

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1858.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 202.

ΣΕΙΣΜΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

—*—*—

Π 9 Φεβρουαρίου, πρώτη Κυριακή της μεγάλης τεσσαρακοστής, ανέτειλεν ἀποράς ἐν Κορίνθῳ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο πυκνὴ καὶ βροεῖα, καὶ κάλυμμα νεφελῶδες ἐπιπροσθηὲν ἀπέτροπε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τοῦ νὰ ζωογονήσῃ τὴν γῆν ἢ φύσις ἐσίγα, καὶ πᾶσα πνοὴ ἀνέμου ἐξέλιπεν. Αὐτὰ δὲ ταῦτα συνέβησαν καὶ εἰς τὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς τῆς Κορίνθου χωρία, τὰ Ἐξαμίλια, τὸ Καλαμακίον κτλ. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἐξαμιλιῶν καὶ τοῦ Καλαμακίου, ὡς καὶ οἱ ἐν Κεγγραεῖ ποιμένες καὶ τινες τῶν Κορινθίων, εἶτι ἀπὸ τῆς 9 ὥρας Π. Μ. ἤκουον ἀλλεπαλλήλους μυκηθμούς, οὗς ἤκουον κανονίων ἐν Πειραιεῖ προερχομένους ὑπελάμβανον· οἱ βροεῖς οὗτοι τῆς γῆς γογγυσμοὶ ἀνήγγελλον πρὸ δύο ὥρῶν ὅτι γενήσεται τι μέγα καὶ φοβερόν. Καὶ ἀληθῶς, μικρὸν πρὸ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. ἠκούσθη βόμβος βερρυχῆς, ἢν παρεκλούθησαν εὐθὺς ὁ τρομερὸς ἐκείνος τοῦ ἐδάφους κλονος, ὁ ἐπενεγκῶν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως Κορίνθου, τῶν Ἐξαμιλιῶν, τοῦ Καλαμακίου, τῆς Κουρτέσης, καὶ τῶν χωρίων Περγιάλι, Ἀζίζι καὶ Νεοχωρίου. Κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην ὥραν οἱ μὲν ἄνω καὶ κάτω βλυωντές καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ σταθῶσιν, ἐπιπτον χιμαί, οἱ δὲ καθήμενοι δὲν ἐδύ-

ναντα νὰ ἐγερθῶσι. Τὸν τρομακτικὸν τοῦτον κλονὸν μάλα διεδέχθη πάταγος, ὁ πάταγος τῶν καταπιπτομένων οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ φρουρίου ἀποκαπέκτων καὶ κυρταλισθέντων λίθων, ἐξ ὧν νέφος πυκνότερον κινουμένου ἀνεγερθὲν κατακάλυψε πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ αὐτὴν τὸν Ἀεροκόρινθον. Τρομερὸν ἦτο τότε τὸ θέαμα· οἱ μὲν, καταγιοθέντες ὑπὸ ἐρείπια, ἐστέναζον καὶ ἐζήτουν βοήθειαν ἢ ἐκκινετὰ θλίως νεκροί, οἱ δὲ αἰροντες τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ἐπεκαλοῦντο τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, καὶ ἄλλοι καταγίνοντο νὰ σώσῃσι τοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια συγγενεῖς καὶ φίλους. Οἱ ἱερεῖς, παρεκλουσάμενοι ὑπὸ παιδίαν θρηνοῦντων, ἔψαλλον μετὰ δακρύων τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ αἱ μητέρες περιεπάσαντο τὰ νεκρὰ ἢ τετρακυματισμένα τέκνα τῶν οἱ ἦπτοι ἀρηνιάσαντες ἔτρεχον τῆδε κειεῖς ἐξηγοιμένοι καὶ χρεμετίζοντες· οἱ κύνες ὠρόντο, καὶ τὰ λοιπὰ κητοειδέα ζῶα φεύγοντα τὴν καταστροφὴν ἐκρύβησαν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας· ἐν γένει δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐδραπέτις εἰμὴ τὴν μὲν φύσιν ὠδίνουσαν, ἀνθρώπους δὲ καὶ ζῶα ζητούντας σωτηρίαν ἐπὶ γῆς κυμαιομένους καὶ ὑπὸ οὐρανὸν ἀπειλοῦντα αὐτοὺς με ψύγας δοιμύτατον.

Οἱ ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντες εἰσι ὀγδοήκοντα ἐξ ἑνῶς πρὸς τοὺς δέκα ἐβρέθησαν νεκροὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια· ἐν μὲν Κορίνθῳ ὄκτω, ἐν δὲ Καλαμακίῳ τέσσαρες, ἐν τινι σπηλαίῳ πλησίον τῶν Ἐξαμιλιῶν τρεῖς, ἐν Περγιάλιῳ τρεῖς, καὶ ἐν Ἀζίζι εἰς· ἐκ τῶν κειρίως δὲ τραυματισθέντων, ὅκτω ἔφερον κατάγματα, ἐξ ὧν δύο ἀπέβιασαν ὁ μὲν ἐν Ἀργαί, ὁ δ' ἐν τερῶν ἐν τῷ χωρίῳ Συλοκερῖζ'· οἱ τραυματισθέν-

τες εἰσι τριάκοντα δώω, ἔξ ἄν εἴκοσι καὶ εἰς κατὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀπέθανον δὲ ἐξ αὐτῶν δώω, ὁ μὲν ὑπέργηρος, ὁ δ' ἄλλος καχεκτικός· οἱ παθόντες μόνον συνθλάσεις εἰσὶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, οἱ μὲν καθ' ἕλον τὸ σῶμα, οἱ δὲ εἰς διάφορα μέρη τούτου, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἔπαθον βλάβας ἀσημάτων· ἄλλ' ἐκ τούτων οἱ μὲν δὲν εἶχον χρειαὶν διαρκούς θεραπείας, ἄλλοι δὲ ἀνεχώρησαν. Ὁ Ἐπαρχὸς Κορινθίως ἐστρατήθη τῆς τελευταίας φάλαγγος τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ ἀντίχειρος, καὶ γυνὴ τις θέλει μείνει χωρὶς τὸν ἀριστερὸν πόδα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἐμοῦ αὐτοῦ κατέπεσαν ὀλόκληρος κερνοδόχη, δὲν ἔπαθον δὲ μὴ τὴν ἐλαχίστην βλάβην. Οὕτω οἱ Κορινθιοὶ ὑπὸ φόβου κατεχόμενοι, ἐπάλαιον νυχθημερόν πρὸς κηκοχίας καὶ τὴν κλονομένην γῆν ἀπὸ τῆς 9 Φεβρουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου, ὅτε οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ συνοδούντες αὐτοῦ βόμβοι ἠλαττώθησαν ἐπαισθητῶς. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς Κορίνθου, καὶ τῶν ταλικιωρῶν πολιτῶν αὐτῆς προσδοκῶντων ἀποκατάστασιν εἰς τὴν νέαν Κόρινθον. Οὕτω λοιπὸν ἡ τὸ 1438 π. Χ. ὑπὸ Σιπόφου κτισθεῖσα, καὶ Ἐφύρα κληθεῖσα πόλις, ἡ τὸ 145 π. Χ. ὑπὸ Δουκίου Μουμίου πυρποληθεῖσα καὶ ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος ἀνεγερθεῖσα, ἡ τὸ 1458 μ. Χ. ὑπὸ Μαχμούτ τοῦ Β' κυριευθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Βενετῶν κατακτηθεῖσα τὸ 1697, ἡ τὴν 3 Ἰουλίου 1715 ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βεζύρου κυριευθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸ 1822 ἐλευθερωθεῖσα Κόρινθος, ἐγκαταλείπεται σήμερον ὑπὸ τῶν Κορινθίων, ὡς ἀνατραπέῖσα ὅλη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς 9 Φεβρουαρίου 1858· μεταφέρονται δὲ οἱ κάτοικοι εἰς πλησίον χωρὸν ἄλλην ἐπιλεγμένον θέσιν, ἥτις εἴθε ποτὲ γίνοιτο ἐπιμίλλος τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Κορίνθου κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸν πλοῦτον! Φέρει δὲ εἰπωμένον ἤδη καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ σεισμοῦ.

Α' — *Αἱ κάλαι ποτὲ συνέθη σεισμός ἐν τῇ Κορινθίᾳ καὶ ὅποια τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ.*
Ἐξετάζοντες ἱστορικῶς ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς Κορίνθου μέχρι σήμερον, οὐδαμῶς ἐβρίσκωμεν ἀναφερομένην φυσικὴν τινα καταστροφὴν αὐτῆς, ἐνῶ εἰς τὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Πατρῶν κειμένης πόλεως συνέβησαν κατὰ Στράβωνα καὶ Παιουσανίαν, καταστροφὰ πόλεων ὑπὸ σεισμοῦ καὶ πλημμύρας. «Ἐξ ἀρθῆν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος, κατέκλυσε καὶ αὐτὴν (τὴν Ἑλίαν) καὶ τὸ Ἰσθμὸν Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος» (Στραβ. Βιβ. Η'. 2). Ἡ τὴν δὲ τοῦ Αἰγιάλεως ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν Δημήτριος καθελὼν ὁ Ἀντιγόνου τῆς πάλαι ποτὲ ἀκροπόλει προσέκτισε τὴν νῦν πόλιν. Βγόντων δὲ ἀσθενῶς ἤδη τῶν Σικωωνίων, ἐπιγενόμενος σεισμός, ὀλίγου τὴν πόλιν ἐπαίτησεν ἀνδρῶν ἕξηκτον, πολλὰ δὲ σφῆς καὶ πῶν εἰς ἐπίδειξιν ἀφείλετο, κτλ. (Παιου. Κορινθ. Βιβ. 2. Κερ. VII). Καὶ εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς παραλίαν τῆς στερεᾶς ἀντικρῆ τῆς Κορινθιακῆς παραλίας, φαίνεται ὅτι συνέθη σεισμοὶ καὶ καταποντισμὸς ἀρχαίας πόλεως, τῆς ὀπίσθεν ἔχου σώζονται μέχρι σήμερον, ὡς δεξαμενὰ, ἡδὲ καὶ ἄλλα καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων μέχρι σήμερον *Βουλιασμένη* κα-

λεῖται. Προσέτι βορειοανατολικῶς τοῦ Καλαμακίου κείνται θειοῦχα βουνα (περὶ τὴν μίαν ὄραν ἀπέχοντα τούτου) τὰ ὅποια ὑπῆρξαν φαίνεται ἄλλοτε ἠφαιστεια· πλεῖστα τμήματα ἠφαιστειῶν λίθων καὶ λάβαι ὑπάρχουσιν εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν. Εἰς μικρὸν τινα κώδικα χειρόγραφον τῆς ἐν Ζαχόλῃ Μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ἐστὶ γεγραμμένον διὰ χειρὸς μοναχοῦ τινος κολουμένου Γαβριὴλ ἐκ τοῦ χωρίου Σαρανταπήχου, ὅτι τὴν 9 Φεβρουαρίου 1742 ἐγένετο σεισμός, ἐξ οὗ μέρος τῆς Μονῆς κατέπεσαν, ἔτι δὲ καὶ τινες οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ. Ὁ αὐτὸς μοναχὸς γράφει ὅτι ἐκ σεισμοῦ ἐπίσης ἰσχυροῦ συμβάντος τὴν 23 Φεβρουαρίου 1753, κατέβρευσαν ὀλόκληρος ἡ μονὴ καὶ πολλαὶ οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ, καὶ ἐφρονεῖσθαι ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἐν τῇ Μονῇ. Σύμπτωσις τῶ ὄντι περιεργῶς διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἡμέραν δυστυχῶς ὁ μὲν μοναχὸς δὲν ἀναφέρει οὐδὲν πλέον. Ἐπὶ δὲ τῶν νεωτέρων χρόνων ὑπὸ τῶν γερόντων λέγεται, ὅτι τὸ 1814 συνέβησαν σεισμοὶ ἀναγκάσαντες τοὺς κατοίκους νὰ ζῶσιν ἐντὸς σπηλῶν. Τὸ δὲ 1852, κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Οἰθῶν, ἐξῆλθον τῶν οἰκιῶν οἱ κάτοικοι τῆς Κορίνθου ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας.

Β' — *Ὅποια τὰ πρὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ μετὰ τὸν σεισμόν τῆς 9 Φεβρουαρίου ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα.*

Οἱ πρὸ τοῦ σεισμοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐπικρατοῦντες ἄνεμοι ἦσαν ΒΑ. καὶ ἐνίοτε νότιοι, ἡ ἀτμοσφαῖρα νεφελώδης τὸ πλεῖστον, ἀλλ' ἄνευ ἀστραπῶν, βροντῶν ἢ βροχῆς, τὰ ὅρα χιονοσκεπῆ, αἱ πεδιάδες ἐκαλύπτοντο καὶ ἐκάστην πρωίαν ὑπὸ παγετοῦ, τὸ ψῦχος δριμύ, καὶ ὡς μέση θερμοκρασία ἦν ὁ 3° Ρ. Μετὰ τὸν σεισμόν δὲ τῆς 9 μέχρι τῆς 19 Φεβρουαρίου, τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα ἐξηκολούθουν σχεδὸν τὰ αὐτὰ, ὡς ἄνεμος ΒΑ. ΒΑ. καὶ ἐνίοτε ΝΔ, ψῦχος δριμύ, ἐπαυξήσαν ἔτι μᾶλλον τὴν 11 καὶ 13 καθ' ἣν καὶ χιὼν οὐκ ὀλίγη ἐλεύκανε τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν κατὰ πᾶσαν σχεδὸν δειλὴν κατέπιπτε βροχὴ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ ἀστασία τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἀπὸ δὲ τῆς 19 μέχρι τῆς 23, ὁ καιρὸς ἐβελιτώθη καὶ ἐστερεώθη ὀπωσούν· ὁ ἥλιος ἤρχισεν νὰ φαίη ἐπὶ τοῦ στερεώματος, ὅτε μὲν παρουσιασθεῖς, ὅτε δὲ ὀπισθεν τῶν νεφελῶν κρυπτόμενος· οἱ δὲ διαρκῶς πνεύσαντες ΒΑ. ἄνεμοι ἐκαθάρισαν τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρῆς ταύτης ὑπέστως, αἰφνίς τὴν 7 ὥραν Π. Μ. τῆς 23 Φεβρουαρίου, τὸ θερμόμετρον ἀπὸ 8° Ρ. ὑψώθη εἰς τὸν 16°, ἄνεμος νότιος θερμὸς καὶ σφοδρὸς ὡσεὶ λαίλαψ ἀνέτρεψε πᾶν τὸ ἰστάμενον καὶ βεδίλον, μικρὸν δὲ πρὸ τῆς 12 Π. Μ. ἠκούσθη βροχὴ βροντώδης καὶ διαρκῆς, καὶ ἀμέσως ἐφάνη πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἀκροκόρινθου μέλαν νέφος, ὡς στίλην οὐρανομήκης πυκνοῦ καπνοῦ, τὸ ὅποιον ἐρχόμενον βραδέως ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, διήλθεν ἀνωθεν τοῦ Ἀκροκόρινθου, καταβρίβαν ἐπὶ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν βροχὴν πληθῆ ἀργιλώδους γῆς. Τὸ ἀτμοσφαιρικὸν τοῦτο φαινόμενον κατέπληξε σφοδρᾶ

τοῦ ἐκ τῶν σεισμῶν πεφοβισμένου Κορινθίου· ἀπομακρυνθέντος δὲ τοῦ πληθῆδους νέφους ἤρχισαν οἱ ἀπειροὶ τοιούτων φαινομένων νὰ χαίρωσιν, ὑπολαβόντες ἐκρηξὴν τῆν βοήην, καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν σεισμῶν (*). Ἀπὸ δὲ τῆς 23 μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς ὁ καιρὸς ἐβελιτώθη, ἐπικρατήσαντων πάλιν τῶν ΒΑ. ἀνέμων.

Ὁ Μάρτιος παρήλθεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ΝΔ. καὶ ΒΑ. ἀνέμων, σπανίως δὲ τοῦ βορρᾶ· βροχὴ βραχὺτάτη ἔπεσε κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὅτε μὲν ὁ οὐρανὸς ἦτον αἰθρῖος, ὅτε δὲ νεφελώδης. Ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα παρήλθε καὶ ὁ Ἀπρίλιος, τῆς θερμοκρασίας ἀύξησις ἀπὸ τῆς 18.

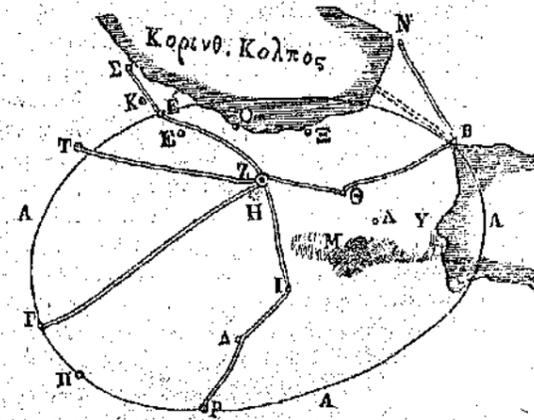
Γ' — *Ὅποια ἡ ἔκτασις τοῦ ἐδάφους τὸ ὅποιον ἐκυμαίνετο ἐπαισθητῶς ὑπὸ τῶν σεισμῶν.*

Τὸ ἐδαφος ἐφ' οὗ ὁ σεισμός τῆς 9 Φεβρουαρίου ἐπενήργησε, καὶ τὸ ὅποιον ἐκλονήθη ἰσχυρῶς τὴν τελευταίαν ἰσως φοράν κατὰ τὴν 20 Μαΐου περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ., ἔχει σχῆμα ἐλλειψωσ, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπισυνημμένου χωρογραφήματος, ἐχόντος ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τὸν Ἀκροκόρινθον, ἐξ οὗ ἀρχεται δυτικῶς σειρὰ βουνῶν τῆς Ξυλοκερίτζας, ὑπὸ φραγῶν διακοπτομένη, καὶ μέχρι Κεγγχεῶν ἀπαρτειομένη. Τὸ πλεῖστον τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἐλλείψεως ἀποτελεῖται ἐκ πεδιάδος διακοπτομένης ὑπὸ χειμερινῶν ποταμίσκων ἢ δὲ μεγαλητέρα αὐτῆς διάμετρος εἶναι ἐκ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἡ μικροτέρα ἀπὸ Μ. πρὸς Β. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον αὐτῆς κείται τὸ ἐπίγειον Καλαμάκιον, εἰς δὲ τὸ δυτικὸν ἡ Κουρτέσα, ἀπέχουσα τοῦ Καλαμακίου πλέον τῶν τεσσάρων ὥρων. Ἐπὶ τοῦ Μ. ἄκρον τῆς μικροτέρας διαμέτρου κείται τὸ χωρίον Χιλιομόδι, ἐπὶ δὲ τοῦ βορείου τὰ χωρία Περιγιάλι καὶ Ἀζίζι, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιομοδίου τρεῖς ὡς ἕξι γιστὰ ὥρας. Ἡ Κόρινθος ὑπέστη τὴν μεγαλητέραν κκταστροφὴν οὐχ ἥττον ἄνευ καὶ τὸ ἐκ καλυθῶν τινῶν συγκείμενον Νεοχώριον. Κατὰ δεύτερον λόγον ἔπαθον τὰ ἐπὶ τῆς περιφέρειας τῆς ἐλλείψεως χωρία Περιγιάλι, Ἀζίζι, Κουτουμάτζα, καὶ τὰ ἐντὸς τῆς περιφέρειας Ἐξαμίλια καὶ Ξυλοκερίτζα. Ἄξιον σημειώσεως ἐστὶν ὅτι τὸ χωρίον Ἄστο, ἀπέχον τοῦ Περιγαλιῦ ὡσεὶ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, τὰ χωρία Κλειωναί, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιομοδίου ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα χωρία, ἐξω τῆς περιφέρειας κείμενα, ἐσεισθήσαν μὲν ἀλλ' ἔμειναν ἀπρόσβλητα.

Δ' — *Ὅποια ἡ μορφή τῶν σεισμῶν, ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῶν.*

Ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. τῆς 9 Φεβρουαρίου, τὸ ἐλλειψοειδὲς ἐδαφος ἀνορθωθὲν ἐλαφρῶς ἐκλονήθη ἰσχυρῶς, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἀπὸ κέν-

τροῦ, μετεφέρθη ἐν ἐπιγ' ὀφθαλμοῦ ὁ κλόνος καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἢ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς Δ. κινήσις τοῦ ἐδάφους, καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ ὑπῆρξε κραταιὰ καὶ ταχυτάτη. Τὰς δὲ αὐτὰς κινήσεις διεδέχθησαν μικραὶ καὶ συνεχεῖς δονήσεις, ἐν εἴδει τρῶμου, διαρκέσαντος οὕτω τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου σειμοῦ πλέον τῶν δέκα δευτερολέπτων. Αἱ οἰκοδομαὶ κατέρρευσαν κατὰ τὰς δονήσεις ἀπολέσασαι τὴν ἰσορροπίαν αὐτῶν, καὶ μὴ προσθέσασαι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν των μετὰ τοῦ ἐδάφους, τῶν δὲ πρῶτων κινήσεων ταχυτάτων οὐσῶν, ὡς εἶπον. Τὴν ἐξ Α. πρὸς Δ. πρώτην κίνησιν ἠσθάνθημεν ἄπαντες, καὶ ἡ φορά τῶν κατακρημνισθεισῶν οἰκιῶν ἐδείκνυε καὶ δεικνύει τοῦτο ἄχρι σήμερον, ἂν καὶ οἱ σεισμοὶ κατόπιν ἔλαβον διαφορὰς διευθύνσεις, ὡς κατωτέρω ρηθῆσεται. Εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη δὲ σεισμός παρετάθη πλεῖστον, καὶ ἦτον ἐπαισθητότερος εἰς τὴν Ἀργολίδα, Τρίπολιν, Γορτυνίαν, Ἠλιδα καὶ εἰς τὴν Βενετιαν αὐτὴν, ὡς ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς πλοιαρχὸς τις εὐρεθείς τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸν λιμένα τῆς Βενετίας· τὰ πρὸς ἀνατολάς μέρη, ὡς τὰ Μέγαρα, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Χαλκίς, ἠσθάνθησαν ὀλιγώτερον τὸν σεισμόν. Ἐν Σόρῳ μάλιστα ἐγένετο ἐπαισθητός· ἔτι δὲ ὀλιγώτερον ἠσθάνθησαν αὐτὸν τὰ πρὸς Β. καὶ Μ. μέρη. Οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ βόμβοι ἐπανελήθησαν ἀπειράκις κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας, ὅτε μὲν ἰσχυροὶ ὅτε δὲ ἀσθενεῖς, κλονοῦντες ἄπλως τὸ ἐδαφος, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ὁ πρῶτος διεύθυνσιν. Αἱ δριζόντιοι αὐτῆς δονήσεις τοῦ ἐδάφους, καὶ οἱ ἐξ ἀνατολῶν βόμβοι ἐπήρχοντο διαρκέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι τὰς νύκτας. Τὴν πρώταν, καὶ τὴν 5 ἢ 6 ὥραν Μ. Μ., ὁσάκις ὁ βόμβος ἦτο μικρός, ὁ σεισμός ἐ-

Ἐξήγησις τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ σημείων.

- Α. Α. Α. Περιφέρεια τῆς ἐλλείψεως. — Β. Καλαμάκιον. — Γ. Κουρτέσα. — Δ. Χιλιομόδι. — Ε. Περιγιάλι καὶ Ἀζίζι. — Ζ. Κόρινθος. — Η. Ἀκροκόρινθος. — Θ. Ἐξαμίλια. — Ι. Νέστον. — Κ. Ἄστο. — Λ. Ξυλοκερίτζα. — Μ. Σειρὰ ἔσθων Ξυλοκερίτζας. — Ν. Κουτράκι. — Ξ. Κουτουμάτζα. — Ο. Διαβατικὴ εἰς τὴν ἑξῆς. — Π. Ἅγιος Βασίλειος. — Ρ. Κλειωναί. — Σ. Φραγῶν. — Τ. Τροφὸν Ζευγαλατίου. — Υ. Κεγγχεῶν.

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Ἀξιοσημειώτερον εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἐν Νεαπόλει πλοῦντες πρὸ τινῶν μηνῶν ὑπὸ σεισμοῦ, τὴν αὐτὴν πρόκλησιν εἶχον. Ἀναγινῶσι εἰς τὸ φυλλάδιον τῆς 1 τοῦ μεσοῦτος (σελ. 217), τὰ ἐξῆς· «Ὁ δὲ λαὸς νὰ χαίρει ἐλαφῶς ὅτι ἡ ἐκρηξὴς βέβαιε ἔκρηξις τοῦ σεισμοῦ, κτλ. δ

γίνετο διαρκέστερος· πολλάκις δὲ ἤκούοντο μόνον βόμβοι ἄνευ σεισμών. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει παρήλθον ἡμέραι δεκαπέντε· ἀκολούθως οἱ βόμβοι, μὴ ἀκουόμενοι ποσὸς εἰς Καλαμακίον καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη, ἤκούοντο μόνον εἰς τὴν Κορίνθον, τὰ Ἐξαμίλια καὶ ὅπισθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου· καὶ ἐφαινότο ἐρχόμενοι ὅτε μὲν ΒΔ. ὅτε δὲ ΒΑ. ἄλλοτε ἐκ Μ. καὶ ἄλλοτε ἀλλαχόθεν. Ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν ἐίχον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί. Πολλὰκις ἡ κίνησις τοῦ ἔδαφους ἐγένετο ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω, καὶ οἱ βόμβοι ἤκούοντο ὑπὸ τοῦ πόδα· ἡ μὲν ἐνίοτε διὰ τὰ εἶδη τῶν κινήσεων συνεννοῦντο παύτοχρονως, καὶ ἅπαν τὸ ἐλλειψοειδὲς ἔδαφος, καὶ ἰδίως τὸ τῆς Κορίνθου καὶ Ἀκροκορίνθου, ἐφαινότο περιτρεχόμενον ὑπὸ βροντῆς ὑπὸ τοῦ πόδα ἡμῶν· οὕτω παρήλθε καὶ ὁ Μάρτιος καὶ αἱ τρεῖς πρῶται ἡμέραι τοῦ Ἀπριλίου, καθ' ὅσας οἱ σεισμοὶ ἦσαν σχεδὸν ἀσήμαντοι. Αἰρῆσις μετὰ τριήμερον ἐντελὴ παύσιν τῶν τε σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τὴν 10 ὥραν Π. Μ. τῆς 6 Ἀπριλίου τὸ ἔδαφος ἐκλονήθη ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς, καὶ ἐξηκολούθησαν πάλιν σεισμοὶ καὶ βόμβοι οὐχὶ εὐκαταφρόνητοι, οἵτινες ἐπανελαμβάνοντο ἀνὰ 12, 24 καὶ 36 ὥρας· τὴν τάξιν δὲ ταύτην ἠκολούθησαν καθ' ὅλον τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὰς πρῶτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου. Ἀπὸ δὲ τῆς 6 ἐγένοντο ἀραιότεροι, καὶ ἤκούοντο ἀνὰ πᾶσαν πέμπτην ἢ ἕκτην ἡμέραν ἀπαξ ἢ δις τὸ πολὺ. Τὴν 20 περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ. ἐσείσθη ἡ γῆ ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς, καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον (28 Μαΐου) σπανίως ἠκούθησαν τινες βόμβοι ὑποκωροὶ καὶ ἀσθενεῖς σεισμοί.

Β'. — Ὅποια τὰ ἀποτελέσματα τῶν σεισμῶν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ ἰσχυρῶς κλονηθέντος ἔδαφους.

Αἱ οἰκοδομαὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ὡς πρὸς τὴν μέγεθος εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς μνηρόφοι, διαρόφοι καὶ εἰς ἀπλὰς καλύβας. Καὶ μονόροφοι μὲν, ἦτοι ἔχουσαι ἐν ἰσόγειον πάτωμα, ἦσαν αἱ πλείους τῶν οἰκιῶν μετ' αὐτὰς δὲ ἤρχοντο οἱ οἰκίσται ἢ καλύβες· αἱ δὲ διόροφοι, ἦτοι αἱ ἐξ ἐνό· ἰσογείου καὶ ἐνό· ἀνωγείου πατώματος συνιστάμεναι, ἦσαν εὐαριθμοί· τὰ χωρία συνέκειντο ἐκ καλυβίων, πλὴν πάντα ἢ ἐξ οἰκιῶν εἰς Καλαμακίον, τριῶν μόνον εἰς Ἐξαμίλια, καὶ τοῦ εἰς Κουρτέσαν στρατώνος. Αἱ οἰκίαι αὐταί, ὑποδομημέναι ἐκ τιτανωδῶν λίθων καὶ ἀργιλώδους γῆς ἄνευ ἀμμοκονίας, ἦσαν κεχρισμέναι ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς· ἐκ λεπτοῦ χροσμάτους ἀμμοκονίας· τὰ δὲ μετόπισθι ἢ αἱ διαίρεσεις ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ζύλινοι· οἱ οἰκίσται ἢ τὰ καλύβια τῶν χωρίων Περγαλίου, Ἀζιζίου καὶ Νεοχωρίου ἦσαν ὑποδομημένα ἐκ πλίνθων· ἐν γένει δὲ, ἐξαιρέσει εὐκρίθμων τινῶν οἰκοδομῶν, αἱ λοιπαὶ ἦσαν κεκῶς ἐκτισμέναι καὶ ὑπόσαθροι· ἅπασαι αἱ οἰκοδομαὶ αὐταὶ ἔπαθον ἐκ τοῦ σεισμοῦ· αἱ καλύβες ἀνετράπησαν ἐκ θεμελίων, αἱ μονόροφοι οἰκίαι κτετέπεσαν ποῦ μὲν καθ' ὀλοκληρίαν, ποῦ δὲ ἐν μέρει, τὰ αὐτὰ δὲ σχεδὸν ἔπαθον καὶ αἱ διόροφοι. Οἱ πρὸς δυσμὰς τοῖχοι τῶν πλείοντων οἰκοδομῶν

φαίνονται μᾶλλον παθόντες· μετ' αὐτοὺς δὲ ἔπαθον οἱ πρὸς ἀνατολάς, καὶ κατὰ τρίτον λόγον οἱ πρὸς Μ. καὶ Β. Αἱ ἀνατολικοδυτικῶς ἐπεκτεινόμεναι οἰκοδομαὶ προσεβλήθησαν πλέον τῶν πρὸς Μ. καὶ Β. τῶν ἔχουσῶν πλάτος ἀνάλογον μὲ τὸ μήκος αὐτῶν· οὐχ ἦττον ὅμως διεσφάγησαν ἅπασαι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· αἱ ῥωγμαὶ δὲ αὐτῶν διευθυνόμεναι διαφόρως καὶ ὅλον τὸ πᾶχος τῶν τοίχων κατέχρυσται, εἰσι μᾶλλον κἀθέται· οἱ διαβήρχοντες καὶ ἰσταμένοι τοῖχοι κλίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δυτικῶς. Ἀλλὰ καὶ οἱ θεμελιοὶ αὐτοὶ λίθοι ἠλλαξαν θέσιν, καὶ οἱ μεσότοιχοι ἐκρημνίσθησαν· στέγαι πολλῶν οἰκιῶν καὶ ὄλοιοι ἐκκλησιῶν κρημνισθέντες ἔπεσαν ἔξω τοῦ πρὸς ἀνατολάς τοῖχου, εἰς ἀπόστασιν πολλῶν βημάτων· ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ οἰκίαι τῆς τε Κορίνθου καὶ τῶν χωρίων αἱ μὲν μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια, αἱ δὲ ἰσταμέναι εἶναι κατοικήσιμοι ἐκτός τοῦ ἐν Καλαμακίῳ καταστήματος τῆς αὐστριακῆς ἐταιρείας, καὶ μίᾳ μόνῃ οἰκίᾳ ἐν Κορίνθῳ. Πρὸ ἀμνημονεύσων χρόνων ἴστανται προσεῖτι ἐν Κορίνθῳ ἑπτὰ στήλαι ἀρχαιοτάτης δωρικῆς ἢ ἀραδικῆς κατασκευῆς μονόλιθοι, μετὰ τῶν κιονοκράνων αὐτῶν καὶ ἐπιστυλίων· δύο τούτων ὑστεροῦνται ἐπιστυλίου καὶ μίᾳ μόνῃ κιονοκράνου. Αὕτη διαβήρχθη ἐγκαρσίως ἐν τῷ μέσῳ, μετέβλε θέσιν ἐκ τοῦ σεισμοῦ κατὰ τὴν ῥωγμὴν αὐτὴν καὶ τείνει εἰς πτώσιν. Τὸ γωνιαῖον ἐξωτερικὸν ἐπιστύλιον τμήθην κατὰ τὸ ἄκρον ἀπρωρῆθη μετακινήθην ἀπὸ τῆς ὀριζοντίας αὐτοῦ θέσεως· τμήματα δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπιστυλίων καὶ κιονοκράνων ἀποκοπέντα κατέπεσαν τὸ τεῖχος τοῦ Ἀκροκορίνθου, εἰς διαφόρους ἐποχὰς οἰκοδομηθὲν καὶ ἐπισκευασθὲν, καὶ κράμα ὄν· ἀρχαῖας, ἐνετικῆς καὶ τῆς νεωτέρας τέχνης, ἐκρημνίσθη εἰς δύο μέρη, καὶ πολλὰ αὐτοῦ ἐπάλλεξαι κατέπεσον. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀκροκορίνθου, παρὰ τὴν κρήνην Χατζὶ Μουσταφᾶ, ὑπάρχει σπήλαιον ἐκ βράχου ἀγνώστου, ἴσως τὸ Σισύριον· καὶ τοῦτο ἀποκοπὴν ἐν μέρει κατεκυλίσθη, καὶ ἕτεροι πολλοὶ βράχοι γύρωθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐν Νεοχωρίῳ, ἐν Εὐλοκερίῳ καὶ καθ' ὅλον τὸ ἐλλειψοειδὲς χωρογράφημα ἀπεκόπησαν ἢ ἠλλαξάν θέσιν. Ἐν τῇ πόλει Κορίνθου ὑπάρχουσι κτίρια διαφόρων ἐποχῶν, ὡς λουτρά, φυλακεῖα, θησαυροφυλακεῖα, ἐνετικὰ, ἐξ ἀμμοκονίας καὶ κεράμων ἐκτισμένα καὶ τοίχους ἔχοντα πλάτους δύο καὶ τριῶν μέτρων, τζαμιά, μινταρῆδες, ἐπίσης ἀμμοκονοκτιστά, καὶ ταῦτα ποῦ μὲν διεσφάγησαν, ποῦ δὲ κατέπεσαν· ἐκκλησιᾶς τινος, τὸν θόλον καὶ τοὺς τοίχους ἐντὸς τῆς γῆς ἔχουσα, ἐκρημνίσθη, αἱ γέφυραι, αἱ δεξίμεναι, τὰ ὑδρογωγεία, οἱ ὑδρόμυλοι ἔπαθον ἐπίσης, καὶ ὁ βουρς τοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐρχομένου ὕδατος ἀνεκόπη. Τὸ ἔδαφος αὐτὸ ἐσχίσθη πολλαχού, καὶ ἰδίως ὅπου ἡ γῆ δὲν ἦτο στερεὰ ἐνεκα καταφεροῦς θέσεως, ἢ ὑπῆρχε γῆ πρόσθετος, ὡς ἐν τῇ προκυμῆσι τοῦ Καλαμακίου, ἐν ἣ πολλὰ ῥωγμαὶ ἐγένοντο διευθυνόμεναι ἐκ Β. πρὸς Μ., καὶ ἐν Κεγγραεῖς, ὅπου διακόσια μέτρα μακρῶν τῆς θάλασσης, ἐξέφρευσαν ἀμέσως μετὰ τὸν σεισμόν

ὑδωρ πότιστον, ὡς ἐπληροφόρημεν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκλήτου τοῦ ἀγροῦ, τὸ ὅποιον κατέβρεξε περὶ τὰ δύο στρέμματα γῆς· τὴν δὲ ὄπην ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ ἀνέβλυσεν ὡς καὶ τὸ καταβραχὲν ἔδαφος ἴδομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ μεταβάντες ἐπιτοπίως μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ἡμῶν Κυρίου Ἀρεταίου. Οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ταύτης ἀναβρῦει καὶ ῥεῖ ἀενάως ὕδωρ ὅσον δύο κεράμων, ἐκ τῆς δεξιμένης τοῦ ὁποῦ πησανδὸν νὰ ἐξῆλθε καὶ τὸ ἀνωτέρω ὕδωρ ἑτέρας δὲ πηγῆς μεσημβρινῶς τοῦ Ἀκροκορίνθου κειμένης ἠῆξῃσι τὸ ὕδωρ μετὰ τὸν σεισμόν.

ΣΤ'. — Ὅποιοι τὸ συμπέρασμα τῶν καιρομενῶν τούτων.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ἐξ ὄλων τῶν ἰδικιτέρων ἡμῶν παρατηρήσεων συμπεραίνομεν τὰ ἑξῆς· ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ὁρέων τῆς Εὐλοκερίδος, τὸ Γεράνιον καὶ ὁ Ἀκροκορίνθος αὐτοί, εἰσὶν ὄρη πρωτογενῆ· οἱ ἐν τῷ ἐλλειψοειδεῖ χωρογραφηματι κυρτοὶ (hombés) καὶ κυματοειδεῖς λόφοι, οἱ ἐκ διαφόρων στρωμάτων συγκείμενοι, καὶ εἰς ὅδῃ ἀποτόμως λήγοντες κωνικοὶ βουνοί, εἰσι γόνι· ἠφαιστεῖων ἐνεργειῶν μεταγενεστέρως ἴσως ἐποχῆς. Τὰ ἐκατέρωθεν τοῦ Ἰσθμοῦ παραθαλάσσια θεμέλια ὑδατῆ, ἦτοι τὰ ἐν Λουτρακίῳ καὶ τὰ ἐν Κεγγραεῖς καλούμενα λουτρά τῆς Ἐλείνης, κλονηθέντων ὅτι οὐ μακρὰν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εὐρίσκειται τὸ κεντρικὸν πῦρ· τὰ πρὸς δυσμὰς τοῦ Καλαμακίου θετιοῦχα ὄρη, ἢ κατὰ τὴν Περαχώραν Βουλιαμῆγη, βεβαιώσιν ὅτι καὶ πάλαι ποτὲ ἐκλονήθησαν τὰ περὶ τὸν Ἰσθμὸν μέρη· τὰ ὑπὸ τοῦ Σαρδωνῆος καὶ Πανσανίου ἀναφερόμενα, τὰ γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Γαβριὴλ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων λεγόμενα, μαρτυροῦσιν ὅτι ἅπαν τὸ ἔδαφος τῆς Κορινθίας ἐσείσθη πολλάκις ἰσχυρῶς· ἐπομῆως δὲ τῆς 9 Φεβρουαρίου καταστρεπτικὸς σεισμός δὲν εἶναι ὁ πρῶτος, εἶθε δὲ μὴ ἐπανέλθῃ ἢ ἀποφράς αὕτη ἡμέρα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα!

Ἡ σωτηρία τῶν Κορινθίων καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ὀφείλονται εἰς τὴν θέσιν πρηνόταν, συμβάντος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι, ὄντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χάριν τῆς ἐορτῆς, εὐρέθησαν οἱ μὲν ἐν τοῖς ναοῖς, οἱ δὲ καθ' ἑδὸν καὶ ἄλλοι ἀλλαχού ἐκτός τῶν οἰκιῶν αὐτῶν.

Ἡ ὑδρομετρικὴ κατάσταση τῆς ἀτμοσφαιρῆς, οἱ ἐπικρατήσαντες ἀνεμοί, ἡ θερμοκρασία καὶ τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα, διαρκούντων τῶν σεισμῶν καὶ πρὸ τοῦ σεισμοῦ, ὑπῆρξαν διάφοροι, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολὰς οἱ σεισμοὶ ἐξηκολούθουν, ἐφαινότο ὁ μῶς συχνότεροι καὶ ἰσχυρότεροι κατὰ τι τὴν νύκτα μᾶλλον ἢ τὴν ἡμέραν, τὴν πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, ἢ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὁσάκις ὁ μὲν οὐρανὸς ἦτο νεφελώδης ἢ δὲ ὑδρομετρικὴ κατάσταση τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἐπηρεαζομένη καὶ ὀμβρικόδης.

Ἐκ τῆς ἐκτάσεως καὶ μορφῆς τοῦ ἰσχυρῶς κλονηθέντος ἔδαφους, τῆς διευθύνσεως τῶν σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τῶν μεγαλύτερων ἀποτελεσμάτων αὐτῶν καὶ τινῶν ἄλλων περιστατικῶν, ἀποδεί-

κνύεται ὅτι ἡ ἐπίτα τῶν σεισμῶν ἐνυπάρχει κατὰ τὰ κέντρα τοῦ ἐλλειψοειδοῦς χωρογραφήματος, ὅπισθεν δὲ τῆς τοῦ Ἀκροκορίνθου πρὸς τὸ Νεοχώριον καὶ τὰ βουνα τῆς Εὐλοκερίδος. Τὰ μέρη ταῦτα καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Κορίνθου, διαρκούντων τῶν σεισμῶν, ἀνωρθοῦντο ἐλαφρῶς, καὶ οἱ βόμβοι πολλάκις ἤκούοντο κάτωθεν αὐτῶν, οὐχ ἦττον ὅμως οὕτω κατὰ τὰς πρῶτας ἡμέρας ἤρχοντο ἐκ τοῦ Καλαμακίου, ἀκολούθως πρὸς βορρᾶν καὶ δυτικομεσημβρινῶς τῆς Κορίνθου, καὶ τελευταῖον μεσημβρινῶς ἐκείθεν ἐλάμβανον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί.

Ἐκ μὲν τῆς περιγραφῆς τῶν οἰκοδομῶν, καὶ τῆς καταπτώσεως ἢ βλάβης αὐτῶν καταφαίνεται ἡ δύναμις τοῦ πρώτου σεισμοῦ, ἐκ δὲ τῆς πτώσεως καὶ κλίσεως αὐτῶν ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ. Οἱ σεισμοὶ ἀρχίσαντες τὴν 9 Φεβρουαρίου ἔπαυσαν, ὡς εἶπομεν (ἂν δὲν ἐπαναληφθῶσι) τὴν 20 Μαΐου διαρκέσαντες τρεῖς μῆνας ὀλοκληροῦς καὶ ἑνδεκα ἡμέρας. Ἀλλ' ἂν καὶ ἐπεγήρουν ἐπὶ ἐπομορφοῦν οἰκοδομῶν, δὲν ἴσχυσαν νὰ καταδαρῶσιν αὐτάς, οὐχ ἦττον ὅμως ἐπὶ ἐξῆσαν καὶ ἐμεγάλυναν τὰς ἐκ τοῦ πρώτου ῥωγμᾶς τῶν ἰσταμένων οἰκιῶν.

Ἐκτίσαντες ὁπισθοῦν ἐν ἐκτάσει τὰ τῶν Κορινθιακῶν σεισμῶν, ἀφίνομεν εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδικῶς καταγινόμενους νὰ προσδιορίσωσιν ἀκριβῶς τὴν ἐστίαν αὐτῶν, νὰ ἐξηγήσωσι τοὺς βόμβους καὶ νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἂν ἡ ἀνεγερθεῖσα ἐν Νεοχώριον διατελῇ ἢ μὴ ὑπὸ τὴν ἐπίρροισιν αὐτῶν.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 28 Μαΐου 1858.

Γ. ΚΟΥΣΤΑΣ
Ἐπαρχ. ἱατρὸς Κορινθίας.

Η ΜΑΓΕΥΜΕΝΗ ΒΑΛΤΟΣ.

Μετὰφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ἵ πὸ
Κ. Π.
— οοο —
Α'. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

« Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου. »
Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔφερον εἰκὼν τι τοῦ Ὀλβαίνου (Hulheim), παρίστασα γεωργὸν ἀροτριῶντα ἐν μέσῳ τοῦ ἀγροῦ σου. Βλέπεις μακρὰν ἐκτεινομένην εὐρύχωρον πεδιάδα, ὅπου ἐγειρουνται τῶν γεωργῶν αἱ καλύβες· ὁ ἥλιος δίδει ὅπισθεν τοῦ λόφου καὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἀναγγέλλει τὴν κατάπαισιν τῆς ἐπιπόνου ἐργασίας. Καὶ ὁ μὲν γεωργὸς φαίνεται ὡν γέρον ἀτονος καὶ ἀυμνηρὸς καὶ βαρκεγδύτης, διώκων τετρακτῶν ἵππων ἀροτήρων ἰσχυῶν καὶ κεκμηκότων, ἄλλοι δὲ τίς, ὄν φαγταστικόν,

σκελετός μαστιγοφόρος, ακολουθεί κατόπι του αλ-
λακος του άρτορου, κεντών τους πεφοβισμένους Ισ-
πους και όλοι ύπηρετών των γεωργών. Τό δν
τουτο είναι ο θάνατος, ο θάνατος, δν ήρσκετο ν'
άπεικονίξη ο φιλόσοφος ζωγράφος της Αναγεννη-
σέως.

Είς όλας τας περιπετείας, εις όλας τας κατα-
στάσεις του βίου παρεδρεύει ο τρομερός ούτος πά-
ρεδρος. Είναι δε άπάν εις μόνην τήν εικόνα του
πτωχού Λαζάρου, κειμένου επί κοπρίας πρδ των
θυρών του πλουσίου, βεβαίως δίστι ούδεν έχει ν' α-
φαιρέση απ' αυτού.

Τίς ιδέα ένέπνευε τον καλλιτέχνην εκείνον; Ο
φιλόδοξος, ο κακοϋργος, ο τύραννος, ο άσωτος, όλοι
οι άλαζόνες ούτοι άμαρτωλοί, ος ο θάνατος έλκει
από τής κόμης, θέλουσι βεβαίως άποτίσι τά επί-
χειρα τής κακίας των. Άλλ' ο άόμματος, ο έπαί-
της, ο παραφρών, ο δύστηνος χωρικός εύρίσκουσιν
αρά γε τήν ανακούφισιν τής πολυετούς τάλαιπω-
ρίας των εν τή σκέψει, δε ο θάνατος δέν είναι πρδς
αυτούς δυσόχημα; Ούχι! πανταχού των εικόνων του
'Ολβείνου επικρατεί μελαγχολία τις άδυσημένης,
τρομερά τις ειμαρμένη, αρά τις πικρά επιβαρύνουσα
τάς τύχας τής ανθρωπότητος.

Άλλ' ήμεις οι καλλιτέχνην άλλης εποχής, γερω-
στούμεν νά μιμηθώμεν τήν φιλοσοφίαν ταύτην τής
'Αναγεννήσεως; Χρωςοδύμεν νά ζητώμεν έμπνεύ-
σεις εν τή θλίψει, εν τω έξευτελισμω και τή εξα-
χρωάσει τής ισχύος δυστυχίας και τής αθλιότη-
τος, επί τής κοπρίας του Λαζάρου;

Έγώ, φρονή άπειναντίας, δε το καθήκον τής τέ-
χνης είναι καθήκον αίσθήματος και αγάπης, δε ή
καθ' ήμās μυθιστορία πρέπει νά διαδεχθή τήν πα-
ραβολήν τής αρχαιοτέρας εποχής, και δε ή καλλι-
τέχνης έχει ευρύτεραν, παιητικώτεραν έντολήν ή τήν
της παραστάσεως των κακιών και των τάλαιπωριών
της ανθρωπότητος εν τή γυμνάσει αυτών.

Σύγγνωθί μοι, αναγνώστα, τας σκέψεις ταύτας
και δεξάι αυτάς εν είδει προλόγου. Η ιστορία τήν
όποιαν θέλω σοι διηγήθη έσεται τοσοούτω βραχεία
και απλή, ώστε ησθανόμην τήν ανάγκην λέγουσα
τό φρόνημά μου περι των τρομερών ιστοριών του
συρμού, νά ζητήσω συγγνώμην εξ αυτής τής αρχής.

Προκειμένου λόγου περι γεωργού έξεστράπην εις
ταύτην τήν παρέμβασιν, και γεωργού ιστορίαν προ-
τίθεμαι νά διηγήθω.

Έπι παλλήν ώραν εστάθην παρατηρούσα τήν ει-
κόνα του 'Ολβείνου, και υπό βαθυτάτης κατεχομένη
μελαγχολίας είτα έξελθούσα, περιεφερόμην εις τους
άγρούς και τας πεδιάδας, σκεπασμένη περι του
βίου και των άγροτών και τής ειμαρμένης του
γεωργού.

Και τίς ή τύχη αυτού, ποίον τό πεπρωμένον του
δυσήνου! Καταναλίσκει όλην τήν ήμέραν τας δυνά-
μεις του άροτριών και σκάπτων τήν γήν, και μι-
σός αυτού, τήν έσπέραν, είναι άπλοῦν τεμάχιον
ξηρού άρτου! . . . Αυτός χύνει ιδρώτας, και άλλος
έχει τας άπολαύς και άφελείας. Ο γαιοκτήμων α-

γαπᾶ τους άγρούς, άλλά χάριν του συμφερόντος
του, ο δε γεωργός, δε δν μόνος ο κόπος και ή έμ-
μισθος θητεία, είναι τοσοούτον καταπεπονισμένος,
τοσοούτον αθλιός, ώστε ούτε νά αισθανθή, ούτε ν' α-
πολαύση δύναται τας καλλονας τής ενόπιον αυτού
φύσεως, και νά έντροφήση εις τά θέληγτρα του ά-
γροτικού βίου.

Και όμως, ή φύσις, ή φύσις είναι αιωνίως νέα
και περικαλλής, και διά παντός δαψιλής. Προχέει
τήν ποίησιν και τό κάλλος επ' όλων των όντων,
επ' όλων των φυτών δεσ άρέθησαν εις τήν ένέργειαν
και επιβρόχην της. Η φύσις εγκρύπτει τό απόρρητον
της εύτυχίας, άλλ' ούδεις καταφάρωσεν εισέτι νά τό
υφαρπάξη. Άλλ' ίσως έλθη ποτέ ήμέρα, δε ο σή-
μαρον δύστηνος γεωργός έσεται ο εύτυχέστερος των
θνητών, δε θα τρώγη μὲν και πάλιν τον άρτον
αυτού εν ιδρώτι του προσώπου του, άλλά και τον
πρδς τό ζην πρδν ανετότερον. Ο άπολαμβάνη, και
της φύσεως αι άφρατοι καλλοναί θα τον θέλγωσι.
Τότε ο γεωργός έσεται ποιητής, εν μὲν εις τό έρ-
μηνεύειν, τούλάχιστον εις τό αισθάνεσθαι τό ώραιον,
τό χάριεν. Δέν είναι ποιητής ο συγγραφέων μόνον
έμμετρα ή πεζά, άλλ' εκείνος μάλιστα δεστις άρύε-
ται από τό αισθημα τής ποιήσεως εύγενείς ήδονάς
και άπολαύσεις.

Τοιαύτα σκεπτομένη και περιπατούσα, ήλθον
παρά τά θρια άγρού, δν γεωργοί τινες έκαλλιέργουν
διά νά σπειρώσιν αυτόν πρδσεχώς. Εύρος παρίστατο
ο όρίζων και διαφανής ήτο ή ήμέρα και υπόθερμος.
Η γή νεωστί άροτριωθεΐσα ανέδιδεν ελαφρόν τινα
ατμόν. Πρδς τά άνω του άγρού γέραν, εύσχημώς
ένδεδυμένοι, ούχι δε βακενδύτης ως ο του 'Ολβεί-
νου, ήλαυσε μετά σοβαρότητας τό άβραμίαιον ά-
ρότριόν του έλκόμενον υπό ζεύγους ήσυχων βοών,
σχεδόν άδελφοποιηθέν διά τήν μακράν συμβίωσιν
υπό τον αυτόν ζυγόν.

Ο γέρον γεωργός ειργάζετο μετά βραδύτητας
και πιωπής και άνευ βίας άνωφελοῦς. Ουδ' αυτό
τό πειθήνιον ζεύγος των βοών του έσπευθεν εν τή
πορεία του και όμως ο άγρός, διά τό διηνεκός και
δημιόμορον τής εργασίας, ηύλακώνετο έπίσης κα-
λώς δεσον και ο του υιού του γεροντίου, δεστις, εκεί-
νου πλησίον, ήλαυεν εν βία τέσσαρας ρωμαλέους
βίας άροτριώντας γήν σκληροτέραν και όλως πε-
τρώδη.

Άλλά μετ' όλίγον έτέρα σκηνή, εύγενής και ώ-
ραία, έλλυσεν όλην τήν προσοχήν μου. Είς τι άλλ-
ον όριον του άγρού, νεανίας εύειδής έδίδωκεν όκτώ
βόας, σύροντας μέγα άροτρον. Οι βόας ούτοι ήσαν
νεοί τήν ηλικίαν, έχοντας τρίχα φαΐόχρου και δια-
πεσοικιλμένην υπό σιγμάτων μελανών και σπιλ-
δόντων ως άπαυγάσματα πυρός. Αί κεφαλαί αυτών
ήσαν μικραί και βιστροχοειδείς ωςει κεφαλαί ταύ-
ρων, οι όφθαλμοί άγριοί και αι κινήσεις βίαιαι και
σπασμώδεις. Ο δε νεανίας, διά των ρωμαλέων
εκείνων βοών, ήροτρία γήν νεαν, πρδ πολλού χρό-
νου χρήσιμον μόνον εις βοσκήν και γέμουσαν πρέ-
μναν.

Παιδίον περίπου έπταετής, ώραιον ως άγγελος,
φέρων διαμίσχαλα (*) άνηρητημένον δέρα, και
όμοιάζον ούτω τήν εικόνα Ιωάννου του Προδρόμου
εν τή νηπιότητι του, ήρχετο κατόπι τής παραλ-
λήλου τῆ άρότρας αλλακίας, κ' ένέντα τά πλευρά
των βοών διά στόρακος (κανταρού) άπολήγοντος
εις άμβλείαν αιχμήν.

Μαί ήσαν γνωστοί ο νεανίας εκείνος και ο παίς.
Έγίνωσκον τήν ιστορίαν των . . . και ιστορίαν Ι-
διαν έχει έκαστος των ανθρώπων, και αυτός ο γεω-
ργός. . . Εί και χωρικός και άπλοῦς γεω-
γός ο Γερμανός, ως ώνομάζετο, άνεμέτρησε και τό
καθήκον και τας κλίσεις του. Μαί διηγήθη δε ταύτα
άφελώς, άνευ περιστροφών, τά όποια ήκουσα συμ-
πλωθώς. Θέλω δε προσπαθήσει νά μεταδώσω καγώ
τήν διήγησιν, μετά τής αυτης, ει δυνατόν, απλό-
τητας και άφελείας.

Β'. ΓΕΡΜΑΝΟΣ, Ο ΚΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ.

Μια ήμέρα, μετά τό πέρας τής εργασίας, ενῶ ο
Γερμανός και ο πενθερός αυτού εκάθηντο αναπαυό-
μενοι εις τά πρόθυρα τής ταπεινής οικίας του, ο
γέρον μετά βραχέων αιωπήν είπε:

— Πρέπει, τέλος πάντων, υίε μου, ν' άπορρα-
ση νά ξαναπαρήσ γυναικα. Δύο χρόνοι τώρα είναι
που έχήρσες, και πέθικνε ή συχωρεμένη ή κόρη
μου. ο μεγάλος σου υίός επάτησε τους έπτά. Είναι
καιρός, Γερμανέ μου. Πλησιάζεις τους τριάντα και
ύστερα δέν βρίσκεις γυναίκα. Στόν τόπον μας, ο
τριαντάρης λογίζεται γέρος και δέν έχουμε παρά-
δειγμα νά πανδρευθή. Έχεις τρία παιδάκια, αγ-
γελοῦδια, και τά καϊμένα δέν μας έδωκαν απόμα-
τό παραμικρό βίρος. Η γρηά μου και ή νύφη μου
τά γοιάζονται και τ' αγαποῦν σαν δικά τους. Ο
Θεός τό ξέρει! Νά το! ο μικρούλης ο Πέτρος έγινε
πυληκάρι, κεντᾶ τό βῆδι σαν νάταν μεγάλος. Έ-
χει γνάσι άρκετή γρά νά βίσην τᾶ ζᾶ στό λει-
βάδι, και άρκετή δύναμι, υίε μου, νά πιγαίγη και
νά ποτίξη τ' άλλαγα στη βρύσι. Γιαυτόν δέν έχουμε
ξννοια, μόνον για τᾶ δυο άλλα. . . Η νύφη μου
είναι έτοιμώγενη, κ' έχει κ' ένα μικρό στην άγγα-
λή: σαν έλθη και ο Σιδέρης, δέν θα μπορη πλιό
νά κυττάξη τήν Άγγελικοῦλά σου οὔτε τό Δημή-
τρι. Είναι αληθινῶ δημιόνιο, είναι φωτιχᾶ, άπαράλ-
λακτος εσύ, θα γενῆ βέβαια καλός δουλευτής, πλὴν
τώρα είναι ανοικονόμητος. Η γρηά μου δέν έχει
πόδια νά τρέξη νά τᾶ προφθάγη σαν πιγαίγη σιμά
στοῦς τράφους, ή ρίπτεται άποκάτω από τᾶ ζᾶ.

Λοιπόν, Γερμανέ, με τήν εύχή μου, κάμε τό σταυρό
σου και πάρε πάλι γυναίκα ν' άχη τήν έννοιαν των
παιδιών σου. Αυτό είναι και δικός σου σφέρο! τότε
μόνο θα πάγουν με καλή τάξι ή δουλειας μας.

— Άς γενῆ έτσι, αφού τό θέλης, πατέρα. Πλὴν
δέν μπορώ νά σπαῶ κρύψω, δε δέν θα τό κάμω με
τήν εύχαριστήσάι μου. Γνωρίζει ο καθένας ποίον χά-
ριον ήμιν έδωκεν, ο Θεός νά μακαρίση τή ψυχή της, χρήσιμη, γλυ-
κειά, ήμορφη, άνδρεία. Ηταν καλή και για τους
γονιούς της και για τον άνδρα της και για τᾶ παι-
διά της: δουλευτοῦ στο χωράφι, δουλευτοῦ στο
σπήτι, πιτῆδεια στο εργόχειρο, προκομμένη σ' όλα.
Σάν με τήν έδωκες, κ' έγώ τήν πήρα, δέν εκάμαμε
συμφωνία αν τήν χάσω και με τήν πάρη ο Θεός,
νά τήν ξαστοχίσω.

— Με τους λόγους σου δείχνεις, υίε μου, τήν
καλή σου καρδιά, υπέλαβεν ο γέρον. Έχε τήν εύ-
χή του Θεού. Ξέρω πως αγαπάς τήν μακαρίτισσα,
πως ήτονε εύτυχισμένη μαζί σου: πλὴν τί νά γένη,
απ' οῦ ο Θεός μας τήν πήρε; Τώρα και ή ίδια σε
διατάσσει νά μὴν αφήσης τᾶ όφρανά της άπροστά-
τευτα. Πρέπει νά εῦρωμε σύτροφο που νά τήν
μοιάζη; γνωρίζω δε δέν είναι πολῦ εύκολον, άλλά
δέν είναι και αδύνατο, και όταν σε τήν εῦρωμεν,
θα τήν αγαπάς ως αγαπάς τήν θυγατέρα μου. . .
— Θα σε υπακούσω, πατέρα, άλλά ποίαν θέ-
λεις νά πάρω που νά μοιάζη τής μακαρίτισσας;
'Αν τόχω καμμιά διαστρεμμένη, θέλεις νά κακο-
μεταχειρίζεται τᾶ μικρά μου;
— Θεός φυλάξει! άπλητησεν ο γέρον ή δια-
στρεμμένας είναι εις τον τόπον μας σπανιώτερας
άπο τᾶς καλας, και θα ήναι τρέλλα νά μὴ δια-
λέξη τινας τήν καλή.

— Άλήθεια, πατέρα, το χωριό μας έχει καλας
κοπέλας. Είναι ή Λουίλα, ή Σιλδονία, ή Κλαυ-
δία. . . τέλος πάντων όποιαν με πεις.
— Μὴ βιάζεσαι, υίε μου, όλαις αυταίς ή κο-
πέλαις είναι ή πολῦ νηαίς ή πολῦ φτωχαίς. . .
ή πολῦ όμορφαίς. . . Η όμορφαίς δέν είναι πάντα
και ή πλιό φρόνιμαίς. . .
— Θέλεις λοιπόν νά πάρω άσχημη; άντέκο-
ψεν άνήσυχος ο Γερμανός.
— Όχι, δέν λέγω άσχημη άλλ' οὔτε άσχημη
οὔτε όμορφη, νά ήναι άκομη νηά και νάχη καλήν
ύγεια.

— Τότε πρέπει νά τήν παραγγείλουμε, αφ' οῦ
μάλιστα δέν θέλεις φτωχοκόριτσο. . . πλοῦσια δέν
είναι εύκολο νά πάρη τινας σαν ήναι χηρεμένος.
— Και αν εῦρεθῆ νά ήναι κ' έελγη χήρα χωρίς
παιδιά και με κατάστασι;
— Δέν γνωρίζω καμμιά στο χωριό μας.
— Οὔτε έγώ γνωρίζω, άλλά θα εῦρεθῆ άλλος.
— Θα έγης καμμιά στο νοῦ, πατέρα, και τότε
είπέ τήν αμέσως.
— Ναι, έχω μίαν, είναι ή Λεοναρδίνια κατοί-
κει εις Φουρούς.
— Δέν τήν γνωρίζω.
— Ονοματίζεται Κατερίνα, σαν τήν συχωρεμένη.
— Κατερίνα! στην αλήθεια, με χαρά θα λέγω
αυτό τό όνομα. . . Κατερίνα! άλλ' αν δέν θα
μπορέσω νά τήν αγαπῶ σαν τήν άλλη, τότε θα λυ-
πούμαι πλιότερο.
— Σοῦ λέγω πως θα τήν αγαπάς. Είναι καλή
γυναίκα, είναι από σπήτι, έχει δέκα χιλιαδών

ναι, πλὴν δέν γνωρίζει ποίον θαρῆ. Είχα γυναίκα,
ο Θεός νά μακαρίση τή ψυχή της, χρήσιμη, γλυ-
κειά, ήμορφη, άνδρεία. Ηταν καλή και για τους
γονιούς της και για τον άνδρα της και για τᾶ παι-
διά της: δουλευτοῦ στο χωράφι, δουλευτοῦ στο
σπήτι, πιτῆδεια στο εργόχειρο, προκομμένη σ' όλα.
Σάν με τήν έδωκες, κ' έγώ τήν πήρα, δέν εκάμαμε
συμφωνία αν τήν χάσω και με τήν πάρη ο Θεός,
νά τήν ξαστοχίσω.

— Με τους λόγους σου δείχνεις, υίε μου, τήν
καλή σου καρδιά, υπέλαβεν ο γέρον. Έχε τήν εύ-
χή του Θεού. Ξέρω πως αγαπάς τήν μακαρίτισσα,
πως ήτονε εύτυχισμένη μαζί σου: πλὴν τί νά γένη,
απ' οῦ ο Θεός μας τήν πήρε; Τώρα και ή ίδια σε
διατάσσει νά μὴν αφήσης τᾶ όφρανά της άπροστά-
τευτα. Πρέπει νά εῦρωμε σύτροφο που νά τήν
μοιάζη; γνωρίζω δε δέν είναι πολῦ εύκολον, άλλά
δέν είναι και αδύνατο, και όταν σε τήν εῦρωμεν,
θα τήν αγαπάς ως αγαπάς τήν θυγατέρα μου. . .
— Θα σε υπακούσω, πατέρα, άλλά ποίαν θέ-
λεις νά πάρω που νά μοιάζη τής μακαρίτισσας;
'Αν τόχω καμμιά διαστρεμμένη, θέλεις νά κακο-
μεταχειρίζεται τᾶ μικρά μου;
— Θεός φυλάξει! άπλητησεν ο γέρον ή δια-
στρεμμένας είναι εις τον τόπον μας σπανιώτερας
άπο τᾶς καλας, και θα ήναι τρέλλα νά μὴ δια-
λέξη τινας τήν καλή.

— Άλήθεια, πατέρα, το χωριό μας έχει καλας
κοπέλας. Είναι ή Λουίλα, ή Σιλδονία, ή Κλαυ-
δία. . . τέλος πάντων όποιαν με πεις.
— Μὴ βιάζεσαι, υίε μου, όλαις αυταίς ή κο-
πέλαις είναι ή πολῦ νηαίς ή πολῦ φτωχαίς. . .
ή πολῦ όμορφαίς. . . Η όμορφαίς δέν είναι πάντα
και ή πλιό φρόνιμαίς. . .
— Θέλεις λοιπόν νά πάρω άσχημη; άντέκο-
ψεν άνήσυχος ο Γερμανός.
— Όχι, δέν λέγω άσχημη άλλ' οὔτε άσχημη
οὔτε όμορφη, νά ήναι άκομη νηά και νάχη καλήν
ύγεια.

— Τότε πρέπει νά τήν παραγγείλουμε, αφ' οῦ
μάλιστα δέν θέλεις φτωχοκόριτσο. . . πλοῦσια δέν
είναι εύκολο νά πάρη τινας σαν ήναι χηρεμένος.
— Και αν εῦρεθῆ νά ήναι κ' έελγη χήρα χωρίς
παιδιά και με κατάστασι;
— Δέν γνωρίζω καμμιά στο χωριό μας.
— Οὔτε έγώ γνωρίζω, άλλά θα εῦρεθῆ άλλος.
— Θα έγης καμμιά στο νοῦ, πατέρα, και τότε
είπέ τήν αμέσως.
— Ναι, έχω μίαν, είναι ή Λεοναρδίνια κατοί-
κει εις Φουρούς.
— Δέν τήν γνωρίζω.
— Ονοματίζεται Κατερίνα, σαν τήν συχωρεμένη.
— Κατερίνα! στην αλήθεια, με χαρά θα λέγω
αυτό τό όνομα. . . Κατερίνα! άλλ' αν δέν θα
μπορέσω νά τήν αγαπῶ σαν τήν άλλη, τότε θα λυ-
πούμαι πλιότερο.
— Σοῦ λέγω πως θα τήν αγαπάς. Είναι καλή
γυναίκα, είναι από σπήτι, έχει δέκα χιλιαδών

(*) Δέξι: ίπιχωματάσοσ εις κῆτρον και σπικίνουσα τᾶ δε ἄ-
φῶν ἄ μ ω ν, μ α σ χ κ λ ὠ ν.

φράση, σ'αίμα, δεν είναι ασχημή, αλλά δεν είναι πλιό πολύ νέα, έχει τους 32.

— Βλέπω, γέρο, ότι έχεις έγνοια για το σύμφερο.

— Βέβαια, και σ'δεν νοιάζεσαι;

— Για να σ' ευχαριστήσω, άλλώς γνωρίζεις ότι αδιαφορώ τί μερίδιο έχω στα κέρδη μας δ'εν ξέρω να κάμω μοιρασιά; Γνωρίζω την γή, τα βώδια, τ'άλογα, τ'ό σπόρο, τ'ό αλώνισμα, ... Για τ'ό χρηματικό, τ'ό μνημονικό μου δ'εν με βοηθά...

— Δ'εν με άρρασει τούτο; ο άνθρωπος, αν δ'χι για τ'όν έαυτό του, αλλά για τ'α παιδιά του, δ'εν πρέπει ν'άμελη τ'ό συμφέρο του. Γι' αυτό δ'ά έχεις ανάγκη να πάρης γυναίκα γνωστική και οικονομία. Αυτό είναι έκ'ενο που είχα ν'ά σου πώ, Γερμανέ, σκέψου και πάσχισε ν' άρρασει τ'ης χήρας, γιατί ή καλή διαγωγή της και ή κατάσταση της θ'ά σου είναι χρήσιμα και διά τ'α τώρα και διά τ'α ύστερα.

— Άς είναι, πατέρα, θ'ά πασχίσω να τ'ης άρρασω και να μού άρραση.

— Για τούτο πρέπει να τ'ην γνωρίσης και να πάγης να τ'ην δ'ης.

— Είς τ'ό χωριό της; δ'εν είναι μακριά απ' εδ'ά; κ'έχομε καιρό τώρα με τ'ό δ'ργωμα να τρέχουμε;

— Δ'εν έχεις να χάρης πολύν καιρόν. Αύριό είναι σάββατο, δουλεύεις λιγώτερο; φεύγεις ταίς δύο τ'ό απομεινέρο και είσαι στους φουρούς τ'ην νύκτα. Γ'όρξ έχει φεγγάρι και οι δρόμοι είναι καλοί. Σ'ε πέντε ώραις φθάνεις. Έπειτα πέρνεις μαζί σου και τ'ην φοράδα.

— Έχω κάλλιο να πάγω πεζός, μ' αυτή τ'η δροσιά.

— Ναί, ή φοράδα όμως είναι δ'μορφο ξύ, και ένού γαμβρού τού στέκει καλ'ότερα να παρήσιασθ'ή επάνω σε καλό άλογο. Βαίνεις τ'α καινούργια φορέματα σου και φέρνεις τού γέρο Λεονάρδου ό λίγο κυνήγι. Θα τού είπης, ότι σε στέλνω εγώ, έμθαίνεις μαζί του σ' όμιλίαις, περνάς τ'ην Κυριακή με τ'ην κοπέλλα του, και γυρίζεις μ' ένα και ή μ' ένα άχι, τ'η δεύτερα τ'ό πρωτό.

— Πάγει καλά, απήντησεν ο Γερμανός άταρ'άχος, και όμως δ'εν ήτο κατά πάντα ήσυχος. Ο Γερμανός έζησε πάντοτε σωφρόνως, και όπως ζώσιν οι φιλόπονοι χωρικοί. Λαθών σύζυγον είκοσαετή τ'ην ηλικίαν, αυτήν μόνην τ'ην γυναίκα ήγάπησε. Μετά δε τ'όν θάνατόν της, πρ'ος ούδεμίαν άλλην εκαρτενίσθη. Τ'ό πένθος τ'ης καρδιάς του ήτον αληθές, και μόνον εις τ'ην θέλησιν τού πενθερού του ενήδιδα, συγκατατιθέμενος να έλθη εις νέον γάμον, αλλά μετά φόβου και λύπης. Σημειωτέον όμως, ότι ο πενθερός του είχε διοικήσει φρονίμως τ'ην οικογένειαν, και ο Γερμανός, άρρασιωθείς όλος εις τ'ό κοινόν έργον, κ'επομένως εις τ'όν αντιπροσωπεύοντα αυτό, εις τ'όν οικογενειάρχην, εθεώρει άπρεπον τ'ό να παραγνωρίση τ'ας όρδ'ας τού γέροντος σκέψεις και τ'ό κοινόν συμφέρον.

Και όμως ήτο περίλυπος. Συνεχώς έκλαιε κ'έ-

μείρετο (*) κατά μόνας τ'ην μακαρίτιδα γυναίκα του; καιτοι δ'ε μόνιρος βίος του ήργασε να βαρύνη αυτόν, περισσότερον όμως τ'όν εφ'όβιζεν ή ιδέα τού να λάβη νέαν σύντροφον, παρά ή επιθυμία τού ν'άπαλλαγή τ'ης θλίψεώς του.

Γ'. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ.

Έπιστρέψας εκ τ'ων αγρών του, ο γέρον Μαυρίκος εύρεν εις τ'ην οικίαν του παλαιάν του γείτονα, έλθούσαν να ζητήη από τ'ην γυναίκα του άνδρακιάν και να συνδιαλεχθ'η μετ' αυτής. Η Γιλέτα κατ'έκει καλύθην πενιχροτάτην, ου πόρρον τού κτήματος τού Μαυρίκου. Άλλά καιτοι ένδεχ'ε, ή-η καλύθ'η της ήτο καθαρωτάτη και τακτοποιημένη και τ'α επεβραμμένα μετ' έπιμελείας ένδύματα της απεδείκνυον, ότι έσέβετο έαυτήν και έν τ'η έσχάτη πτωχεία της.

— Πιθες να πάρης ίατιά για τ'ό βράδυ, θεια Γιλέτα, είπεν ο γέρον. Θ'ε άλλο τίποτα;

— Ευχαριστώ, κύρ Μαυρίκο, για τ'ην ώρα δ'εν θέλω τίποτα. Ξέρεις, ότι δ'εν αγαπώ να παραβάρων τ'ους καλούς φίλους.

— Άλήθεια, γιατί και οι φίλοι σου είναι πάντα πρόθυμοι να σε κάμουν δούλευσι.

— Μιλούσα με τ'ην γυναίκα σου και τ'ην β'όι-τουμου, αν ο Γερμανός άπεφάσισε πλιό να ζαναπανδρευθ'η.

— Δ'εν είσαι χασόγλωσση, άπεκρίθη ο Μαυρίκος. Θα π'ω λοιπόν εις τ'ην γυναίκα μου, μπροστά σου, ότι ο Γερμανός είναι άποφασισμένος. Αύριον πεγαίνει στους φουρούς.

— Στην καλήν ώραν ήπεφώνησεν ή Μαυρίκαινα, άμποτε να πιτήγη γυναίκα καλή και αξία σαν αυτής.

— Α ή πηγαίνει στους φουρούς, υπέλαθεν ή Γιλέτα. Κύνταξε π'ως έρχονται τ'α πράγματα! αξιόλογα! Τώρα μ'ερώταες αν έχω ανάγκη από τίποτα. Θα σε ζητήσω λοιπόν, κύρ Μαυρίκο, μια χάρη.

— Λέγε, λέγε, θεια Γιλέτα, είμκστε στη δούλευσί σου.

— Ήθελα ο Γερμανός να συντροφιάση τ'ην κοπέλλα μου.

— Πού; στους φουρούς;

— Όχι, στους φουρούς, σ'ης φτελ'ηαίς, όπου πηγαίνει να μείνη ως τού Αγίου Γεωργίου.

— Πώς; είπεν ή Μαυρίκαινα, χωρίζεσαι από τ'η θυγατέρα σου;

— Τι να κάμω, πρέπει να έμβη κι αυτή σ' άφεντικό και να να κερδαίνη τ'ό ψωμί της. Τού Αγίου Γεωργίου, που μ'ας πέρρασε, δ'εν θέλησα να τ'ην αφήσω να μού τ'ην πάρουν, να που έρχεται τού Αγίου Δημητρίου, και ή Μαρία μου βρίσκει να μ'π'η πιστική σ'ης φτελ'ηαίς. Η Μαρία δ'εν είναι πλιό παιδί (επάτησε στους δεκαεπτά) και τ'ό θέλει ο Θεός να κερδαίνη τ'ό ψωμί της και να βοηθ'η τ'η μάνα της.

— Θεά Γιλέτα, απήντησεν ο γέρον γεωργός,

(*) Κλαίει και μείρεται, ημικρόν, επιχωρίζον εις τ'ην Στιέρην και τ'ην Κέρκυραν.

αν άκούσαν πενήντα φράγκα, να οικονομήσης τ'ας, ότι θα τ'όν πάρω μαζί μου, και ελαίην εξακολου- ανάγκας σου και να μη χωρισθ'η; τ'ό παιδί σου, σε θητικ'ή μια όρα, στο κρεβάτι του. Σήμερα τ'ό τα- τ'α εύρισκα, σ'ην αλήθεια, αλλά σ'όλα τ'α πάντα χροιάζεται ν'άκουσε και τ'η γυώσι. Οικονομείστε για τ'ό χειμώνα, άλλ' έπειτα; τ' είχεις, Γιάννη; τ' είχα πάντα.

— Έχεις δικαιο, κύρ Μαυρίκο, ας γένη τ'ό θέ- λημα τού Θεού. Ο άφεντικός έμ'ήνυσε και σήμερα τ'ό ταχύ, και πρέπει να πάγη. Πλήν τ'ό δύστυχο, δ'εν γνωρίζει τ'η στράτα, και δ'εν θέλω να τ'ην π'ψω μοναχή. Γιαυτό σε παρακάλεσα να πάγη με τ'όν γαμβρό σου, αφού ο δρόμος του είναι από τ'ης Φτελ'ηαίς.

— Ναί, ναί, θεια Γιλέτα, τ'ην συντροφιάει, μπο- ρεί και να τ'ην πάρη στα κάπουλα τ'ης φοράδας, κ'έτσι δ'εν χαλά τ'ης κουντούραις της. Έτος που μ'ας έρχεται για τ'ό δειπνο. Πέ μας, Γερμανέ, ή Μαρία τ'ης θειας Γιλέτας πάγει πιστική σ'ης φτε- λ'ηαίς. Τ'ην πέρνεις επάνω σ' άλογο σου;

— Μετά χάρης, απήντησεν ο Γερμανός, περι- φροντίς είσεί, αλλά πάντοτε πρόθυμος να ύπηρετή τ'όν πλισίον του.

Πρ' ήμιν, έν τ'η κοινωνία, μία μήτηρ δ'εν ήθελεν άποφασίσει να έμπιστευθ'η κ'όρην δεκαεξαιτή εις νέον είκοσι και όκτώ έτών, διότι, πραγματικώς ο Γερμανός δ'εν είχε περισσοτέρην ήλικίαν, και άς εθιωρείτο, κατ' τ'ας ιδέας τού χωριού του, προ- βεβηκώς λόγω γάμου, ήτο δ'ε και ο εύειδέστερος ο λων τ'ων συγχωριών του.

Άλλ' ή άγνότης τ'ων ήθών είναι παράδοσις, ιερά εις έξοχ'ας τινές, μεμικρυσμένες από τ'ην διαφθο- ράν τ'ων μεγάλων πόλειον. Ο γέρον Μαυρίκος λοιπόν δ'εν άνησθητε τελείως, βλεπών τ'όν γαμ- βρόν του λαμβάνοντα συναναβάτιδα τού ήππου του τ'ην εύμορρον εκείνην κ'όρην, ή δ'ε μήτηρ ένόμιζεν ύβριον και τ'ό να συστήση εις τ'όν νεανίαν σέβας πρ'ος τ'ην θυγατέρα της.

Η Ξαρθ'ή ήτο φορβ'ας νέα, εύμορρος και όμομαλέα. Άκόπως έφερε λοιπόν τ'ό διπλόν φορτίον της, βί- πτουςα τ'α ότα και κατατρώγουσα τ'όν χαλινόν, ότι ο Γερμανός και ή Μαρία επήνησαν τ'ην επιού- σαν. Διήρχοντο οι αναβάται διά μακρού τινος λει- θαδίου. Η φορβ'ας βλέπει αφ'ηνς τ'ην μητέρα της, καλουμένην γραίαν Ξαρθ'ή, και χρομετίζει εις ση- μέιον άσπαρμού. Η γραία Ξαρθ'ή επλητήκεν εις τ'όν φράκτην, επάσχισε να καλπάση παρά τ'α ά- κρα τού λειθαδίου, όπως ακολουθήση τ'όν πάλον της, άλλ' έπειτα ιδούσα ότι ή Ξαρθ'ή έτάχυσε τ'ό βήμα, έχρομετίσε και αυτή, έσταμάτησεν, έμεινέ σύννους και άνήσυχος, τ'ας μ'εν γνάθους έχουσα έ- πάνω, τ'ό δ'ε στόμα π'λ'ηρες χόρτων, τ'α όποια ουτε άνεμάσσα πλέον.

— Τ'ε φτωχό αυτό ζ'ω γνωρίζει πάντοτε τ'ό πουλάρι του, είπεν ο Γερμανός ίνα διασκεδάση τ'ην μικράν Μαρίαν, ούσαν σύννον και άθυμον. Και τούτο μ' ένθυμίζει, ότι δ'εν έφλησα κ'εγώ τ'όν Πέτρον μου πριν κινήσω. Τ'ό κακό παιδί, δ'εν ήταν στο σπ'ητι. Ήθελε, ψ'ε τ' άργά να τού ύποσχεθ'ή

Γερμανέ, ότι θα τ'όν πάρω μαζί μου, και ελαίην εξακολου- θητικ'ή μια όρα, στο κρεβάτι του. Σήμερα τ'ό τα- χό, πάλιν επολέμησε με κάθε τρόπο να με κατα- πείση. Πλήν, όταν είδε πως χροί τ'όν κόπον του, ο άφεντης έχόλιασε, και έφυγεν εις τ'ό χωράφι, και ουτε τ'όν είδα πλιό.

— Έγώ τ'όν είδα, είπεν ή Μαρία, προσπαθούσα να καταπάση τ'α δάκρυά της. Βτρογε με τ'α μι- κρά τού σουλά σ'τα αλώνια. Άνενόησα ότι έλειπε πολλήν ώραν από τ'ό σπ'ητι, διότι τ'όν είδα ν'ε τρώγη πρηνύνας και μούρα. Τού έδωκα ψωμί από τ'ό πρόγευμά μου. α Ευχαριστώ, Μαριγούλα μου, με είπτε, σαν έλθ'η; στο σπ'ητι θα σε δώσω γαλέτα.

— Έχεις, μ'α τ'ό ναί, ώρατο παιδάκι, Γερμανέ.

— Άλήθεια! απήντησεν ο γεωργός, και βέβαια τ'ό έπερνα μαζί μου, αν δ'εν μ' έμποδίζεν ή μάμη του.

— Γιατί να μ'ην τ'ό πάρης, τ'ό καίμενο; Είναι φρόνιμο σαν κάμουν τ'ό θέλημα του!

— Φαίνεται ότι εκεί που πάγω, δ'εν είναι προ- πούμενον να έχω μαζί μου και τ'όν μικρόν Πέτρον. Αυτό με είπεν ο πενθερός μου, δ'εν πρέπει να προ- τοΐδουν τ'α βέρη τού σπ'ητιού. Μ'α δ'εν ξέρω γιατί σου λέγω αυτά, Μαριγούλα; Γι καταλαμ- θάνεις απ' αυτά.

— Ναί, Γερμανέ, ξέρω, ότι πηγαίνεις να πανδρευθ'η; με τ'ό είπεν ή μάμη μου και με παρή- γειλε να μ'ην τ'ό ξεστομίσω μ'είνε ήσυχος; δ'εν θα είπω κανενού τίποτε.

— Θα κάμω καλά, δ'εν είναι άκόμη τίποτε τελειωμένο. Μπορεί να μ'ην άρρασω τ'ης νύφης.

— Να ελπίζης τ'ό ναί, Γερμανέ. Και γιατί θα μ'ην τ'ης άρρασης;

— Ποιος γνωρίζει; έχω τ'ρία παιδιά, και είναι βάρος για τ'η γυναίκα που δ'εν είναι μάμη των,

— Πλήν τ'α παιδιά σου είναι τ'όσον καλά; δ'εν μοιάζουν τ'ων άλλων.

— Πιστεύεις;

— Είς τ'όν τόπον σου, θ'ε να παρνα μαζί ή τ'ό μεγαλύτερο. Και, σ'ην αλήθεια, ή νύφα θα σε ά- γάπας πάραυτά, επειδή θα έδ'ελπε πως έχεις τ'ό- στον ώρατο παιδί.

— Καλά, αν ή γυναίκα εκείνη αγαπ'η τ'α παι- διά, π'λήν αν δ'εν τ' αγαπ'η;

— Και είναι γυναίκα που να μ'ην αγαπ'η τ'α παιδιά;

— Αν δ'εν είναι πολλαίς, είναι όμως πάντοτε και αυτό με άνησυχεί.

— Λοιπόν δ'εν γνωρίζεις δ'όλου αυτήν τ'ην γυ- ναίκα;

— Όχι, π'λήν και αν τ'ην ιδ'ω, μήπως θα τ'ην γνωρίσω πάλιν;

— Λέγουν π'ως είναι αξία γυναίκα.

— Τ'ό λέγει ο γερομαυρίκος.

— Μάλιστα.

— Άλλά κι αυτός δ'εν τ'ην γνωρίζει.

— Άς είναι! θα τ'ην ιδ'ης σε 'λίγα παρατήρησε τ'ην καλά, και ελπίζω π'ως δ'εν θα γελασθ'ης, Γερμανέ.

— Νά σέ: 'πό, Μαριγούλα, δέν θά ήτο κακό, πρίν μ' ἀφήσης γιά νά πάς στῆς Φιτελίας, νά ἐμ- θῆς εἰς τῆς γυναικας. Βού ἔχεις καί νοῦ καί πνέμα, Ἄν ἰδῆς λοιπόν τίποτε πού νά μὴ σ' ἀρέσῃ, μὲ τὸ φανεράνεις.

— Ὄ! όχι, Γερμανέ, δέν εἶμαι 'πιτίθειαι γιά τοῦτο. Δεῖλιώ μὴ γελασθῶ, καί σοῦ εἶπώ δ,τι μὲ φανῆ. Καί ἂν δέν εἶναι καλὸ καί χαλάσῃ ὁ γάμος, τότε θά ἔχω τὴν κατάρσιον τῶν δικῶν σου.

Ἦνῶς δὲ συνδιελέγοντο οὕτως, ἡ Ξανθὴ ἐξέκλινε τῆς ὁδοῦ, ὑψώσασα τὰ ὄτια τῆς· καί ἀναλαβοῦσα μετὰ μικρὸν τὸ βῆμά τῆς ἐπλησίασεν εἰς τὰς βράτους, ὅπου πρᾶγμα τι, ὅπερ ἤρχισεν ἤδη νά ἐνοῆ, τὴν ἐφόβισε κατ' ἀρχάς.

Ὁ Γερμανός ἐξόρισε τὸ βλέμμα του εἰς τὰς βράτους, καί εἶδεν εἰς τὴν τάφρον, ὑπὸ τοῦς πυκνοῦς κλώνας χαμαικιδριῦς, πρᾶγμα τι, ὅπερ ὑπέλαθεν ὡς ἄρνιον.

— Δέν εἶναι ἄρνι, ἐκραύνησεν ἡ Μαρία, εἶναι παιδί πού κοιμάται, εἶναι ὁ μικρὸς Πέτρος σου.

— Ἐλκ δά! εἶπεν ὁ Γερμανός περὶ τῆς γὰρ δὲ τὸ ζιζάνιον, πού κοιμάται αὐτοῦ, τόσο ξεμακρὰ ἀπὸ τὸ σπῆτι! Καί ἂν τύχαιεν νά τὸν διαγνώσῃ κανένας φίδι! Ἄ! τὸ ἀνόητο!

Καί λέγων ταῦτα, ἔλαβε τὰ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας του, αὐτὸ δὲ ἀνοίγον τοὺς ὀφθαλμοῦς, ἐμειδίχασε πρὸς τὸν πατέρα του, καί διὰ τῶν μικρῶν βραχιόνων του τὸν ἐνηγκαλίσθη λέγων ἄ παπάκι, θά μὲ πάρης μαζῆ σου.

— Ἄ! ναίσεις, μάς ψάλλεις τὰ ἴδια. Τί ἐκαμνες αὐτοῦ, κακὲ Πέτρε;

— Περὶ μὲν τὴν παπάκι μου νά περάσῃ, καί κοιτάζοντας κοιτάζοντας σὲ ἄρῃμο ἀποκοιμήθηκα.

— Ἦρξ λοιπόν, κύρ Πέτρε, φίλησέ με καί σύρε γλήγορα σὲ τὸ σπῆτι, ἂν δέν θέλῃς νά μείνῃς νυστικός.

— Δέν θέλεις λοιπόν νά μὲ πάρης; ἐκραύνησεν ὁ Πέτρος τρίβων τοὺς ὀφθαλμοῦς του, καί δεικνύων ὅτι ἦτο ἔτοιμος νά κλαύσῃ.

— Ἐξόρις ἔτι ὁ πεμπούλης καί ἡ μάμμη δέν θέ- λουν νά ἔλθῃς.

Ἀλλὰ τὸ παιδίον δέν ἤθελε ν' ἀκούσῃ πλέον καί ἤρχισε νά κλαίῃ, λέγων, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πατήρ του ἔπερε τὴν Μαριγούλαν, ἐμπόρει νά πάρῃ καί αὐτόν. Τῷ ἀπεδείκνυον τὸ ἀσυμφίβαστον, τῷ ἐξέθεσαν ἄλλους τοὺς λόγους δι' οὗς δέν ἔπρεπε νά τὸν πά- ρουν, ἀλλ' ὁ Πέτρος οὐδαμῶς ἤθελε νά καταπεισθῇ. Ἐβρίβθη ἐπὶ τῶν χόρτων, καί ἐκυλλέτο λέγων, ὅτι ὁ πατήρ του δέν τὸν ἠγάπα, καί ὅτι ἂν δέν τὸν ἔπερε μαζῆ σου, δέν θά ὑπήγγινεν εἰς τὴν οἰκίαν, οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν νύκτα.

Ὁ Γερμανός εἶχε καρδίαν τρυφερὰν, ἦτο δὲ καί μήτηρ τῶν τέκνων του. Ἐπομένως, τὰ δάκρυα τοῦ μικροῦ τὸν συνεκίνησαν· ἀλλὰ δέν ἤθελε νά δεῖξῃ ἀδυναμίαν, καί μάλιστα ἐνώπιον τῆς Μαρίας, καί διὰ τοῦτο ἔδειξεν ὅτι ὀργίζεται. Ἀλλὰ στραφεὶς πρὸς τὴν συνοδοιπόρον του, καί ἰδὼν ὅτι ἡ καλὴ αὐτῆ κόρη εἶχε τὸ πρόσωπον δακρυομένο, ἤρχισε καί αὐτὸς νά δακρύζῃ καί τοι προσποιούμενος πάν- τοτε τὸν θυμωμένον.

— Ἐχεις καρδιά ἀκαλήρη, Γερμανέ, τῷ εἶπε τέλος ἡ Μαρία. Ἐγὼ δέν θά ἐκρατοῦσα νά βλέπω τὴν λύπην τοῦ παιδιοῦ. Πάρε τον, Γερμανέ. Ἡ Ξανθὴ μᾶς σηκώνει καί τοὺς τρεῖς, καθὼς σηκώνει καί τὸν σύγγαμβρό σου μὲ τὴν γυναῖκά του καί τὸ παιδί τους. Τὸν βάζεις ἐμπρός, ἡ κάλλιο τὸ ἔχω νά πάγω ἐγὼ μὲ τὰ πόδια μου, παρά νά πικραθῶ ὁ μικρός.

— Ὅσκι, Μαρία. Ἡ Ξανθὴ εἶναι δυνατὴ, καί μπορεῖ νά σηκώσῃ καί ἄλλους δύο στὴ βράχι τῆς, ἂν ἦταν τόπος· πλὴν τί θά κάμουμε τὸν μικρό, μὲ τὸ κρού πού θ' ἀπαντήσουμε τὴν νύκτα, καί ὅτι παινάσης Πουὸς θάχη τὴν φροντίδα τὸ βράδυ καί τὸ ταχὺ ἄβριο νά τὸν ἀλλάξῃ, νά τὸν πλύνῃ; Δέν νοτάω νά δώσω τὸ βάρος σὲ γυναῖκα πού δέν γνωρίζω καί πού βλέπω πρώτη φορά.

— Τόσω καλλίτερον! Ἄν δεῖξῃ χαρὰ ἡ δυσἀρε- σκεια, θά τὴν κρίνῃς, Γερμανέ, ἀμέσως. Κ' ἔπειτα ἂν ἐκείνη δέν θά εὖρη εὐχαρίστησι νά νοιασθῇ τὸν Πέτρον σου, ἔχω τὴν ἐνοιὰ του ἐγὼ, ὅλη τὴν ἡμέ- Ͼ αὔριο.

— Γιά νά σὲ δώσῃ βάρος κ' ἐσένα;

— Τὸ ἐνάντιο.

Τὸ παιδίον, βλέπον ὅτι ἡ Μαρία τὸ ὑπερασπί- ζετο, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τῆς ἀσθῆτός τῆς καί τὴν ἐκρά- τει τόσο δυνατὰ, ὥστε μετὰ βίας θά ἀπεσπᾶ- το. Ὅτε δὲ ἐνίκησεν ὅτι ὁ πατήρ του ἐνέδιδεν, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας εἰς τὰς δύο μικρὰς χεῖράς του, καί τὴν ἐνηγκαλίσθη, πηδῶν ἐκ τῆς χα- ρᾶς καί ἔλκων αὐτὴν πρὸς τὸν ἴππον μετ' ἀνυπο- μονησίας παιδικῆς.

— Ἐλα, Γερμανέ, εἶπεν ἡ κόρη, ἀνεγείρουσα τὸν Πέτρον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἄς κάμωμεν τὸ δελήμα τῶν Πέτρων, φίλησέ τὸν πατέρα σου καί ζή- τῃσέ του συγχώρησι, πού ἦσουν κακός. Εἶπέ ὅτι δέν τὸ ξανακάμῃς πλιό.

— Ναίσεις! φθάνει νά κάμω πάντα δ,τι θέλει, ἔ; εἶπεν ὁ Γερμανός σπογγίζων διὰ τοῦ μανδουλλίου του τοὺς ὀφθαλμοῦς τοῦ μικροῦ. Ἄ! Μαρία! μοῦ τὸν κκομαθαίνεις. Ἀλήθεια, ἔχεις καλὴ καρδιά. Γιατί νά μὴν ἔμπης πιστικὴ σ' ἐμᾶς τοῦ Ἁγιοῦ Γεωργίου, πού μᾶς πέρασε. Θά εἶχες τὴν ἐνοιὰ τῶν παιδιῶν μου, καί κάλλιο νά σὲ καλοπληρώνω γι' αὐτά, παρά νά πάγω ζητώντας γυναῖκα, πού θά νομί- νῃ ἴσως ὅτι μὲ κάμνει χάρι ἂν δέν τὰ βα- ρίσται.

— Γιατί νάχῃς σὲ νοῦ σου τὸ κακό; εἶπεν ἡ Μαρία· καί ἂν ἡ γυναῖκά σου δέν θ' ἀγαπάῃ τὰ παιδιὰ ἐρχομαι ἐγὼ τοῦ χρόνου ὑπερέτρια, καί τότε θά τὰ διασκεδάζω τόσο, πού θά εἶν' μιὰ χαρὰ.

(*Ἐπεται συνέχεια.)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ἐπὶ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ ὕδατος τῆς

Ἁγίας Ἐλεούσης,

ὑ. π. ο.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΙΝΙΑΤΟΡΗ

Κεφαλλῆτος.

Ἐπιστολὴ τοῦ Καθηγητοῦ Κ. Σ. Λάνδερερ.

Ἄθῆναι, τῆ 21 Νοεμβρίου 1887.

Ἐξιδίωτε φίλε καὶ συναδέλφει!

Ἐπὶ τινῶν ἡμερῶν ἔλαβον τό μοι λίαν προσφι- λές γράμμα ὑμῶν μετὰ τῆς ἐσωκλειστοῦ διατριβῆς περὶ τῆς ἀναλύσεως τοῦ ὕδατος τῆς Ἁγίας Ἐλεού- σης. Ἡ ἀνάγνωσις μ' εὐαρένησε τὰ μέγιστα, καθόσον ἐκ τῆς μεθόδου ἦν ἐμεταχειρισθῆτε καί ἐκ τῆς ἐκθέ- σεώς σας ἐμφαίνονται αἱ περὶ τὴν χημικὴν βουθεῖαν γνώσεις σας. Λυποῦμαι τὰ μέγιστα ὅτι εἶσθε μα- κρὰν ἐμοῦ, καί ἔτι δέν δυνάμεθα συναδελφικῶς νά συνεργασθῶμεν περὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἐπιση- μῶς τῆ πατρίδι ὑμῶν. Σᾶς συμβουλεύω νά παρα- τείνετε τὰς ἐργασίας σας ἐπὶ πάντων τῶν ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας εὐρισκομένων μεταλλικῶν ὑδά- των, καί νά ἐκδώσατε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξε- τάσεως διὰ τοῦ τόπου εἰς ἰδιαιτέρον τι φυλλάδιον. Τοῦτο θέλει εἶσθαι συμπλήρωσις τῆς στατιστικῆς τῆς νήσου, καί ἐξ αὐτῆς θέλει μάθει ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος, κυρίως οἱ περὶ τῶν λουτρῶν πάσης τῆς σφαίρας καταγινόμενοι (la société Balnéologique à Paris) τὰ ὕδατα τῆς νήσου σας. Μὴ βραδύνετε νά ποιῆτε τὰς ἀναγκαίας ἐρεῦνας εἰς τὰς χημικὰς ἀναλύσεις.

Ἐπίς ἐξωτερικὴν τινα ἐφημερίδα θέλω κάμει μνητεῖον τῆς περ' ὑμῶν γενομένης ἀναλύσεως καί τὰ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν κατὰ πάντα λόγον. . . . πλὴν εἶ- σθε βέβαιος ὅτι ἐντὸς τοῦ χλωροῦ ἀργύρου δέν ὑπάρχει ἰωδοῦχος; Καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νά κάμετε δοκιμασίαν τινα ἐπὶ τῆς ἰωδίου ὑπάρξεως ἢ μὴ.

Ἡ ταῦτα περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καί μὲ ἐκφρασιν ἰδιαιτέρου σεβασμοῦ καί εὐκρινούς φι- λίας ὑποσημειοῦμαι ὑμῖν

Ἡ Ταπεινὸς φίλος καὶ συναδέλφος Ν. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

Ἐπὶ τὸν εὐγενέστατον Κ. Νικόλαον Τ. Πινια- τόρην καθηγητὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. . .

Ἐτέρᾳ ἐπιστολῇ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Χαλαλάμ- που Τυπάλδου Πρεταντέρη.

Φίλιτατε φίλε.

Ἐκχαριστῶς ἀνέγνωσα τὴν διατριβὴν σου περὶ τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τῶν ἐν Ἁγίᾳ Λεγούσῃ Κε- φαλληνίας θειοῦχων ὑδάτων.

Ἐντὸς τοῦ ποσοῦ τοῦ θειοδρικοῦ ὕδατος δ' ταῦτα ἐμπεριέχουσιν, ἢ ἐν αἰτίῃς μικροτάτῃ ποσότητι τι- τανούχων ἀλάτων καὶ ἢ ὑπερτέρησι ἐκείνων τῆς ὁδοῦ τὰ καθιστῶσι σημαντικώτατα.

Ἐπὶ τῶν ἡμῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ τὰ ὕδατα ταῦτα ἐπέ- στησαν πολὺ τὴν προσοχὴν μου, καί τούτων καί ἐν Κεφαλληνίᾳ καί ἀλλοῦ διώρισα μετ' ἐπιτυχίας τὴν χρῆσιν εἰς τὰ νοσήματα εἰς ἃ τὰ θειοῦχα ἀλ- καλικὰ ὕδατα ἐνδεικνύονται.

Ἡ πατρίς μας εἶναι γῆ παρθενικὴ καί πολλὰ καλὰ δύναιται νά ἐμπεριέχῃ ἀγνωστα. Εἰς σὲ ἐνα- πόκειται νά γίνῃς ἀφέλιμος, καί ἤδη ἤρχισες μὲ σημαντικὴν καί διακεκριμένην ἀξίαν διατριβὴν, ἦν σὲ παρακαλῶ νά δημοσιεύσῃς.

Ἐπὶ τῶν ἡμῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ τὰ ὕδατα ἐν Παλαιῷ Κεφαλληνίᾳ (Κλοῦδιον) ὡς ἐπίσης καί ἀλατοῦχα ἐν Ἀργαστολίῳ, Ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ καί εἰς Σά- μον. Τούτων τὴν ἀνάγνωσιν ἦτο καλὸν νά ἐπιχειρή- σῃς, ὡς ἐπίσης καί τῶν ποσίμων ὑδάτων καί ὅταν ταῦτα ἐπιχειρισθῆς μὴ ἀμελήσῃς τὴν κατ' ἰδίαν ἐ- ρεῦναν τοῦ ἰωδίου. Ἐπιταίει φίλε

Ἡ ὁ σὸς Χ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ.

Monsieur Nicolas Pignatori, licencier es sciences physiques.

Ἐχθεσις.

—

Παρουσιάζω τις πρὸς δυσμάς τῆς ἐν Κεφαλ. πό- λεως Λεζουρίου, εἰς ἀπόστασιν δύο περιποῦ μιλιῶν, εὐρίσκειται ἐν μέσῳ λόφων καί κοιλάδων ἐπὶ τῶν ὀρειῶν ἀπαντᾶ σποράδην ἐξέχοντας τοῦ ἐδάφους λίθους ἀποκρυσταλλωμένου γύψου. Ἐν μέσῳ τῶν κοιλάδων τούτων, πλησίον τοῦ χωρίου Δελλαπορ- τάτα, εὐρίσκειται ἐρείπια νεοῦ τινος, καί πλησίον αὐτοῦ κρήνη λιμνάζοντος κατὰ τὸ θέρος ὕδατος, ἐγγνωσμένου εἰς τὸν τόπον ὑπὸ τὸ ὄνομα κ γερὴν τῆς ἁγίας Λεγούσης, τοῦ ὁποίου ἐγένεν ἐνίστη- χῆσις μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ὕδατος ἐκπεμπομένης ἀποφορᾶν σεσηπῆτων τῶν παρατηρεῖ δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων λε- πτὴν πλάκα στεροῦ θεοῦ, ἐπὶ τοῦ πυθμένου δὲ, ὡς καί εἰς τὰ πέριξ, ἰζήματα καί ἐναποθέσεις συγ- κειμέναις ἐκ θεοῦ καί φυτικῶν οὐσιῶν, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀναγγέλλουσι μίαν θειοκρήνην.

Ἐπὶ τῶν ἡμῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ τὰ ὕδατα ταῦτα ἐπέ- στησαν πολὺ τὴν προσοχὴν μου, καί τούτων καί ἐν Κεφαλληνίᾳ καί ἀλλοῦ διώρισα μετ' ἐπιτυχίας τὴν χρῆσιν εἰς τὰ νοσήματα εἰς ἃ τὰ θειοῦχα ἀλ- καλικὰ ὕδατα ἐνδεικνύονται.

Ἡ πατρίς μας εἶναι γῆ παρθενικὴ καί πολλὰ καλὰ δύναιται νά ἐμπεριέχῃ ἀγνωστα. Εἰς σὲ ἐνα- πόκειται νά γίνῃς ἀφέλιμος, καί ἤδη ἤρχισες μὲ σημαντικὴν καί διακεκριμένην ἀξίαν διατριβὴν, ἦν σὲ παρακαλῶ νά δημοσιεύσῃς.

Ἐπιταίει φίλε
Ἡ ὁ σὸς Χ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ.

λια τὰ ὅποια ἡσφάλισα μὲ καλὰ πύματα καὶ τὰ ἐπίσωτα, τὰ μετέφερα δὲ εἰς τὴν πόλιν ὅπου εἰς διάστημα 3 ἢ 4 ὥρων ἐξετέλεσα τὰς εἰς τὴν πρῶτην ἔρευναν ἀναφορὰς ἐργασίας.

Καὶ πρῶτον, ὁσάκις γερμίζῃ τις ποτήριον ἐκ τῆς παγῆς, οὐδεμία περὶ τὴν ἀνάπτυξιν φυσαλίδων οὕτε ἐν τῷ μέτῳ οὕτε εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ποτηρίου, ἀκριμαζόμενον διὰ τοῦ τιτανίου ὕδατος θελόναι τὸ ὕδωρ τοῦτο ὀλιγώτερον ἢ τὸ κοινόν.

Συνέπεια. — Ἀπουσία ἀνθρακικοῦ ὀξέως καὶ υπερτερόντων ἀνθρακικῶν ἀλάτων.

Δεύτερον. Ἐδοκίμασα τὸ ὕδωρ διὰ τῶν ἀκολούθων ἀντιδραστησίων.

Διὰ τοῦ βήματος τοῦ κλεοτροπίου μόλις κοκκινίζει.

Διὰ τοῦ θεϊκοῦ ψευδοχρῆρου, οὐδέν.

Διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου, ἄφθονον φεῖον κατακρίμασμα.

Διὰ τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ μέλαν κατακρήμνισμα. Μετὰ ὀλίγων λεπτῶν θρασμῶν δοκιμασθὲν καὶ πάλιν διὰ τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ, οὐδέν.

Συνέπεια. — Ὑπάρχει τὸ ὑδροθεικὸν ὀξέως, ἀπουσία τῶν θειούχων καλλίων καὶ γαιῶν.

Προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ.

Βρόντας οὕτω ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ἐμπεριέχει εἰμὴ ὑδροθεικὸν μόνον ἀέριον, προβαίνο εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ. λαθῶν δὲ 200 κυβ. ἐκατοστόμετρα τοῦ ὕδατος τοῦτου, μεταχειρίζομαι συγχρόνως τρεῖς διαφορετικὰς μεθόδους.

Μέθοδος πρώτη. — Ἀφ' ὀξυνοποίησης τὸ ὕδωρ δι' ὀξικοῦ ὀξέως, ἐπροσδιόρισθ' διὰ τοῦ ὀξικοῦ χαλκοῦ εἰς εἶδος θειούχου χαλκοῦ τὸ εἰς τὸ ὕδωρ εἰρισκόμενον ὑδροθεικὸν ἀέριον. Ἐκ τοῦ προκύψαντος θειούχου χαλκοῦ ἐξήγαγον διὰ τῶν χημικῶν υπολογισμῶν ἐπὶ τῶν πινάκων τοῦ K. Rose ὅτι εἰς 1000 κυβικὰ ἐκατοστόμετρα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐμπεριέχει 133 ὄμοια ὑδροθεικοῦ ἀερίου.

Μέθοδος δευτέρα. — Ἀφ' ὅπου κατέστησα τὸ ὕδωρ ἀμμωνιακόν, ἐκαθαρίσθ' δι' ἀπὸ τῆς ἐκ τοιαύτης ἐργασίας παραχθῆν ἕξιμα τῆς τιτάνου, ἐπροσδιόρισθ' (dosar) διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου τὸ θεῖον εἰς εἶδος θειούχου ἀργύρου. Ἐντεῦθεν, ὡς ἀνωθεν, ἐξήγαγον διὰ τοῦ υπολογισμοῦ ὅτι 1000 κυβ. ἐκατοστόμετρα ὕδατος περιέχουσι 130 ὄμοια ὑδροθεικοῦ ἀερίου.

Μέθοδος τρίτη. — Ἐπειδὴ προκύπτει ἐνίοτε ἀμφιβολία μὴ εἰς τὰς κατακρήμνισεις τοῦ ἀερίου τοῦτου μιν γίνονται καὶ ἄλλα ἄλλα, ἐπεινόησα καὶ τρίτην μέθοδον ἧτις, ἂν καὶ δὲν ἔδωκε κατὰ πρῶτον, ἐνεκὰ ἐλλείψεως καταλλήλων σκευῶν, πολὺ ἀκριβῆ ἐξαγάμενα, εἶναι ὅμοιος ἐπιθετικῆ τελειοποιήσεως καὶ δύναται νὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἐξαγόμενα, τοῦλάχιστον ἀρνητικὰ, θετικώτερα ὅλων τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ νῦν παραδεχθεῖσθαι μεθόδων. Δι' αὐτῆς μεταφέρω τὸ ἀέριον εἰς ἀποσταγμένον ὕδωρ ἐλευθερον ὅλων τῶν ἀλάτων, τῶν ὁπίσθιν. αἱ διαλύσεις μεμιγμέναι μὲ τὴν τοῦ ἀερίου, κατακρήμνιζονται

ταυτοχρόνως ἐνίοτε, καὶ φέρουσιν εἰς λεκανοασμέναι ἐξαγόμενα καὶ ἰδοῦ πῶς πράττει.

Ἐντὸς τῆς κερατίνης ἐνός διύλιστικῆ σκευήματος θέτω τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ὕδωρ, τὸ ὅποιον δοκιμασθὲν προηγουμένως διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου δίδει μελανωπὸν κατακρήμνισμα. Ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς σφαίρας (ballon) εἰς ἣν οἱ ἀτμοὶ συμπυκνῶνται, θέτω ὁμοίως ἀποσταγμένον ὕδωρ μεθ' ὑπερτεροῦσης ἀμμωνίας. — Θέτω εἰς ἐνέργειαν τὸ σκέπασμα, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν δοκιμάζω τὸ ἐντὸς τῆς κερατίνης ὑπόλοιπον ὕδωρ διὰ τῶν ἀντιδραστησίων. Οὐδὲν πλέον ἔχως ὑδροθεικοῦ ἀερίου ἐνοπάρχει· εἰς δὲ τὴν σφαῖραν, τὸ ἀέριον ἐνωθὲν μετὰ τῆς ἀμμωνίας κατακρήμνιζεται διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου εἰς κατάστασιν θειούχου μολύβδου. Τὸ βέρος δὲ αὐτοῦ ἐντελῶς ἀποξηραθέντος μὲ ἔδωκε διὰ τοῦ ὡς εἴρηται υπολογισμοῦ, ὅτι εἰς 1000 κυβ. ἐκατοστόμετρα ἐμπεριέχονται 100 ὄμοια ὑδροθεικοῦ ἀερίου.

Πιθκὸν εἰς τὴν διύλιν ταύτην νὰ μὴ εὐόισκετο τὸ σκεῦσμα ἐρημητικῶς σφαιλισμένον, καὶ ἔφυγε μέρος τι τοῦ ἀερίου· πλὴν, ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα δὲν εἶχε ποτὸς προηγουμένως θεῖον ὑπὸ οὐδαμίαν μορφήν, τὸ μετὰ τὴν διύλιν εἰς αὐτὴν εὐρεθὲν εἶναι προφανέστατα τὸ τοῦ ὑδροθεικοῦ ἀερίου, ὅπερ μόνον ἠδύνατο κατὰ τὴν διύλιν νὰ μεταβῆ ἀπὸ τὴν κερατίνην εἰς τὴν σφαῖραν ὥστε, ἀπομένει ἀποδεδειγμένον μεθ' ἑλῆς τῆς χημικῆς βεβαιότητος, ὅτι τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ὕδωρ δὲν ἔχει ὑδροθεικὸν ἀέριον ὀλιγώτερον τοῦ 10 τοῖς 1/10 κατὰ ὄγκον. Ἐνεκὰ ὅμως τῆς ἀτελείας τῶν σκευασμάτων μου ἀναγκάζομαι νὰ λάβω εἰς τὴν παρούσαν ἀνάλυσιν ὡς πραγματικὴν ποσότητα τὴν διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου ἐξακριβωθείσαν.

Δεύτερα ἔρευνα.

Τὴν 2 ἔρευναν ἐξετέλεσα ἀκολούθως, καὶ ἰδοῦ πῶς ἔπραξα τὴν τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ ἀνάλυσιν.

Ἀνάλυσιν τοῦ ποιοῦ.

Τὸ ὕδωρ, συμπυκνωθὲν εἰς τὸ 1/4 τοῦ ὄγκου του διὰ τῆς ἐξατμίσεως, ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἀντιδραστηρικὰ πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν βάσεων καὶ ὀξέων.

Βάσεις. — Ἡ μὴ, ὡς ἐβέβηθη, ὑπαρξὶς τῶν ἀνθρακικῶν ἀλάτων ἀποκλείει, κατὰ τὸν Thonard, τὴν ὑπαρξὶν τῆς Στροντζιανῆς εἰς τὰ ὕδατα. — Δοκιμασθέντα δὲ διὰ τῶν ἀντιδραστησίων.

Τὸ χλωρυδρικόν ὀξύ ἔδωκεν οὐδέν.

Ἡ ὑδροθεικὴ ἀμμωνία οὐδέν.

Τὸ βρωμοδεψικόν ὀξύ (poix de galle) οὐδέν.

Τὸ ὑδροκυανικόν κάλλιον (cyanoferrate de potassium) οὐδέν.

Ἡ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ K. Fresenius ἐκτελεσθεῖσα ἐξέτασις ἔδωκεν ἀρνητικὰ ἐξαγόμενα ὡς πρὸς τὴν εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ὑπαρξὶν φωσφορικῶν ἀλάτων.

Σημ. — Ἰδοῦ δι' ἰδιαιτέρως μου πείρας ποῖαν ἔχει χημικὴν αἰσθητικὴν ἀνάγκη τὸν K. Fresenius — Βρατὸν σταγόνες ὕδατος, 2 σταγόνες

νες ὑδροχλωρικῆς ὀξέως + εἰς σταγῶν χλωροϋχοῦ σιδήρου + 2 σταγόνες φωσφορικοῦ καλλίου + ἔξυκόν ὀξύ δίδουσι πάντοτε λευκὴν κροκιδωτὴν (flocculens) ὑποστάθμην.

Ἡ κωστική πίττα δίδει ἐπισηματὴν κατακρήμνισμα τὸ ὅποιον συναχθὲν ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου (filtre), διακλυθὲν ἐκ νέου καὶ δοκιμασθὲν διὰ τῆς ἀμμωνίας καὶ φωσφορικοῦ καλλίου, δίδει λεπτὴν κροκιδωτὴν ὑποστάθμην.

Τὸ ἐκ τοῦ στραγγιστηρίου ἐξαχθὲν καθαρὸν τῆς μαγνησίας ὕδωρ δοκιμασθὲν πρὸς ἀνίχνευσιν τῆς ἀργύρου μετὰ τῆς κωστικῆς ἀμμωνίας συναχλωρούχου ἀμμωνίας, οὐδέν.

Ἡ θεϊκὴ βραῖτα, οὐδέν.

Ἡ ὀξελικὴ ἀμμωνία, ἄφθονον λευκὸν κατακρήμνισμα.

Ἡ χλωροϋχος πλατίνης, οὐδέν.

Τὸ ἄλλο τῶν ὕδατος τοῦτου εἰς τὸ οἰνόπνευμα δίδει φλόγας κιτρίνου.

Συνέπεια. — Τὸ ὑπ' ἔρευναν ὕδωρ λοιπὸν ἔχει βάσει μόνον τὴν Σόδα, τὴν Τιτανον, ὀλίγην Μαγνησίαν.

Ὁξέα. — Ἐκτὸς τῶν διὰ τῶν προαναφερθέντων ἐργασίῶν ἀποκλεισθέντων ὀξέων, καὶ τῶν μὴ ποτε εἰς τὰ ἱματικά ὕδατα εὐρισκόμενων, προχωρῶ εἰς τὰς ἀκολούθους δοκιμασίας.

Ὁ χλωροϋχος βραῖτης + ὑδροχλωρικὸν ὀξύ δίδει ἄφθονον κατακρήμνισμα ὅπερ συνάξω ἐπὶ στραγγιστηρίου.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἐξαχθὲν διὰ τῆς βραῖτης ὕδωρ προεθέτω ἐπὶ περιπέλον αὐτῆς, οὐδέν.

Ἀφαιρεθέντων οὕτω τῶν θεϊκῶν ἀλάτων δοκιμάζω.

Διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου, λευκὴ θρομβώδης ὑποστάθμη ἐυδαίματος διὰ τῆς ὑβρᾶς ἀμμωνίας.

Συνέπεια. — Εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐνοπάρχουσι μόνον τὸ θεϊκόν καὶ ὑδροχλωρικόν ὀξύ.

Ἀνάλυσιν τοῦ ποσοῦ.

500 γραμμάρια ὕδωρ ἐξατμισθῆν, καὶ τοῦ ὑπολείμματος ξηραθέντος εἰς 100 θερμοκρ. ζυγίζεται γραμμάρια 4, 35. Τὸ ὑπόλειμμα ἐπλύθη δι' ἐπὶ τοῦτου ἐτοιμασθέντος οἰνοπνεύματος, τὸ ὅποιον ἀφῆρασε μόνον τὰ χλωροϋχα ἄλατα. Τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου ὑπόλειμμα ἐπλύθη πάλιν δι' ἀποσταγμένου ὕδατος, ὅπερ ἀφαιρῆ τὰ θεϊκὰ ἄλατα.

Ἡ πρώτη οἰνοπνευματικὴ διάλυσις δοκιμασθεῖσα δὲν δεικνύει ἔχως θεϊκῶν ἀλάτων.

Ἡ δευτέρα δοκιμασθεῖσα δὲν δεικνύει ἔχως χλωροϋχων ἀλάτων.

Τὸ ὑπόλοιπον ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου ἐκτεθὲν εἰς ἐρυθρὰν θερμοκρασίαν ζυγίζεται 0,03 εἶναι πιθανὸν ἔχως χλωροϋχοῦ.

Πρώτη διάλυσις. — Διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου προσδιορίζω τὸ ἑλκὸν ποσὸν τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέως ἀφ' ὃ ἀποξηραθῆ ὁ χλωροϋχος ἀργυρος εἰς ἐρυθρὰν θερμοκρασίαν προσδιορίζω δὲ διὰ τῆς ὀξελικῆς ἀμμωνίας τὴν τιτανον ἀφ' ὃ ἐκθέσω τὸ

ζῆμα εἰς ἐρυθρὰν θερμοκρασίαν μετατρέπων αὐτὸ εἰς ἀνθρακικὴν τιτανον.

Δεύτερα διάλυσις. — Διὰ τοῦ χλωροϋχοῦ βραῖτης προσδιορίζω τὸ ἄλλο τῶν θεϊκῶν ὀξέων εἰς κατάστασιν θεϊκῆς βραῖτης. Ἀφαιρῶν ἀκολούθως τὴν εἰς τὴν διάλυσιν ἀπομείνανσαν βραῖταν, προσδιορίζω τὴν τιτανον διὰ τῆς ὀξελικῆς ἀμμωνίας, ὡς ἀνωτέρω, ἔπειτα τὴν μαγνησίαν.

Καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς ἐργασίας πρὸς ἀποφυγὴν λάθους ἕκαστα διπλᾶς δοκιμᾶς ἐπὶ διαφόρων ποσῶν τοῦ αὐτοῦ μίγματος ἀλάτων ἢ διαφορᾶ μεταξὺ τῶν δύο ἐξαγομένων ἦτον ἀνεπαίσθητος καὶ ἔλαβον τὸν μέσον ὄρον. Ἀνάγων ἔπειτα τὰ πάντα εἰς 100 γραμμάρια τοῦ πρώτου ὑπολείμματος τῆς ἐξατμίσεως εὐρίσκω τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν.

Εἰς 100 γραμμάρια ὑπολείμματος ἐμπεριέχονται, θεϊκὸν ὀξύ γραμ. 38. τιτανος (τῶν θεϊκῶν ἀλάτων) γρ. 4, 5. μαγνησία (τῶν θεϊκῶν ἀλάτων) γρ. 0,3. χλωρυδρικόν ὀξύ γρ. 3, 9. τιτανος (τῶν χλωροϋχων) 1, 3.

Ἀπομένει ἡ σόδα ἧτις (τῶν ἑτέρων γνωστῶν) δύναται εὐκόλως νὰ προσδιορισθῆ διὰ τοῦ υπολογισμοῦ τῶν χημικῶν ἰσοδυνάμων.

Ὅπως ἔχομεν εἰς γρ. 100 ὑπολείμματος 30, 21, 0, — 11, 30, 3, MgO — 55, K. Ti. — 2, 5, K2SO — 4 — εἰς ταῦτα δὲ πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ 3 ἢ 4 τὰς 0/10 χάλυκος καὶ ὀργανικῶν οὐσιῶν.

Παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἑλλείπον 25 τοῖς 0/10 εἶναι ὕδωρ μὴ ἐντελῶς ἐξατμισθὲν εἰς τὸ πρῶτον ὑπόλειμμα, ὡς ἐβεβαιώθη τούτο δι' ἰδιαιτέρου πειράματος, ἐνῶ τὰ ἔξῃματα τῶν ἰδιαιτέρων ἀπομονωθέντων ὀξέων καὶ βάσεων ἐξυγίσθησαν ἀφ' ὃ ὑπέκυψαν προηγουμένως εἰς τὴν ἐρυθρὰν θερμοκρασίαν.

Ὅστε ἀφαιρούντες τὸ 1/1 τοῦ πρώτου ὑπολείμματος τῶν 500 γραμ. ὕδατος, ἀπομένει ὑπόλοιπον πᾶριστάνον τὸ πραγματικὸν ποσὸν τῶν ἀλάτων.

Ἀνάγοντες δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀνω προσδιορισθεῖσαν ἀναλογίαν, καὶ ἀναφέροντες τὰ πάντα εἰς 1000 ἐκατοστόμετρα τοῦ ὑπ' ἔρευναν ὕδατος, φθάνομεν εἰς τὸ ἀκόλουθον ἐξαγόμενον.

Ἀνακεφαλαίως τῆς ἀναλύσεως.

1000 κυβικὰ ἐκατοστόμετρα τοῦ ὕδατος τοῦτου ἐμπεριέχουσιν εἰς διάλυσιν ὄμοια 130 ὑδροθεικοῦ ἀερίου, δίδουσιν ὑπόλειμμα στερεῶν οὐσιῶν γραμ. 6, 50 συγκείμενα ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἀλάτων.

Θεϊκὴ τιτανος	0,91
Θεϊκὴ μαγνησία	0,09
Θεϊκὴ σόδα	4,73
Χλωροϋχος τιτάνου	0,21
Χλωροϋχος σόδας	0,34
	6,31

Χάλυξ καὶ ὀργανικαὶ οὐσαί 20

ΣΗΜ. Α'. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ K. Landerer καὶ Τυπάλδου ἐδοκίμασα καὶ δι' ἰδιαιτέρως περὶ χημικῶν, πλὴν ἅπαντα ἀπεφάνθησαν

ἀρνητικῶς, ὥστε ἰδίῳ ὑπὸ εἰσθητικῆς μορφῆς δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐπαισθητὸν εἰς τὰ χημικὰ ἀντιδραστικά.

ΣΗΜ. Β'. Ἄν καὶ ἡ πρώτη ἐρευνα τῆς ἀναλύσεως ἔδωκεν ἐξαγόμενον τὴν μὴ ὑπαρξίν ὑπερτερουμένων ἀνθρακικῶν ἀλάτων, ἐκ τῆς ἰδέας ὅμως πηγάζει ὅτι ἐνοπάρχουσιν ἴσως τινα, καὶ ταῦτα φυσικῶ τῷ λόγῳ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἀνωμνησθὲν προσδιορισθὲν ποσὸν τῆς θεικῆς Σόδας.

ΣΗΜ. Γ'. Ὑπάρχουσι κατὰ δυστυχίαν διάφορα συστήματα ἑλληνικῆς χημικῆς οὐματολογίας. Εἰς τὴν διατριβὴν μου ταύτην ὄφειλον νὰ μεταχειρισθῶ τὴν συνήθη ἐν χρῆσει ἐν τῇ Ἑλλάδι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τ. ΠΙΝΙΑΤΟΡΗ.

ΝΕΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πλοίαρχου Φραγκλίνου (*).

—000—

Πρὸ δώδεκα περίπου ἐτῶν, ἤτοι τὴν 17 Μαΐου 1845, ὁ πλοίαρχος Ἰωάννης Φραγκλίνος ἀπέπλευσεν, ὡς γνωστὸν, εἰς Ἀγγλίαν, ἐπὶ τῶν πλοίων Ἐρέβου καὶ Φρίκης καὶ ἑκατὸν τριάκοντα ὀκτώ γενναίων συνεταίρων, διὰ τὴν ὀλέθριον ἐκείνην ἀρκτηκὴν ἐκστρατεῖαν, ἀφ' ἧς δὲν ἐπέστρεψαν πλέον. Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἐτους τὰ πλοῖα ταῦτα ἐφάνησαν εἰς τὴν εἰσαδὸν τοῦ πορθμοῦ Λέβις, προσκαλλημένα ἐπὶ τοῦ πάγου, καὶ περιμένοντα νὰ διαρπάξῃ ὅπως χωρήσωσιν εἰς τὰ πρόσω. Ἐπὶ ἐπιμένον δ' ἔτος, ἐπειδὴ οὐδεμίαν εἰδήσιν εἶχε φθάσει περὶ αὐτῶν, σπουδαῖοι ἠγέρθησαν φόβοι περὶ τῆς σωτηρίας των, καὶ τότε ἤρξαντο αἱ μακρᾶι ἐκείναι ἀλλ' ἀτελεσφόρητοι ἐρευναί, κατὰ τὰς ὁποίας ἐλαβον μέρος πλείους: ἐκ τῶν τὰ μάλιστα ἀτρομήτων ἀνδρῶν δὴ ἐκ τῶν μεγαλητέρων ἐθνῶν τῆς ὑψηλῶς ἐφελεύσαντες τὰς συμπλοκάς ὄλου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Δώδεκα ἐκστρατεῖαι, δι' ἃς ἐδραπανήθησαν εἰκοσιτέσσαρα ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐγένοντο πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἐλλειπόντων πλοίων, ἀλλ' οὐδὲ ἴχνος τούτων εὐρέθη πώποτε.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1851 ἐτους, ἀνεκαλύφθησαν ἴσως τινὰ τῶν ἐξερευνητῶν ἐκείνων πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ρίλεϋ καὶ τῆς νήσου Βίτσης, ἐνθα μέρος αὐτῶν, κατὰ τὰ φαινόμενα, διήλθε τὸν χειμῶνα τοῦ 1846—1847. Ἰχνη ἐγκαταλειμμένου κίπου καὶ διάφορα λείψανα μικροῦ στρατοπέδου, παρεῖχον ἱκανὰ δείγματα εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΑ. Τὸ ἀνωτέρω περιεργον ἀρβρον ἐγράφη τὸ παρὸν ἔτος, κατὰ παραρρητὴν δὲ δὲν ἰδημοσιεύθη μέχρι τῆς σήμερον. Φρονούμεν ὅμως ὅτι τοῦ ἐπισημομένου ὄλου εἰς μᾶλλον τέρψις ἢ ἀνάγκασιν αὐτοῦ, καθόσον ἡ δημοσίευσσις συμπίπτει σχεδὸν μετὰ τῆς πρὸ μικροῦ ἐλευσεως εἰς τὴν Ἀνατολὴν τῆς χῆρας τοῦ Φραγκλίνου.

ταῦτα ὅτι ἡ μικρὰ συνοδία διέτριψεν ἐκεῖ ἐν ἀνίσει, καὶ ἀπῆλθεν ἐν καλῇ καταστάσει.

Πέντε ἔτη μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των, ἤτοι τὸ 1850, συνοδία ἐκ τεσσαράκοντα λευκῶν, ὅτινες ὑποτίθεται ὅτι ἦσαν τὸ πλήρωμα τοῦ Φραγκλίνου, παρετήρηθησαν παρὰ τῶν Ἰσκιμῶ πλησίον τῆς Οὐίλλιαμς Λάνδ, ὁδεύοντες πρὸς μεσημβρίαν. Ἄρα τὰ πλοῖα εἶχον ἐγκαταλειφθῆ, ἴσως δὲ καὶ ἀπολεσθῆ. Οὗτοι διευθύνοντο κυρίως πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν ἠπειραν. Ἐκτοτε ὁ Δόκτωρ Ρέ (D' Rao) ἐπεμψεν εἰς Ἀγγλίαν τὰ λείψανα συνοδίας τινος, ἧτις εἶχε φθάσει πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Back River: ἀλλ' εἰκάζεται ὅτι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι δύο συνοδίαι, δὲν ἦσαν εἰμὴ μία καὶ ἡ αὐτὴ διότι ἐκ τῶν ἐκστρατειῶν αἵτινες ἐγένοντο πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἀπολεσθέντων ταξιδιωτῶν, ἡ διὰ ξηρᾶς ἀναχωρήσεως κατέβη διὰ τοῦ Μικκνζῆ ποταμοῦ ἐκ τοῦ Great Slavo lake εἰς τὸν ὠκεανόν. Οὗτοι, ἐν ἐπιπροχώρῳν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Back River, δὲν εἶναι ἀπίθωνοι ὅτι ἤθελον εὐρεῖ τοιαῦτα ἴχνη τῶν τεσσαράκοντα λευκῶν, ὥστε νὰ ἀνακαλύψωσι καὶ διασώσωσιν αὐτοὺς.

Ὁ πλοίαρχος Μάκκλουρ εἶδε παλαιὸν μετάλλινον κομδίον, φερόμενον ὡς ἐνώτιον ὑπὸ τινος ἀρχηγῶ, εἰπόντος ὅτι προήρχετο ἀπὸ λευκοῦ ὑπὸ τινος Ἰσκιμῶ φονευθέντος, καὶ ἀποπλανηθέντος ἐκ τινος συνοδίας, ἧτις ἀποβιβάσθησιν εἰς Πόρτ Οὐάβρεν, εἶχε κτίσει ἐκεῖ οἰκίσκον, καὶ προχώρησιν ἀκολουθῶς εἰς τὰ ἐνδότερα.

Ὁ δόκτωρ Ρέ ἐπληροφορήθη παρὰ τῶν Ἰσκιμῶ, οἵτινες ἐγνώριζον τοῦτο ἀπὸ αὐτόπτας συντρόφους των, ὅτι τριάκοντα λευκὰ σώματα εἶχον εὐρεθῆ νεκρὰ ἐν τῇ ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Back River γῆ: πέντε δ' ἔτερα ἐν τῇ νήσῳ Μοντρεάλ, ὅτι εἶχον κτίσει ἐκεῖ καλύβας, καὶ ὅτι οἱ λευκοί, πρὶν ἀποθάνωσιν, ἔφαγον τινὰς ἐκ τῶν συντρόφων των. Συνεπεία τῆς εἰδήσεως ταύτης ὁ Κ. Ἄνδερσον ἐφθάσε μόνον μέχρι τῆς νήσου Μοντρεάλ, ἐνθα πάμπαν ἴχνη ἀπεδείκνυσεν ὅτι τὰ ἐλλείποντα πληρώματα εἶχον διαμείνει ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν εὐρύν οὔτε πτώματα, οὔτε τάφους, οὔτε προσήγγισε πᾶσι τελῶς τὴν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Back River γῆν.

Ὁ πλοίαρχος Πέννυ ἐπληροφορήθη ὡσαύτως παρὰ τῶν περὶ τὸν Back River οἰκούντων Ἰσκιμῶ, ὅτι πρὸ τινῶν ἐτῶν, τινὲς ἐκ τῆς φυλῆς των εἶχον ἐπισκεφθῆ μίαν μεγάλην συνοδίαν λευκῶν, οἵτινες ἔζον ἐντὸς μεγίστης σκηνῆς (ὁ Φραγκλίνος εἶχεν ἀκριβῶς μίαν τοιαύτην), καὶ ἐτρέφοντο ἐκ κρέατος ἐλάφου. Μετὰ τινὰς μῆνας οἱ Ἰσκιμῶ ἐπεσκέφθησαν ἐκ νέου τὴν σκηνήν, ἀλλὰ δὲν εὐρον εἰμὴ δύο μόνον λευκοὺς: καὶ τινὲς μῆθυσος ἐξ αὐτῶν εἶπε (κατόπιν ἄρνησθ) ὅτι τινὲς ἐκ τῶν συντρόφων του ἐφόνευσαν αὐτοὺς τοὺς δύο λευκοὺς. Λέγεται πρὸς τοῦτοισ ὅτι τοὺς Ἰσκιμῶ οἵτινες ἀνέφεραν ταῦτα τῷ πλοίαρχῳ Πέννυ, μετέφεραν οἱ σύντροφοί των ἐντὸς ὀκτῶ ἐλκῶδων, μακρὰν εἰς πεντακοσίων μιλίων ἀπόστασιν. Προσθέτει δὲ ὁ πλοίαρχος Πέννυ ὅτι οἱ Ἰσκιμῶ οὗτοι, μεθ' ὧν

διετήρησε φιλικωτάτας σχέσεις ἐπὶ εἰκοσιτρία ἔτη, ἀνεχώρησαν ἀφ' ἧς μετὰ τὸν ὄλον ἀνεξήγητον.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ γεγονότα, ἀποδεικνύοντα ὅπως τὸν ἀριθμῶς ὅτι τινὲς τῶν συνεταίρων τοῦ Φραγκλίνου ἦσαν ζῶντες μέχρι τοῦ 1850 ἐτους, ἤτοι πέντε ἔτη μετὰ τὴν ἐκστρατεῖαν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐτρέφοντο ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐκ τοῦ κινηθῆναι καὶ τῆς ἀλίσεως κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἰσκιμῶ. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι μόνον εἰς ἐν μέρος, ἐκ τοῦ μεγάλου διαστήματος ὑπερ διετέρεθον ὁ Φραγκλίνος, ὑπάρχει πιθανότης εὐρέσεως ἴσων τῶν ἀπολεσθέντων, καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ἐκεῖνο ὑπερ ποτὲ δὲν ἐξερευνήθη, καὶ τέλος ὅτι μία μόνη πιθανότης ὑπάρχει περὶ ἀνεύρεσεως ὀλίγων, ὀλιγίστων μάλιστα, ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φραγκλίνου ζῶντων εἰσέτι. Ἡ πιθανότης αὕτη εἶναι ὅτι οἱ τελευταῖοι ἐπιζήσαντες ἐξ αὐτῶν, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην εὐρέθεντες, προσεκολλήθησαν εἰς τοὺς Ἰσκιμῶ, καὶ ὅτι ἴσως ζῶσιν εἰσέτι μετὰ τῶν αὐτοχρόνων μὴ δυνάμενοι ν' ἀπέλωσιν, καὶ περιμένοντες βοήθειαν παρὰ τῶν συμπατριωτῶν των.

Εἰς τὴν πιθανότητα ταύτην ἱκανὰ διδόμενα διδουσιν ὑπόστασιν. Ὁ Φραγκλίνος εἶχε γράψει ἴσως προφητικῶς: «ὅπου οἱ Ἰσκιμῶ δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, εἶναι βεβαίως ἐπόμενον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ Ἑυρωπαῖοι δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐφ' ἱκανὰ ἔτη.» Καὶ αὐτὸς ὁ δόκτωρ Κέν (*), παρ' ὀλίγον ἐλάβανε παρόμοιον μέτρον. «Ὁλίαν εὐχαρίστως, ἀναφέρει οὗτος, ἐάν τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καθήκοντά μου μοι τὸ ἐπέτρεπον, ἤθελα ζητήσαι ἄσουλον παρὰ τοῖς Ἰσκιμῶ τοῦ Σμιθ, Στρέτ, καὶ Ἔτα Βέ. Δύνανται ἴσως νὰ φανῇ παράδοξον, οὐχ ἤττον ὁμως εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τούτων ἐβλέπομεν μετ' ὄμματι φθόνου, οὐδ' ὄλου: ἀμφιβέλλοντες ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ἐν ἀνέσει μετὰ τὰ ἀτελῆ μέσα τῆς ὑπάρξεως των, καὶ ἀπητοῦντο ὄλου αἱ ἠθικαὶ καὶ φυσικαὶ μου δυνάμεις: ὅπως ἐμποδίσω τοὺς συνεταίρους μου τοῦ νὰ λειποτακτῆσωσιν εἰς τὰς κατοικίας τῶν Walrus: ἐγὼ δὲ ὁ ἴδιος εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ἀναλάβω τὴν ζῶν τῶν Ἰσκιμῶ, ἐάν ἡ θεὸς πρόνοια δὲν εὐκόλυε τὴν λίαν ἀκροσφαλῆ διάσωσίν μας.»

Τίς δύναται λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι ἐάν ὁ δόκτωρ Κέν ἤθελε πράξει τοῦτο, εἴτε αὐτὸς εἴτε ἄλλος τις τῶν γενναίων συνεταίρων του δὲν ἤθελον ἀποδοθῆ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρίδα των;

Αὗται εἰσὶν αἱ βίσεις, ἐφ' ὧν ὁ πλοίαρχος Βέτφορντ Πίμ, ὁ Δόκτωρ Κίγκ, καὶ διάφοροι Ἀγγλο-ἁξιοματικοὶ ἐκ τῶν λαθόντων μέρος εἰς τὰς ἀρκτηκῆς ἐκστρατείας στηριζόμενοι, ἔχουσιν ἐλπίδας ὅτι, διὰ μίαν τελευταίαν ἐκστρατεῖαν δύνανται νὰ σώσωσι τοὺς ἀχίρτους ἐνα ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ Φραγκλίνου, ἢ καὶ (καὶ περὶ τούτου οὐδεὶς δύ-

(*) Ἀμερικανὸς ἱατρὴς ἐκστρατεύσας εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Φραγκλίνου, ἀπέβη δὲ πρὸ 9 ἐτῶν.

ναται ν' ἀμφιβάλλῃ) νὰ βεβαιωθῶσι ὁτικῶς περὶ τῆς τύχης τῶν ἀπολεσθέντων, διὰ τῆς ἀνακαλύψεως μέρος τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα βεβαίως οὗτοι πρέπει νὰ κατέλιπον. Ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐπίσης βίσεων στηριζομένη ἡ ἀτυχὴς Κυρία Φραγκλίνου, ἔγραψεν ἀναφορὰν, ζητοῦσα νὰ γείνη ἡ μία τελευταία ἀρκτηκὴ ἐκστρατεῖα πρὸς ἀναζήτησιν τῶν πρώτων καὶ μόνων μαρτύρων τῆς Ἀρκτου εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους: ἢ ἀλλ' εἰς τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὁ λόρδος Πάλεμερστον ἀπήτησεν ἀρνητικῶς, καὶ ἀφοῦ ἡ πρὸς ἐκστρατεῖαν ὄρα τοῦ χρόνου εἶχε παρέλθει.

Ἄλλ' ἡ γενναίωρον Κυρία Φραγκλίνου δὲν ἀπεθαδρῆνθη ἐκ τῆς ῥητῆς ταύτης ἀρνήσεως τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὰ μεγάλα προσκόμματα ὅτινα ἐκόλυον τὴν ἐμπλήρωσιν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ τῆς δὲν ἴσχυσαν νὰ μεταβάλλωσιν τὴν ἀπόφασίν τῆς. Πωλήσασα ὄλου τὰ ἐν τῇ Ἀουστράλιᾳ ἀτμήματα τῆς καὶ συλλέξασα πάντα τὰ λείψανα τῆς περιουσίας τῆς, ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργήσῃ καὶ τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἀπόπειραν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ αὐτοχῶς συζύγου τῆς: καὶ ἐπειδὴ τὰ συλλεχθέντα χρήματα ἐκ τῆς περιουσίας τῆς δὲν ἐπῆρκαν, ἀπετάθη πρὸς τὸν λαόν τῆς Ἀγγλίας, ἐξαιτουμένη τὴν συνδρομὴν του πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὑπερτὰς δυνάμεις τῆς μεγάλου τούτου ἐπιχειρήματος.

Ἡ προθυμία μεθ' ἧς καὶ Ἀγγλοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς γενναίας ταύτης γυναίκας, εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου. Ἐντὸς βραχέος χρόνου τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν συνήχθη, καὶ δι' αὐτοῦ ἠγορήσθη μικρὸν ἀτιμῶλον αὐτῆς ἐκστρατείας. Τὸ ἀτιμῶλον τοῦτο φέρει ὀνομαζόμενον, ἀν καὶ μικροτέρας τῶν 200 τόνων χωρητικότητος, εἶναι στερεωτάτης κατασκευῆς, δυνάμενον ν' ἀνέξῃ κάλλιστα εἰς τὴν προσβολὴν τῶν κολλοσιαίων ἐπιπλεόντων πάγων (ice bergs). Τὸ πλήρωμά του συγκείται κυρίως: ἐξ ἐβελόντων, πλοίαρχος δὲ αὐτοῦ εἶναι ὁ Βλατλίντοκ, εἰς τῶν ἀτρομήτων θαλασσοπόρων τῆς Ἀρκτου, ὅστις, οὐ μόνον χρηματικῶς συνέδραμεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ προθύμως ἐζήτησε καὶ ἐλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς λίαν ἐντίμου μέν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐπακρον κινδυνωδεστάτης ταύτης ἐκστρατείας, καθόσον ἀναχωρῶν ταύτην τὴν φορὰν, ἐγένωσκε κάλλιστα ὅτι οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχει νὰ ἐλπίζῃ πλέον παρ' αὐθεντός, τῆς ἀποπειρᾶς ταύτης πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀτυχοῦς Φραγκλίνου οὐδὲς τῆς τελευταίας.

Τὸ φέρει, ἐφαπλισμένον μεθ' ὄλου τῶν ἀναγκαίων οὐστων εἰς τὸν ἀρκτηκὸν τοῦτον πλοῦν, ἀνεχώρησεν εἰς Ἀγγλίαν τὴν 1 Ἰουλίου, οὐχ ὑπάρχοντος ἐτους (1857), συνδυαζόμενον ὑπὸ τῶν εὐχῶν ἀπειραρίθμου λαοῦ, οὗτινος ἡ συγκίνησις ἦτο μεγίστη, βλέποντος τὰ γενναῖα ταῦτα τῆς Ἀγγλίας τέκνα τοσοῦτον προθύμως ἀπερχόμενα, μετ' ὀφθαλμῶν τῆς ὑπάρξεως των, πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀπεραμῆτου συνεταίρου, περὶ τῆς ἀνευρέσεως τοῦ ὄλου ὅου

πληρυν άμυδρά μόνον έλπί: μετά παρέλευσιν 11 έτων έτών.

Ουδέμια περιγραφή δύναται να δώση άκριβή ιδέαν των κακουχιών και των κινδύνων εις ης υποκεινται ανά πάσαν στιγμήν οι θαλασσοπόροι εις τους πάγους της Άρκτου. Έξηπλωμένοι επί του σάλμ-ποδός μας, τους πόδας έχοντες επί μάλλικου τάπητος και απέναντι του πυρός της έστίας αναγι-νάσκοντες: τά συμβάντα των άρκτικών θαλασσο-πόρων, άδυνατούμεν να εκτιμήσωμεν τή μέγεθος της θυσίας και των τελευτησιών εις ης υποβάλλονται οδοί έκουσίας χάρην της έπιστήμης, όπως χορηγήσωσι εις ήμās άντι εύτελεστάτου ποσού, άκριβή και ζωηράν είκόνα των άνεξερευνητών εκεί-νων πεδίων του πόλου, όπου πέρα βλάστησις εκ-λείπει, και όπου ο άνθρωπος μεμονωμένος και απο-μεμακρυσμένος χιλιάδας μιλίων από των ομοίων του, μόνος εν μέσση των παγωμένων εκείνων έρη-μων, από μόνου τού δημιουργού έλπίζει αντίλη-ψιν, και ως μόνην άνταμοιβήν του έχει την συναλ-σοσησιν ότι συνετέλεσε, διά του κινδύνου της εκυ-τού ζωής, εις την επέκτασιν του κύκλου των αν-θρωπίνων γνώσεων.

Μεταξύ των νεωτέρων άρκτικών θαλασσοπόρων οστινες έπροχώρησαν άπώτερον των άλλων προς Άρκτον, διεξερευνήσαντες χιλιάδας τινές μιλίων άγνωστων μέχρι τούδε γαιών, διακρίνονται κυρίως δύο ο δόκτωρ Ρέ (Doctor Rae) και ο δόκτωρ Κέν (E. K. Kane). Νομίζομεν δε ότι πράττομεν εύχρηστον έργο, σηματούοντας εν όλίγοις ένταυθα, χάρην των άναγνωστών της Πανδώρας, βιογρά-φικας πληροφορίας περί των γενναίων τούτων τέ-κνων της επιστήμης, ών ο μόν τελευτάτος (Doctor Kane) έπαιε θύμα της άποσιώσεως του. Τελευ-τήσας κατά τό παρελθόν φθινόπωρον εν Άβάνη της νήσου Κούβας, εις τό θερμόν κλίμα της οποίας ειχε μεταβή προς θεραπειάν σταθικής νήσου, ην απέ-κτισεν εις τά πάγη του Πόλου, και ήτις έφερον αυτόν πρόωρος εις τον τάφον, μόλις τό 35 έτος της ηλικίας του άγοντα ο δε πρώτος (D' Rae) έπι-ζει εισέτι, όπως προσθήη ίσως νέας δάφνας εις τον στέφανόν του, και άποκτήη νέα δικαιώματα εις την εύγνωμοσύνην του πεπολιτισμένου κόσμου, διά της άνευκλύψεως νέων άγνωστων τόπων.

Ο δόκτωρ Ρέ άγεννήθη εις τας προς βορράν της Σκωτίας Όρκάδας ή Όρεινάς νήσους (Orkney Is-lands) κατά τό 1813 έτος, κατά δε τό 1833 με-τέβη ως χειροουργος εις Έδιμβούργον μήλις τό είκο-στόν της ηλικίας του άγων έτος, και κατά την ίδίαν εποχήν προσεκολληθη εις την εταιρείαν του κόλπου του Χάδσων, ένθα μετέφερε και την κατοικίαν του. Είς τον άθλιον εκείνον τόπον, οστις είναι παγωμένος επί έννά ή δεκα μήνας εις τό διάστημα του έτους, και χωρίς καν έχων πολιτισμού να άπαντήσθ, ο νέος Ρέ διήνυσε τά καλλίτερα 10 της ζωής του έτη σπρεύων και διατρίβων μετά των Ίνδων. Η θυσία του αυτή μετρίως άντημέληθη διά της τερα-στίας άναπτύξεως των σωματικών του δυνάμεων,

και της άποκτήσεως των μάλλον άναγκαιουσών εις τον τόπον εκείνον γνώσεων, τούτέστι της διευσθύνσεως των λέμβων, και της πείρας του κινήσιου. Τοιαύ-την διάγων ζωήν, συνείησε βιθμηδόν να περιπατή τσσαράκοντα πέντε μέχρι πεντήκοντα μίλια καθ' έκάστην, χωρίς ν' άνηυδήσθ, ένίοτε δε έπεριπά-τησε και μέχρις εξήκοντα.

Η πρώτη άρκτική του εκστρατεία έλαβε χώραν τό 1846, οτε διεχειμάσε μετά δώδεκα οπαδών εις τον κόλπον Repulse, εις μίαν λιθινον μεν κατοικίαν, άλλ' άνευ ζωοτροσιών. Η μικρά συνοδεία έ-ζει διά της θήρας, άλλ' ή μεγίστη δυσκολία ήτο ή προμήθεια όλίγων χάρτων και ξύλων διά την προε-τοιμασίαν της τροφής των. Επί δώδεκα μήνας ή διά πυρός θερμκνσις ήτο εις αυτός άγνωστος πο-λυτέλεια. Τό επόμενον δ' έαρ ο δόκτωρ Ρέ έπε-χείρησεν έτέρην άρκτικήν εκστρατείαν, όπως εξα-κριβώσθ την διεύθυνσιν των άκτών, και εν διαστή-ματι ένός θέρους κωτόρθωσε να περιγράψθ άκρι-βώς επί του χάρτου του 607 μιλίων και επέκεινα άκτήν, από του κόλπου Λήρμαν μέχρι του στε-νού της Μανίας και Βελγας.

Τό επόμενον έτος, 1848 ο δόκτωρ Ρέ έπεχει-ρησε την πρώτην του εκστρατείαν προς αναζήτη-σιν του πλαιάρχου Φραγκλίνου, συναδεύσας τον Κύριον Ιωάννην Ριγάρδον εις την μακράν και άνω-φελή του εκστρατείαν, ήτις άννευώθη τό έπελθόν θέρος υπό του Κ. Ρέ, άλλ' άνευ εύαρεστοτέρου ά-ποτελέσματος.

Η Άγγλική Κυβέρνησις έτίμησεν αυτόν κατά τό 1850, δώσας αυτόν την άρχηγίαν της νέας εκστρα-τείας προς αναζήτησιν του Φραγκλίνου, και αφή-σασα αυτόν ελευθέρων να έλλάξθ κατ' βούλησιν τό προσηροφώτερον μέρος διά την αναζήτησιν ταύτην. Ούτος έξέλεξε τό μεσημέρινον μέρος της Ουλάστων και Βικτώρια Λάνδ, έρευνησας αυτά: έπιμελώς, άλλ' άνευ ούθεν άποτελέσματος. Μόνον δε ά-μειβήν των κήπων του έσχε την προσθήκην εις τον χάρτην 700 μιλίων άγνωστού γής. Ολίγοι-στοι δύνανται να έννοήσωσι τό μέγεθος μιάς τοι-αύτης έπιχειρήσεως. Ηναγκασμένοι να ζώσιν απο-κλειστικώς διά της θήρας ζώων και αυτών σπανίων επί των πάγων, και διατελούντες επί μακρούς μή-νας άνευ πυρός εις κλίμα ένθα τό θερμόμετρον πα-γώνει, υποχρεούμενοι να βεβίβωσι ταχέως φέροντες επί των ώμων την βρεσίαν των άποσκευών, οι άρκτι-κοι ούτοι θαλασσοπόροι δικαίως πρέπει να θεωρώνται ως οι ήρωες του αίώνος. Επιστρέφων εκ της εκ-στρατείας ταύτης ο δόκτωρ Ρέ έπεριπάτησε 1000 περίπου μιλία, ήτοι περί τά 27 1/2 μιλία την ημέραν, σύρων προς τοίς άλλοις έλκυθρον ζυγίον 100 λίτρας. Άλλ' ή φήμη του δόκτωρος Ρέ άνω-ψώθη πρό πάντων τό 1853—1854 έτος, διά θα-λασαίου τινός περιστατικού. Σταλείς παρά της Άγ-γλικής κυβερνήσεως όπως άποπερατώσθ την έπιθεώ-ρησιν των άκτών της βορείου Αμερικης, συνήντηθη μετά των Βοσκιμά, οστινες επώλησαν αυτόν τά λεί-ψανα του Φραγκλίνου. Τούτου ένεκεν έλαβε την α-

μειβήν των 300, 000 δραχμών, αι όποίαι είχαν άποσκισθ παρά της Κυβερνήσεως προς τον σκο-πόν τούτον. Η εκστρατεία αυτή ήτον άναντιρή-τος: ή κινδουνοδεστάτη και ή ούσιωδεστάτη άφ' ο-σε: ποτέ έπεχειρήθη ο άτρόμητος ούτος θαλασσο-πόρος, διότι διήλθεν όλόκληρον χειμώνα άνευ πυ-ρός, κοιμώμενος μετά των συνεταίρων του έντός οικίσκων κητεσκευασμένων επί πάγου, ένδεδυμέ-νος με δέρματα ίππελάφου: οτε ή θερμοκρασία ήτο 35 βαθμούς κάτω του μηδενικού. Κατά τό διά-στημα των εκστρατειών του υπολογίζεσθ ότι διέ-τρεξεν εις τας πολικάς θαλάσσας διά λέμβου περί τά 6000 μιλία, περιπατήσας ίσον ποσόν μιλίων επί των πάγων, και προσέθεσθ εις τον γήινον χάρ-την 1700 μιλία άγνωστού γής. Τοιαύτον έπιχει-ρημα άπαιτούν σπανίαν γενναίότητα, και καρτε-ρίαν, και στερησας, και κινδύνου: και φρόνησιν, ά-νέλαθεν εις μόνος άνθρωπος.

Περί δε του δόκτωρος Κέν, θίλομεν όμιλήσθ: προσεχώς. Δ. Μ. Μ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΝ
ΚΟΠΗΝΑΓΗ.

Την 11 του λήξαντος Ιουνίου έταλέσθη εν τοίς άνακτόροις Χριστιανοδούργου ή επέτειος γενική συνεδρίασις της Β. ταύτης εταιρείας υπό την προε-δρίαν του κλεινού και Μεγαλειστάτου βασιλέως της Δανίας Φρεδερίκου του Ζ', παρ' ου κηρυχθεί-σας της ένάρξεως της συνεδριάσεως άνεγνω ο γενι-κός αυτής γραμματεύς και σύμβουλος της έπικρα-τείας Κ. Κάρολος Κ. Ράρνος σύντομον έκθεσιν της κατά τό λήξαν έτος καταστάσεως, και των διαφό-ρων πράξεων της μνησθείσης εταιρείας, παρουσιά-σας συγχρόνως και τινις άντίτυπα εκ των αναλώ-μασι της εταιρείας εκδοθέντων τό 1857 πονημά-των, ως τό υπό του Έγγλισώνος συνταχθέν Le-xison poeticum antiquae linguae septentrio-nalis, τον Αρχαιολογικόν της Άρκτου άτλαντα, τά χρονικά της τε Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Άρκτου, εν οίς συν τοίς άλλοις και αξιόλογός τις άπαριθμή, περί της κατασκευής των προδρόμων ή αίθουσών καλουμένων των γιγάντων, συνταχθεί-σας υπό του μεμιστρόφου Μεγαλειστάτου βασιλέως της Δανίας, του και κλεινού προέδρου της εται-ρείας. Ακολούθως ή Α. Μ. παρουσίασε τό έσχα-τως εκδοθέν παρ' αυτής σύγγραμμα, περί των εν γήινω ναφ του Ριγστέδου βασιλικών τάφων, προς-θείσας εν συντόμω διαφόρους περί τούτων διασκή-ψεις: είτα όμιλήσεν εν όλίγοις και περί των υπό την

διευθύνσιν και δαπάνη αυτής ενεργουμένων άνασκα-φών εν τινι μνημείω του Ίεργερσπίου.

Ακολούθως λαβών τον λόγον ο παρ' τα ύπουρ-γεία της παιδείας τμηματάρχης Κ. Ρεγενέρδος άνέφερε περί τινων βουνικών έπιγραφών άνακαλυ-φθεισών εσχάτως εν τοίς περιχώροις της Δανικερ-κίας πλησίον του Βυστροπίου: μάλιστα παρουσίασε και τον άρχαιολογικόν χάρτην όλης της χώρας ταύτης, έργογραφηθέντα υπό του ταγματάρχου Κ. Αρεϋέρου.

Ο Κ. Εύρωπαίος εκ Φινλανδίας παρουσίασε δια-τριβήν τινα περί των άρχαιοτήτων της Σαβολαζίας. Ο δε εκ Βρέμης Κ. Άδάμης την περιγραφήν δύο είκόπων σωζομένων εν τή Εκκλησία του Άγ. Πε-τρού της αυτής πόλεως, παριστανουσών της μιν τον Έπίσκοπον Λινδερίχον άκμασάντα τό έτος 841—847, της δε τον Άγιον Αρχιεπίσκοπον Ίννον άποβιώσαντα εν Βέρκη της Σουηδίας εν έτει 936.

Ο Κ. Έδβίνος Μ. Θόρσον, ο έπιχειρήσας εσχάτως επιστημονικήν περιήγησιν κατά τας Σλαυικας χώ-ρας, έπεμψεν εκ Πράγας και Κρακοβίας προς την έ-ταιρείαν διαφόρους άρχαιολογικας και περί γλώσ-σης πληροφορίας, περί ών έγεινεν εν τή συνεδρι-σει λόγος.

Και ο Κ. Ράρνος προσέθετο ότι, μετά την εκ-δόσιν του παρ' αυτού δημοσιευθέντος συγγράμμα-τος υπό την έπιγραφήν Antiquitates Americanae, άπήντησεν ότι ο Άραψ γεωγράφος Άβού Άβδάλ-λα Μωχάμεθ Έδριζή, ο άκμάσας την 10. έκαιου-ταετηρίδα, μνημονεύει μέρη τινα της Αμερικης και ίδίως την Καρολίαν, την Γεωργίαν και τας Φλω-ρίδας, η όνομάζει Ίρλανδην Ελ-Καλιπαρά ήτοι μεγάλην Ίρλανδίαν, ως εκάλουσ αυτά και οι Σκαν-διναυοί.

Επί τέλους ή Α. Μ. ο βασιλεύς έπεράτωσε την συνεδρίασιν προσκαλέσας εύμενώς τά διάφορα αυ-τής μέλη ίνα επισκεπθώσι την ιδιαιτέραν αυτού έ-πιλοθόκην εύχρηστέην μάλιστα και να συνοδείη αυτά ο ίδιος και να χορηγήσθ διά ζωής τας υπό διαφόρων ζητηθείσας διασαφήσεις και πληροφορίας. Δέξα και τιμή εις τον φιλόμουσον τούτον Μονάρ-χην, τον διά της παιδείας κοσμούοντα έτι μάλλον τό βασιλικόν διάδγμα.

Ι. ΔΕΚΙΓΓΑΛΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ Κ. ΒΑΛΛΑΠΙΤΟΥ.

Αν και παρ' πολλών εν Ελλάδι άνεγνώσθησαν τά ποιήματα του Κ. Αριστοτέλους Βαλαωρίτου, και έδημοσιεύθησαν περί αυτού εύναίκα τινες έπι-κρίσεις, όμως φρονούμεν ότι τά ποιήματα αυτού

δὲν κατέστησεν εἰς τὴν ἀληθῆς δημόδιον παρ' ἡμῶν. Οἱ πλείστοι μάλιστα τῶν λογίων ὀλίγην εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα ἔδωκαν ἀξίαν, ἐνῶ οἱ ἀλλοδαποὶ λόγοι κρίνουσιν ἄλλως. Ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ποιήματα ταῦτα ἔτυχον σπουδαίας μελέτης παρά τινων κριτικῶν, ἐν οἷς ὑπῆρχε καὶ μία τῶν μεγίστων φιλολογικῶν ἐπισιμοτήτων τοῦ αἰῶνος τούτου, ὁ Κ. Γομζζος. Διηροισούμεν ἐνταῦθα περικρατῆν ἐπιστολῆς τίνος τοῦ γνωστοῦ Ἀμερικανοῦ ἑλληνοφιλῆ Κ. Φέλτωνος, γραφεύσης ἐκ Κερκύρας πρὸς τὸν ἐνταῦθα ἀξιόσεβαστον φίλον ἡμῶν Κ. Χίλλ, ὅστις εὐχρηστίθην νὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν τὴν δημοσίευσιν τῆς περιουσίας ταύτης.

« Πιστεύω, λέγει ὁ Κ. Φέλτων, ὅτι ὁ Βαλαωρίτης εἶναι ἀληθῆς ποιητής. Ἐβέβηθη ὑπὸ τῶν πειρημάτων του. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἀνέγνωσά τι ἀνάλωγον ἀποπνεύον οἰονεὶ δροσερόν τινα ταῦραν, ἐπαγωγὴν καὶ πρωτότυπον. Καλλονή, χάρις, τρυφερότης καὶ ζωηρὰ φαντασία, ἔως πρὸς τὴν πατριδα, καὶ ἐνθουσιασμοὶ πρὸς τὰς ἠρωϊκὰς αὐτῆς πράξεις πᾶσι ἐν ὄλιγῶν τῶν στίχων, καὶ δίδει εἰς ἕκαστον τῶν ποιημάτων ἐκείνων ἀσυνήθη ἀφέλειαν καὶ ἀξιοπρέπειαν. Ὁ συγγραφεύς, νομίζω, ὑποπίπτει εἰς ἐν σφάλμα γράφον εἰς τὴν δημόδιον διαλέκτον τῶν Ἰονίων ἡρώων, ἥτις ἐπ' ὅσον ἡ ἐκπαίδευσις προβάλλει θέλει καταστή ἐν βραίοις· δίδει ἡ γλωσσικῶν ἐκπεπολιτισμένων θέλει εἰσθαι ἡ γλωσσικῶν τῆς φιλολογίας. Αἱ ἰδέαι τοῦ Κ. Βαλαωρίτου ἐν ταῖς ποιήμασιν αὐτοῦ εἰσὶν ἰδίαι ἐκπεπολιτισμένου ἀνδρός. Κατὰ φανερὸν ὑπάρχει δὲ καὶ εἶναι κἀτοχὸς τῆς διαλέκτου ἐν ἧ καὶ ἀρετῆς τοῦ ἡλεον φυσικῶς ἐκφράζεσθαι, μεταχειρίζεται ἐκ συνήθητος τούτων μόνον εἰς εἰδικὴν περίστασιν. (ἐν τοῖς προσημίοις γεγραμμένοις εἰς καθαρύουσαν γλῶσσαν). Οὐκ ἔστιν ὅμως τὰ ποιήματα τοῦ Κ. Βαλαωρίτου θέλω γουσι τὴν καρδίαν τῶν συμπολιτῶν του, καὶ τὸ δνομά του θέλει μένει ὡς ἀγαπητὸν μνημόσυνον. Οὕτω ταύλαχιστον ἐράνη ἐμοί. Θέλω μετὰ προσοχῆς μελετήσῃ πάλιν τὰ ποιήματα ταῦτα, ἀφοῦ ἐξαλειφθῆ ἡ πρώτη ἐντύπωσίς μου. »

Εἰς τὴν σύντομον καὶ πρόχειρον ταύτην ἐπίκρισιν τοῦ διακεκριμένου Ἀμερικανοῦ φιλολόγου οὐδὲν προσθέτομεν. Ἐκκωτος δύναται νὰ κῆμῃ τὰς κρίσεις του ἐπ' αὐτῆς. Ὅπως δὲ ἴσως ἐκ τῆς κρίσεως ταύτης, γίνεται, ὡς μοι φείνεται, ἰκανῶς δῆλον, ὅτι δὲν ἡπατήθημεν πολὺ εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν τὴν περὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Κ. Βαλαωρίτου ἐν τῇ Παρδῶρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΤΥΠΑΛΟΣ, ὑφ.

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΣΗΜΙΩΝ.

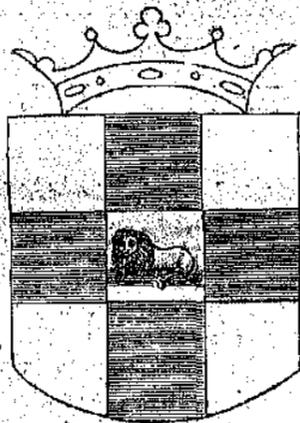
Τὸ ὑπὸ στοιχ. Α' ἀνήκει τῇ ἐξ Ἰταλίας

καταγομένη οἰκογενεῖα Λομβάρδη (Lombardi). τὸ δὲ ὑπὸ στοιχ. Β' τῇ ἀγνωστοῦ καταγωγῆς οἰκογενεῖα Φραγκοπούλου.

I. ΔΕΚΙΓΓΑΛΛΑΞ.

A.

B.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ.

— 00 —

Λονδίνον, 30 Ἰουλίου 1853.

Ἡλιζὴ τὴν δευτέραν μου ἐπιστολὴν (**) νὰ σὲ γράψω ἐκ Παρισίων καὶ διμῶς ταύτην θὰ λάβῃς διὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ ταχυδρομείου· διότι ἐλθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Γαλλικῆς αὐτοκρατορίας εἶδον προσφιλῆ φίλον, βασις μεταβαίνων εἰς Ἀγγλίαν, μὲ ἐβίβασε νὰ συνηροφῶσω αὐτόν.

(*) ἰδ. φυλλ. 201, σελ. 239.

Εἰς Λονδίνον διέτριψα ὀλίγον, διότι ὁ φίλος μου, προσκεκλημένος ὑπὸ τοῦ δούκου Δ. . . ἀπῆλθε συμπαραλαβὼν με εἰς τὴν ἐξοχὴν του. Ποῦ νὰ σὲ διαγῆθῃ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν Ἀγγλικῶν ἐξοχῶν; Ὅπως δὲ νὰ θυμῶμαι τὴν το μεγαλεῖον τῆς φύσεως, πρέπει νὰ ἴδῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, οὕτω δὲ νὰ θυμῶμαι καὶ τὴν μεγαλεῖον εἰς ὁ ἀνοψούται διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων ὁ ἀνθρωπος ποῖπει νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἐξοχὰς τῶν Ἀγγλων. Ὑπόθεσις, φίλε μου, οἰκίαν εὐρυτάτην καὶ πολυτελέστατα διασκευασμένην εἰς ἡν εἰμεθα προσκεκλημένοι περὶ τοὺς εἰκοσιν, ἔρχοιτες ἰδιαίτερα δωμάτια,

δαπανωμένων πρὸς τοῦτο θὰ ἔξῃς ἐν ἀνάσει καὶ σὺ καὶ ἡ σύζυγός σου, ἀνεπτότερον μάλιστα ἢ σήμερον, ἴσως δὲν θὰ μὲ πιστεύσεις καὶ ὁμῶς σὲ λέγω τὴν ἀλήθειαν. Τοῦτο μόνον ἀρετὴ νὰ μᾶθῃς, ὅτι τὸ φυτὸν αὐτὸ συντηρεῖται ἐν τῇ δεξαμενῇ πλήρως ὕδατος, ὅτι τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ θερμαίνεται ἀδιακόπως καὶ νὰ ἔχῃ θερμοκρασίαν 29 — 32 βαθμῶν, καὶ ὅτι ἡ δεξαμενὴ πρέπει νὰ περιφράσσεται ἀπὸ οὐλομα ὑλοσκοπέται ἐπίσης θερμαινόμενον (*). Ὅτε εἶδον τὰς διπλᾶς ταύτας θερμάνσεις γινόμενας χάριν ἐνός φυτοῦ, ἐνθυμήθη τὴν ἐν Λονδίνῳ περιφρῶμον ἐκείνην ἐδὼν

Βικτωρία ἡ βασιλική.

σεύλους κυνηγετικούς καὶ πυροβόλα διὰ θήραν, ἀμάξας, ὑπηρετὰς καὶ πᾶν ἄλλο εἶδος ἀναπαύσεως καὶ διατριβῆς. Ἡξάρεις δὲ πῶς γίνεται ἡ θήρα; ἔχει εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰς πεδιάδας, ἀλλ' ἐντὸς κύκλου τοῦ ἀπεράντου παραδείσου ἡ κήπου τοῦ δουκὸς. Εἶναι δὲ τοσοῦτον ἐκτεταμένος, ὥστε ἀμυγδαλάδιος εἶναι ὁ ῥωμαλεότερος τοὺς πόδας δύναται νὰ διατρέξῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας αὐτὸν πεζός.

Εἰς τὸν παραδείσον τοῦτον εἶδομεν καλλιτρογόμενον καὶ τὴν ἀμυγδαλίαν ἐκείνην φυτὸν τὸ καλούμενον Βικτωρία βασιλική, τοῦ ὅπου τὴν εἰκόνα σὲ στέλλω ἀντιγράψας αὐτὴν ἀπ' ἑλλου πρωτοτύπου. Πόσαι περιποιήσεις καὶ πόσαι δαπάναι γίνονται πρὸς διατήρησιν του! Ἐὰν σὲ εἴπω, ὅτι διὰ τῶν

τῶν ἀνθρώπων, ἔπου ἀπαντᾷς ἡμῖν ὁμοίους σχεδὸν ἄνδρας καὶ γυναῖκας!

Καὶ ὁμῶς μὴ νομίζῃς ὅτι εἰς τοιαῦτα δαπανώμενοι οἱ πλοῦστοι Ἀγγλοὶ δὲν φροντίζουσι καὶ περὶ τῶν πτωχῶν· οὐδὲν ἴσως ἄλλο μένος τοῦ κόσμου περιέχει τόσα φροντιστήρια πενήτων ὡσα ἡ Ἀγγλία· ἀλλ' ἀπείρητος ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἐργασία οὐκ πάντατε πράχειρος.

Ἄλλὰ τὸ ἠφιχότερον καὶ τῆς βασιλικῆς Βικτωρίας καὶ τοῦ παραδείσου καὶ τῆς ἐπαύσεως καὶ τῆς θήρας καὶ τῶν ἄλλων θαυμασιῶν μαντεύσεις τὰς τί εἶναι; Δύο μικρὰ, ἐλάχιστα πράγματα ὡς πρὸς τὴν

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Περὶ Βικτωρίας τῆς βασιλικῆς ἔγραψεν ἐκτενέστερον ἢ Παναδῶρα εἰς τὸν 1^{ον} τόμον αὐτῆς, σελ. 42.

μορφή, παράβλημένα πρὸς ἄλλα ὅσα ἀνεμέτρητα, μέγιστα δὲ καὶ κρηταιώτατα ὡς πρὸς τὴν δύναμιν μὲ τὴν ὁσίαν ἰσχύουσι νὰ συνταράξωσι καὶ τὴν στωικωτέρην τῶν ψυχῶν, τὴν ἐδικὴν σου παραδείγματος χάριν. Τὰ κατὰ τὴν μορφήν μικρὰ ταῦτα πράγματα, μεγάλα δὲ κατὰ τὴν ἰσχύν, εἶναι οἱ δύο μέλανες καὶ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ δουλοῦ. Διὰ τὴν δυστυχίαν μου ἐπάρησάν ἐμπροσθέν μου, διότι εἶναι δυνατὸν, αὐτῶν παρόντων, νὰ στρέψω εἰς ἄλλο τι τὴν προσοχὴν μου;

Ἄλλὰ τὰ δύο ταῦτα ἔργα τῆς φύσεως τοῦ ἀποδεικνύουσι παράβλημένα καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ μελιουργήματα τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ἔλαβεν μὲν οὗτος τὴν ἐξουσίαν νὰ γυναιμοποιῇ τὰς δυνάμεις τὰς ὁσπίας ἐπλάσεν ὁ Θεός, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ κατασκευάζῃ ἔργα ἕνα ἕνα καὶ πρὸς τὰ εὐτελέστερα τῆς θείας παντοδυναμίας.

Ἐβόσω, φίλτατε, προσεχώ; Ὁὰ σὲ γράψω καὶ ἄλλοθεν ἄλλα.

A. M.

ΣΧΟΛΙΚΑ.

Καθ' ἑκάστην ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὰς ἡμετέρας ἐργασίας εἰδήσεις περὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν τε δημοσίων καὶ ἰδιοσυντηρητῶν σχολείων. Ἐκ τῶν εἰδήσεων δὲ τούτων συμπεραίνωμεν ἐν γένει ὅτι ἡ ἐπίδοσις περὶ τὰ μαθήματα ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀξίως λόγου, ὡς καὶ ὑπερέτα τῆς πρῆφης, διὰ τε τὴν ἀδιακόπως αὐξήσαν ὀρμὴν πρὸς τὴν παιδείαν, τὴν τε ἐπιμέλειαν τῶν διδασκάλων καὶ τὴν πρόνοιαν τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ἀρχῆς. Ὅτι ἡ πρόνοια αὕτη ὑπάρχει ἀπὸ τίνος συντονωτέρω ἢ ἄλλοτε οὐδεμία ἢ ἀμφιβολία. Πιθανὸν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν ν' ἀπαντῶνται προσκόμματα, οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀναπορεύτου ἀτελείας ἐκείνων προερχόμενα, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ μέτρου τῆς ἰκανότητος τῶν ἐφαρμοζόντων, καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως πόρων, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων περιστάσεων αἰετίνες ἀναφάνονται κατ' αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν, ἀλλ' οὐχ ἥττον εἶναι βέβαιον ὅτι πολλοὶ ἀνάγκαι ἐθεραπεύθησαν, πολλὰ ἐβρῦθμισθῆσαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ οὐκ ὀλίγα νέα σχολεῖα ἐγυστερήθησαν. Μετὰ τῶν ἄλλων αἰτίων τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν ἐπίδοσιν καταλεχόμεν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν διδασκόντων, καὶ τοῦτο εἰπόντες, δὲν ἐνοήσαμεν ὅτι πρότερον ἦσαν ἀμελείαι, ἀλλ' ἡ ἐξουσία τὸ σπουδαιώτατον τῶν ἐπαγγελμάτων, τὸ διδασκαλικόν, εἶχε μᾶλλον περιφρονῆται καὶ διὰ τοῦτο χαίροντες εἰδόμεν αὐτὴν ἀτιμῆσαν τοῦς μισθούς, καὶ ἄλλως ἀμείψασαν τοὺς κίπους καὶ τὸν ζῆλον τῶν διδασκάλων.

Ἄλλὰ τὴν προσοχὴν τῆς ἐξουσίας ἐπικαλοῦμεθα πρὸ πάντων εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν διδασκόμενων ἀγωγὴν καὶ πρὸς τοῦτο συνιστῶμεν ἰδίως εἰς τὴν προ-

σοχὴν αὐτῆς τὴν πολλοῦ λόγου ἀξίαν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν ὁ Κ. Γ. Σουρίας ἐν Ἑρμουπόλει τὴν 9 Ἰουλίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Θέμα τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ ἔθετο ὁ σοφὸς γυμνασιάρχης αὐτὴν ταύτην τὴν ἠθικὴν ἀγωγὴν, ὡς διότι βλέπει ταύτην παραρμηλημένην ἢ καὶ μετὰ τὰ γράμματα τασσομένην, ὡς ἐν γένει συμβαίνει σήμερον παρ' ἡμῖν. Κατ' ἄτος, λέγει προλογίζων, ἐκφωνοῦνται λόγοι περὶ διανοητικῆς καὶ συναισθητικῆς ἀναπτύξεως, περὶ δὲ τῆς ἠθικῆς ἐμπαρῶδως. Καὶ ὅμως, προστίθουσιν, ἕνα εὐδαιμονιστὴν ἢ πατρίδα δὲν ἀρκοῦσι μόνον τὰ γράμματα, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ τοῦ ἀγαθοῦ γνῶσις καὶ ἡ εἰς τὸ πρᾶττεν αὐτό.

Ὁ ἀνθρώπος, λέγει ὁ Κ. Σουρίας, πρέπει νὰ ἔγῃ καὶ τὰ τρία ταῦτα, δικαιοσύνην, χρηστότητα καὶ εὐσέβειαν. ἀνευ τούτων τὰ γράμματα καθιστάνουσιν αὐτὸν πονηρότερον καὶ κακουργότερον ἢ ἂν ἦτο πάντῃ ἀμαθής. Πρέπει δὲ καὶ τὰ τρία νὰ εἶναι συννημένα, διότι « ἐάν τις ἀρκῆται νὰ εἶναι μόνον δικαίος, τί ποιεῖ; σέβεται μόνον τὰ τῶν ἄλλων δικαιώματα μὴ ἀδικῶν, καὶ θυσιάζει ἐκ τῶν ἰδίων συμφερόντων ὅσα δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὰ τῶν ἄλλων δικαιώματα. » Ἄλλὰ τὸ νὰ μὴ ἀδικῇ μόνον εἶναι μᾶλλον ἀρνητικὴ ἀρετὴ, πρέπει καὶ νὰ ἀγαθοεργῇ, καὶ ταύτην τὴν ἀγαθοεργίαν διδάσκει εἰς ἡμᾶς ἡ χρηστότης.

Ἡ δὲ εὐσέβεια; αὐτὴ μόνον τὰ προσωρινὰ καὶ ἐπίγεια, ἀλλὰ καὶ τὰ αἰώνια καὶ οὐράνια τοῦ ἀνθρώπου συμφέροντα ἐκασφαλίζει, καὶ τὴν νόμον τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ δικαίου ἐπικυροῖ καὶ στηρίζει, καὶ τὴν βούλησιν ἡμῶν μέχρις ἡρώστου ἀνυψοῖ, ἐνισχύουσα ἡμᾶς νὰ ἀφροσύμεθα εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ θυσιάζωμεν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἑαυτοῦς τε καὶ τὰ προσφιλέστατα. . . . Καὶ οἱ μὲν σοφοὶ νόμοι καὶ ἡ καλὴ ἠθικὴ εἶναι αἱ δύο στερεαὶ ἀγκυραὶ, ἐφ' ὧν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἰσχυρῆται πᾶσα πολιτικὴ κοινωνία ἐν λιμένι, πνεύμασι σφοδρότεροις ἐκτεθειμένω, σαλευοῦσα καὶ χειμαζομένη ἢ δὲ θεοδιδάκτος θρησκεία εἶναι ὁ τηλεφανὴς φανὸς ὁ ἐν ζοφερῇ νυκτὶ διὰ τοῦ τρικυμώδους τοῦ βίου πλάγους, τοῦς τρομεροῦς σκοπέλους ἐξωθουμένους πορθῶνεν προφαίνων ἡμῖν τὸν εὐδίων λιμένα τῆς σωτηρίας καὶ ἀκινδύνως κατὰγον εἰς αὐτὰ. »

Τοιαῦτα πρεσβύων ὁ Κ. Σουρίας βιβλικῶς καὶ πράττει αὐτὰ, εἰ καὶ, ὅπως καὶ αὐτὸς ὀρθῶς λέγει, ἡ ἠθικὴ ἀγωγή εἶναι μᾶλλον ἔργον τῶν γονέων. « Ἡ κατ' οἶκον ἀνατροφή ὑποστηρῶν ἢ στερεῶν τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν οἱ διδάσκοντες ἐποικοδομοῦσι τὰς λαίον τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα. »

Αὐτὰ ταῦτα φρονεῖ καὶ διατηρεῖ, ὡς πληροφοροῦμεθα, καὶ ὁ συνάδελφος τοῦ Κυρίου Σουρίας, ὁ καθηγητὴς Ν. Πετρή.

Καθ' ἡδὴ ἀπὸ τοῦ λήξαντος Ἀγούστου π. ε. ἐπροσκήρυξεν ὁ καθηγητὴς οὗτος, συνέστησεν οἰκοτροφείον, εἰς ὃ ἐφοίτησαν 20 νέοι, οἱ πλεῖστοι ἐκ τῆς ἐκτὸς Ἑλλάδος. Ἀπαντες δὲ οὗτοι συμφάνως τῷ προγράμματι αὐτοῦ ἐφοίτων μὲν εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ εἰς τὸ μετ' αὐτοῦ συνηγομένον Ἑλληνικὸν

σχολεῖον, ἐδιδάσκοντο δὲ καθ' ἕνα τὸ ἔτος ἐντὸς τοῦ οἰκοτροφείου τὰ αὐτὰ μαθήματα, ὧν ἡρώδωντο καὶ ἐν τῷ Γυμνασίῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κ. Πετρή, ὑπ' ἐνὸς ἑτέρου συνάδελφου τοῦ καὶ τριῶν ἄλλων διδασκάλων, ἐπίσης ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκ τῶν προμηθηθέντων 20 οἰκοτρόφων τρεῖς μὲν πρὸ τῶν γενικῶν ἐξετάσεων ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμειναν καὶ δημοσίως ἐξετάσθητες παρέσχον τραπὴ δείγματα τῆς εἰς τὰ διδασκόμενα μαθήματα ἐπιδόσεως. Τούτων δὲ ἐξ μὲν ἡρίστευσαν, οἱ δὲ λοιποὶ ὡσαύτως εὐδοκίμησαντες καὶ αὐτοὶ ἔλαβον βραβεῖας προσηλοσμοῦ εἰς ἀνωτέρας τάξεις. Τοιαῦτα εἶναι τὰ εὐκατὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀδιαλείπτου καὶ συντόνου ἐπιτηρήσεως καὶ πατρικῆς καθοδηγήσεως τῶν νέων εἰς τὸ στάδιον τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἠθοποιήσεως. Οὕτως οἱ νέοι χειραγωγοῦμενοι δὲν δύνανται νὰ ψεύσωσι τὰς προσδοκίας τῶν φιλοσόργων αὐτῶν γονέων, μηδὲ ἐπαυελθόντες εἰς τὰς πατρίδας ἐστίας νὰ προξενήσωσιν εἰς αὐτοὺς μεταμέλειαν δι' ἧς ὑπέστησαν πολυεῖδες θυσίας.

Συγχαίροντες λοιπὸν τῷ Κ. Πετρῇ ἐπὶ τῇ ἐπίδοσιν τῆς παρ' αὐτῷ ἐμπιστευμένης νεολαίας καὶ ἐπὶ τῇ ἀκριβεῖ ἐκπληρώσει τῶν ὑποσχέσεων του, οὐδέως ἀμειβάλλομεν, ὅτι αἰσίως γενομένης τῆς ἀρχῆς αἰσίων ἔσται καὶ τὸ τέλος. Τὸ οἰκοτροφεῖον τοῦ Κ. Πετρή καθόλου μὲν ἐπιωφελεῖ εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τοὺς ἐξωθεν τῆς Ἑλλάδος ἐρχομένους νέους, καλλίστα συνιστᾶται καὶ βεβαίως πάντοτε θέλει παρέχει τὰς ἐγγυήσεις περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ νοητικῆς μορφώσεως τῶν παρ' αὐτῷ σπουδάζόντων νέων διὰ τὰ δύο μεγάλα πλεονεκτήματα, ἧτοι τὴν δημοσίαν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ οἰκοτροφείου συνεχῆ καὶ ἀδιάλειπτον προπαιδεύσιν τῶν οἰκοτρόφων του.

Ἀγαθὸς εἰδήσεις ἐλάβομεν παρὰ πολλῶν καὶ περὶ τοῦ ἐπίσης ἐν Σύρῳ ἐμπορικοῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀντωνιάδου διευθυνόμενου. Ὁ Κ. Ἀντωνιάδης καταβύλλει ζῆλον πολὺν εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν νέων, ἀγωνιζόμενος ἀδιακόπως νὰ ἀνδείξῃ τὸ σχολεῖον αὐτοῦ καταλλήλοτερον πρὸς τὴν σκοπὸν δι' ἧν συνεστήθη. Ὁ ἔμπορος ἔχει ἀνεγκνὴν διαφόρων γλωσσῶν. Τοιαῦτα λοιπὸν διδάσκονται πρὸς τοὺς ἄλλους εὐστόχως εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον, καὶ μάλιστα ἡ Γαλλικὴ δι' ἧν μετεπέμψατο ἐπίτηδες διδάσκαλον ἐξ Ἑλλάδος. Οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῷ μαθηταὶ καὶ διδασκαλίας καὶ περιποιήσεως τυγχάνουσιν ἀξίας λόγου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἐμπορικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ τοῦ νεωστὶ συστηθέντος ἐν Γαλατσίῳ τῆς Ἀκαίας ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἀμογενῶν. Οἱ Ἕλληνες, ἀπερχόμενοι εἰς τὰ ξένα γὰρ ἐμπορίας, ἐγκαταθίσουσιν ἐκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, διότι ἡ ἐμπόριος πατρίδα ἔχει τὸ μέρος ὅπου παρὶσσει πλείονα κέρδη, καὶ ἀνατρέφουσιν τέκνα ἐξ Ἑλλήνων μὲν καταγόμενα, ἀγευστὰ ὅμως μένοντα διὰ τὴν ἑλληνιστικὴν σχολεῖον τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἧτις μὲν

καθιστᾶ καὶ τὴν καρδίαν Ἑλληνικὴν, καὶ ἀσθεστον τρέφει ἐν αὐτῇ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην.

Τοῦτο αἰσθανθέντες οἱ ἐν Γαλατσίῳ συνιστήσαν ἀδελφὸς τῆς ἐγγυρίου ἐξουσίας ἐμπορικῶν ἐκπαιδευτηρίων, τὸ ὁποῖον θέλουσι προκίσει καὶ διὰ πλουσίας βιβλιοθήκης καὶ ἄλλων ἀναγκαίων. Ὁ πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν κανονισμὸς καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ ἀγγελία καταδεικνύουσι τὰς προκίσεις τῶν ἀμογενῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι ἰδίως συντέλεσαν εἰς τὴν σύστασιν ταύτην ὁ ἐκεῖ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Κ. Γκιόνης, γόνος ἀγαθοῦ καὶ φιλόπατρις τῆς Ἰδρίας, καὶ ὁ Κ. Κ. Ζαμάνης, νέος μουσοτραφίς, χρηστάς συμπολίτης καὶ ἐνθερμος τῶν καλῶν ζηλιότης. Μετὰ χαρᾶς ἀρα καὶ ἀγαλλιᾶσθε; προσαγορεύομεν τὸ παρὰ τὸν Ἰστρον ἐκπαιδευτήριον τοῦτο, καὶ εὐχόμεθα νὰ μιμηθῶσι τοὺς ἐν Γαλατσίῳ καὶ οἱ ἐν Ἰβραῖα καὶ Ἰατίῳ καὶ Βουκουρεστίῳ ὁμογενεῖς! Ὁ Ἕλληνας ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκειται ἡ ὁποιοῦνδήποτε γῆν καὶ ἂν ἐκλήξῃ εἰς κατοικίαν δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ, ὅτι τὸ εὐγενέστερον καὶ ἐνδοξότερον τῶν προσόντων αὐτοῦ εἶναι ἡ καταγωγὴ του, καὶ ὅτι τότε μόνον τιμᾶ καὶ ἐκτὸν καὶ τὴν πατρίδα δταν τὴν ἀπόκτησιν τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν, καθωραϊζῇ καὶ διὰ τῆς προσηλοκτήσεως Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ αἰσθημάτων Ἑλληνικῶν.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἱστορικαὶ πραγματεῖαι ὑπὸ Κ. Παπαρήγορου. Μέρους Α'. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Λαζάρου Α. Βλαχά. Εἰς 8ον ἐκ σελ. 380.

Ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς τοῦ πονήματος τούτου εἶναι εἰς τῶν κυριωτέρων συντεκτῶν τῆς Πανθώρας, ἀρκούμεθα εἰς μόνην τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου καὶ τὴν σημείωσιν τῶν ἐμπριεχομένων. Ἄλλ' ὁποιαῖδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ δοξασταὶ τοῦ συγγραφέως, οὐδεμία ἀμφιβολία εἶναι αἱ πραγματεῖαι αὐτοῦ ὀφέλιμα πολλὴν θέλουσι παρέχειν καὶ πρὸς τὸν φιλιαναγνώστην, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸν διερευνητῆ ἐπιστημονικώτερον τὰ περὶ τῆς ἡμετέρας ἱστορίας.

Ἐν τῷ νῦν δημοσιευθέντι πρώτῳ Μέρει περιέχονται αἱ ἀκόλουθοι πραγματεῖαι:

Ἐισαγωγή εἰς τὴν ἑλλην. ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς διαμορφώσεως τῶν φυλῶν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη.

Κορίνθου ἀλώσεις ὑπὸ τοῦ Μομφίου.

Ρωμαίων πολίτευμα πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Σλαυικαὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις ἐποικήσεις.

Α'. Ἀνακεγαλαλιστικὴ τῶν παρὰ τοῦ ζητήματος τούτου βιβλιόγραφ.

Β. Περὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ πρώτη τῶν Σλαβικῶν φυλῶν ἐποικίσεως εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Τὸ δὲ μετ' ὀλίγον ἐκδοθησόμενον δευτέρον Μέρος θέλει περιλάβει τὰς ἀκολουθοῦσας πραγματείας:

Οἱ τελευταῖοι εἰκονομάχοι.

Ἐξήκοντα ἔτη τῆς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἡ πρώτη σταυροφορία, μετὰ εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ὄλην τῶν σταυροφοριῶν ἱστορίαν.

Μιχαὴλ ὁ Χωνιάτης, ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν (ἐν τῇ 12 καὶ 13 ἑκατονταετηρίδι).

Καὶ προσέτι ἄλλας τινὰς πραγματείας καὶ βιογραφίας, ἀναγομένας ἀπᾶσας εἰς τὴν Μίσην ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἴδου δὲ πῶς ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὴν ἐκδοσιν τῆς συλλογῆς ταύτης.

Ἐπιχειρήσας νὰ συνάψω εἰς ἓν καὶ νὰ δημοσιεύσω τὸ δευτέρον τὰς διαφόρους ἱστορικὰς πραγματείας, ὅσας ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐνιαυτῶν ἐξέδωκα εἰτε εἰς ἴδια φυλλάδια, εἰτε ἐν περιοδικῇ συγγραμμῶσιν, ἀρκεῖ, νομίζω, νὰ ὑποδείξω τὰς ὑποθέσεις τῶν πραγματειῶν τούτων, ἵνα ἐξηγηθῇ τίνας ἐνεκα δὲν ἐθεώρησα ἀναρτῆσαι τὴν ἐκ νέου αὐτῶν δημοσίευσιν. Ὀλίγαι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀνάγονται εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, καταλαμβάνουσαι μικρὸν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ νῦν ἐκδιδομένου πρώτου μέρους· τὸ δὲ λοιπὸν τοῦτου ἡμῶν καὶ ἀπὸν τὸ δευτέρον μέρος, περιλαμβάνει πραγματείας ἀναφερομένας εἰς τὴν μέσην ἡμῶν ἱστορίαν. Τοσοῦτον δὲ ὀλίγη εἶναι τὰ περὶ τῶν χρόνων ἐκείνων τῆς ἱστορίας ἡμῶν γραφέντα εἰς τὴν γλῶσσάν μας, ὥστε, οἰκτιρῶντες καὶ ἀν' ἑωραθῆ ἡ ἀρχαίων προκειμένων πραγματειῶν, ἢ ἀνάγκης αὐτῶν δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ὅλως δι' ὅλου ἀχρηστος. Ἡ σύνταξις γενικῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀξίας τοῦ ἀνύμκτος τούτου, θέλει διὰ πολλοὺς λόγους βραδύνει ἐτι παρ' ἡμῖν, μάλιστα ὡς πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας· ὅθεν εἰδικαί περὶ τῶν χρόνων τούτων πραγματεία διττῶς πως δύναται, νομίζω, νὰ θεωρηθῶσι χρήσιμοι· τὸ μὲν ὡς διευκρινούσας ἐν ἐλαλίψει τοῦ ὅλου μέρη τινὰ τῆς ἀγνωστοτέρας ἐκείνης ἐποχῆς τῆς ἱστορίας ἡμῶν, τὸ δὲ ὡς δυνάμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον νὰ ὑποδοθησῶσι τὸ ἔργον τοῦ μέλλοντος νὰ ἐπιχειρήσῃ ἢ μᾶλλον τῶν μελλόντων νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τῆς ὅλης ἱστορίας σύνταξιν.

καὶ ἀνὰ χεῖρας πραγματεία ἐκδίδονται ἤδη ἀπαρτάλακτως σχεδὸν ὅπως καὶ τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν· εὐαρίθμους τινὰς περὶ τὸ λεκτικὸν ἐπέχει μισὰ διορθώσεις καὶ ἐτι ὀλιγωτέρως περὶ τὸ πραγματικόν· ὅχι διότι δὲν ἐνόμισα κατ' ἀμφοτέρω ἰσότητάς δεκτάς πολλὰ πλεονεκτήματα βελτιώσεων, ἀλλὰ διότι αἱ πολλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα ἔργασαι μου δὲν μὲ ἐπέτρεψαν τὴν ἐπιμελεστέραν αὐτῶν ἀναθεώρησιν. Κυρίως ἄρα εἶπεν δὲν πρόκειται περὶ δευτέρας αὐτῶν ἐκδόσεως ἀλλὰ περὶ μετεκτυπώ-

σεως συνάψας δὲ αὐτὰς σήμερον εἰς ἓν, οὐδόλωσ ἀξίω ὅτι διὰ νέας ἐπεξεργασίας ἐλάβον νῆα εἰς τὴν εὐμένειαν τοῦ κοινοῦ δικαιώματα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποβλέπω εἰς τὴν εὐμενῆ διέξωσιν ἢ ἐτυχον αὐτὰι ὅτε κατὰ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν.

BIBLIAKA.

—ooo—

Ἀξιότιμε φίλε!

Ἐκπληρῶ τὴν ὑπόχρεσίν μου πῆρτων ἐμὴν ἀκριβῆ κατάλογον, ἐν ᾧ περιγράφονται οἱ τίτλοι, τὸ σχῆμα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν σελίδων οὐκ ὀλίγων βιβλίων, μὴ ἀναφερομένων ἐν τῷ Κατάλογῳ τοῦ Κ. Παππαδοπούλου Βριστοῦ, τὰ πολλα τῶν ὀπώλων, εἴτε διὰ τὴν ἐκδοσιν, εἴτε διὰ τὸ περιεχόμενον, εἶναι σπανιότατα καὶ πάντη ἀγνωστά τοῖς πλείστοις τῶν λογίων. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ δὲ τῶν βιβλίων τούτων, αἵτινα μέρος ἐγὼ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ διαστήματι ἠδυνήθημι νὰ συλλέξω, δύναται τις νὰ συμπεράσῃ ὅσα ἀλλὰ ἤθελον γενεῖ γνηστέα, ἀν καὶ ἄλλοι εἰς τὸ τοιοῦτον ἐθνηγελεῖ ἔργον ἀσχολούμενοι, ἤθελον προθυμοποιηθῆ νὰ κοινοποιήσῃσι διὰ τῆς Πανδώρας τὰς ἐπιγραφὰς ὅσων ἐτυγχάνουσι βιβλίων, μὴ ἐπιμελεσθέντων ἐν τῷ εἰρημνῶν κατάλογῳ.

Εἰς τὴν σημείωσίν μου ἐτηρήθη ἀπαρτάλακτως τῶν πρωτοτύπων ἡ γραφή.

Ἐν Κερκύρα, 3 Αὐγούστου 1858.

Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Αἱ τρεῖς λειτουργίαι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου, Βασιλεῖου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν Προηγιασμένων. — Εἰς 8ον. Σύνκειται ἐξ 28 φύλλων, ἀνευ τῆς δι' ἀριθμῶν σελιδώσεως.

Σημ. Ἐν τῷ ἀντιτύπῳ ὑπερ ἔτυχε νὰ ἴδω λείπει τὸ πρῶτον φύλλον, εἰς ὃ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη σεσημειωμένη ἢ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου, ὃ τόπος ὅπου ἐτυπώθη, τὸ ἔτος καὶ ὁ τυπογράφος· ἀλλ' ὅλα ταῦτα γίνονται γνωστὰ ἐκ τῆς ἐν τῷ κροσπέδῳ τῆς τελευταίας σελίδος ἐπιγραφῆς, ἐχούσης οὕτω·

α Τέλος τῶν γ' λειτουργιῶν τοῦ ἁγίου Χρυσόστομου, τοῦ Μεγάλου Βασιλεῖου καὶ τῶν Προηγιασμένων, διορθωθεισῶν παρὰ Θεοφάνους Ἱερομονάχου Κυπρίου Λογαρᾶ. Ἐνετίησι, παρὰ Χριστοφῶ τῷ Τζανέτῳ, ἀφοῦ.

2. Βιβλίον τοῦ Μάϊου μηνός, περιέχον τὴν πρόπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν. Ἐνετίησιν. Παρὰ Πέτρου υἱοῦ τοῦ ποταλ Χριστοφῶρου τοῦ Τζανέτου, ἀφοῦ. — Εἰς φύλλον· συνίσταται δὲ ἐκ φύλλων 60 ἀνευ τῆς δι' ἀριθμῶν σημειώσεως.

3. Βιβλίον τοῦ Ἰουνίου μηνός, περιέχον τὴν πρόπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν. Ἐνετίησιν. Παρὰ Πέτρου υἱοῦ τοῦ ποταλ Χριστοφῶρου τοῦ Τζανέτου, ἀφοῦ. — Ἐχει φύλλα 64.

4. Βιβλίον τοῦ Ἰουλίου μηνός, περιέχον τὴν πρόπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν. Ἐνετίησιν. Παρὰ Πέτρου κτλ. ἀφοῦ. — Φύλλα 76.

5. Βιβλίον τοῦ Αὐγούστου μηνός κτλ. ἀφοῦ. — Φύλλα 88.

6. Μὴν Σεπτέμβριος· οὕτως. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται Ἐνετίησιν παρὰ τῶν κληρονόμων Χριστοφῶρου τοῦ Τζανέτου, ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ, ἐπιμελεῖα δὲ καὶ ἐπιδιορθώσῃ Γεωργίου Ἱερῆως Βλαστοῦ Κρητός, τοῦ ἐπονομαζομένου Πουνιαλέτου. Ἐπι ἀπὸ τῆς ἐνοσάρχου οἰκονομίας ἀφοῦ. — Φύλλα 102.

7. Μὴν Ὀκτωβρίου· οὕτως. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται κτλ. ἀφοῦ. — Φύλλα 102.

8. Μὴν Νοεμβρίου· οὕτως. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται κτλ. ἀφοῦ. — Φύλλα 127.

Ἐν τῷ κροσπέδῳ δὲ τῆς τελευταίας σελίδος ὄλων τῶν ἀνωτέρω Μηναίων ἀναγινώσκειται ἡ ἐπομένη ἐπιγραφὴ·

α Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται Ἐνετίησιν παρὰ τῶν κληρονόμων Χριστοφῶρου τοῦ Τζανέτου, ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ, ἐπιμελεῖα δὲ καὶ ἐπιδιορθώσῃ Γεωργίου Ἱερῆως Βλαστοῦ Κρητός, τοῦ ἐπονομαζομένου Πουνιαλέτου. Ἐπι ἀπὸ τῆς ἐνοσάρχου οἰκονομίας. . . . Τὸ ἔτος δηλ. ὅπου εἶναι σεσημειωμένον καὶ ἐκ τῶν προμετωπίων.

9. Μὴν Ἰανουαρίου· οὕτως. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται κτλ. ὡς τὰ ὑπ' ἀριθ. 6, 7 καὶ 8. ἀφοῦ. Εἰς δὲ τὸ τέλος· Ἐνετίησιν παρὰ Πέτρου υἱοῦ τοῦ ποταλ Χριστοφῶρου τοῦ Τζανέτου ἀφοῦ. — Φύλλ. 138.

10. Μὴν Φεβρουαρίου· οὕτως. Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται κτλ. ὡς τὰ τέσσαρα προηγούμενα, ἀφοῦ. — Ἐν τῷ τέλει δὲ α Τὸ παρὸν βιβλίον τετύπεται Ἐνετίησιν παρὰ Πέτρου υἱοῦ τοῦ ποταλ Χριστοφῶρου Τζανέτου, ἀναλώμασι μὲν τοῖς ἐκείνου, ἐπιμελεῖα δὲ καὶ ἐπιδιορθώσῃ Γεωργίου Ἱερῆως Βλαστοῦ Κρητός, τοῦ ἐπονομαζομένου Πουνιαλέτου. — Φύλλα 77.

11. Μὴν Σεπτέμβριος· οὕτως. Τετύπεται παρὰ φραγκίσκῳ τῶν Ἰουλιανῶν, ἀναλώμασι καὶ διορθώσῃ κυροῦ Ἐμμανουὴλ τοῦ Γλυζούνιου. Ἐπι ἀπὸ τῆς ἐνοσάρχου οἰκονομίας τοῦ Κῦ καὶ Θῦ καὶ Στς ἡμῶν Ἰϋ Χϋ, ἀφοῦ. — Εἰς τὸ κροσπέδον δὲ τῆς τελευταίας σελίδος α Ἐτυπώθη ἐν Βενετίαις παρὰ φραγκίσκῳ τῶν Ἰουλιανῶν, ἀφοῦ. — Περιέχει φύλλα 108, οὐδεμίαν φέροντα σελίδωσιν.

Εἰς τὴν ὀπισθεν τῆς προμετωπίδος σελίδα ὑπάρχει ἐπιστολὴ τοῦ περιφανοῦς Ἀντωνίου Ἐπέρχου τοῦ Κερκυραίου φέρουσα τὴν ἐφεξῆς ἐπιγραφὴν· α Τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιερεῖ κυρίῳ Διονυσίῳ Πατριάρχῳ Κωνσταντινουπόλεως, τῷ κηδεμόνι καὶ ἀντιλήπτορι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, Ἀντώνιος ὁ Ἐπαρχος ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

12. Τριάδικη Ὀκτώηχος, ἐν ἣ εἰσι γεγραμμένοι κανόνες καὶ οἱ μὲν ὅτε πρὸς τὴν Παναγίαν Τριάδα, Πατέρα, Υἱὸν καὶ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· ὧν οἱ

μὲν εἰσι ποιήμα Ἀρχιεπίσκοπου Μοναχοῦ, οἱ δὲ ἑτέρον παλαιῶν διδασκάλων, καὶ ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντες καὶ τυπωθέντες εἰς αὐτὸ ἀναλώμασιν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν, ἀφοῦ. Παρὰ Ἀνδρέα τῷ Ἰουλιανῷ. Πουλιέται κοντὰ εἰς τὸν Πόντε τοῦ ἁγίου Φαντίνου. — Εἰς 8ον. Σύνκειται ἐκ φύλλων 59 οὐδεμίαν φερόντων σελίδωσιν.

13. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφῶρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσήφ τοῦ Ἱμνογράφου, ψαλλομένη τῇ γ' τοῦ Ἀπριλλίου μηνός· ἐκτυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἀναλωμάτων Κωνσταντίνου Τζάνε τοῦ Ῥηθιμναίου, τοῦ ἐπιλεγόμενου Μπουνιαλέτου, τοῦ Εἰκονογράφου. Ἐνετίησιν, ἀφοῦ. Παρὰ Ἀνδρέα τῷ Ἰουλιανῷ. — Εἰς 8ον. Σελ. κ'.

Σημ. Ὁ συγγραφεὺς Ἐμμανουὴλ Τζάνε ἀφιεροῦ τὴν ἀκολουθίαν ταύτην τῷ Μητροπολίτῃ Φιλαδέλφειας Μελετίῳ Κορτακίῳ, πρὶς δὲ ἀφίερωσι καὶ τὴν κατὰ τὸ 1671 τυπωθεῖσαν αὐτοῦ ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Γοβδελαῆ.

14. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας καὶ θεοστέρτου Βασιλικῆς Θεοδώρας, τῆς ποιήσασας τὴν Ὀρθοδόξον, ψαλλομένη τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνός. Σύντεθεισα παρὰ Ἐμμανουὴλ τοῦ Ἱερῆως τοῦ Τζάνε, λεγομένου Μπουνιαλέτου, τοῦ εἰκονογράφου, ἐφημέριον ἐν τῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων τοῦ ἐν κλειναῖς Βενετίας, καὶ τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἀναλωμάτων ἐνὸς θεοσεβιστάτου χριστιανοῦ. Ἐνετίησιν, Παρὰ Ἀνδρέα τῷ Ἰουλιανῷ ἀφοῦ. — Εἰς 8ον. σελ. ιδ'.

Σημ. Ἀφιεροῦται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως α Τοῖς περιβλεπτοτάτοις καὶ ἐντιμοτάτοις ἀρχουσι καὶ συνδικαῖς τῆς θεοφροσύνης Κερκύρας.

15. Αἱ θεῖαι καὶ ἱερὰ Ἀκολουθίαι Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ, Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου τῶν ἀποστόλων μετὰ Κερκύρας τῆς βασιλίδος καὶ παρθενομήτηρος, Ἀρσενίου τε Κερκύρας Μητροπολίτου, ἁγίων πολιούχων καὶ προστάτων πόλεως καὶ νήσου Κερκύρας. Ἀξίως ἀφιερωθεῖσαι τῷ ἐξοχωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀμβροσίῳ τῷ Γραδενίῳ, παναεισεμιωτάτῳ ἤδη Κυδωνίας Πρωτοπαπᾶ, νῦν δὲ πανοσιωτάτῳ Καθηγουμένῳ τῆς περιφημοῦ νήσου Κερκύρας, μελλιόρρω Ἱεροκλήρῳ, ἀνδρὶ κατ' ἀμφοτέρως τὰς διαλέκτους πολυμαθεστάτῳ καὶ τῆς γαληνοτάτης τῶν Ἐνετῶν Ἀριστοκρατίας ὑπερτίμῳ Γιβλιόφρακῳ. Ἐνετίησιν, ἀφοῦ. Παρὰ Ἀνδρέα τῷ Ἰουλιανῷ.

Ἐκίστη ἀκολουθία φέρει ἰδιαιτέραν σελίδωσιν. Καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος συνίσταται ἐκ σελίδων 16', ἡ τῶν ἁγίων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου εἰς σελίδων 10', καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου ἐκ σελ. κ'. Εἰς τὸ τέλος δὲ ὑπάρχει α Ἰπόμνημα τοῦ ὑπερφουδοῦ θαύματος γεγονότος διὰ τῆς ἁγίας καὶ σεβασμίας εἰκόνης τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κασσιόπιας ἐπὶ τῷ ἐξορυσθέντῳ ἀδικῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ παραδόξως ὀμματωθέντῳ, ὡς συγχελεμένῳ ἐξ ἑ' σελίδων.

Συγγραφεὺς τῶν ἀνωτέρω ἀκολουθιῶν εἶναι ὁ Κερκυραῖος, Νικολάος Βούλγαρις ἢ πρὸς τὸν Γρα-

δεν γινόν θμως άπιστωτική έπιστολή είναι γεγραμ-
μένη υπό τού αδελφού τού συγγραφέως Χρι-
στοδούλου τού Βουλγάρου, Αρχιμανθρίτου μόν
τότε, βραδύτερον δέ γραμμάτισαντος Πρωτοπαπά
Κερκύρας.

Έκρινά κείνον να έκτίσω όλόκληρον την επιγραφ-
φήν των σπανίων τούτων άκολουθιών, διότι ο Κ.
Παπαδόπουλος (αριθ. 106) αναφέρει αυτήν άτελή
και συντετμημένην.

(Έπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—οοο—

ΤΑΜΒΑΚΟΘΗΚΗ ΑΓΓΛΟΥ. 'Ο Λόρδος Σ. * *
γνωστότατος διά τού ιδιότροπον τού χαρακτήρος
του, υπήγεν έσχάτως εις έν των μεγαλητέρων έρ-
γαστασιών ένθα κατασκευάζονται κυρίως άντικεί-
μενα πολυτελείας.

— Έπιθυμώ, ειπεν εις τόν άρχιεργάτην, να με
κατασκευάσετε μίαν ταμβακοθήκην, ήτις να έχη επί
τού σκεπάσματος την πρόσφιν της οικίας μου.

— Έυκολώτατον, απήτησεν ο άρχιεργάτης, άρ-
κει μόνον να με δώσετε τού σχέδιον της οικίας.

— Βεβαίως, άλλ' έκτός τούτου έπιθυμώ να φαί-
νεται εις την είσοδον και είδος φωλεάς έν ή να ύ-
πάρχη σκύλας.

— Και αυτό εύκόλως γίνεται, απήτησεν ο άρ-
χιεργάτης.

— Έπιθυμώ προς τούτοις, εξηκολούθησεν ο
Λόρδος, ώστε, διά τινος μηχανισμού, εύθως ήτε
θεωρεί τις τόν σκύλον άσκαρδαμυκτί,ούτος να έμ-
βαλνη άμέσως εις την φωλεάν του, και να έξέρχεται
όταν μόνον πάση να τόν παρατήρη.

— 'Ο έργάτης προσήλωσεν επί τού Άγγλου έτα-
στικόν τού όμμα, ως διά να βεβαιωθή εάν ήταν εις
τάς φρένας του. 'Αλλ' ίδών ότι ώμίλει σπουδάζων
έννόησεν άμέσως, καθό νόημων, ότι ήδύνατο να ώ-
φελθῆ από της περιστάσεως, διό και απήτησεν.

— Η παραγγελία σας, κύριε, είναι δυσκολώ-
τάτη· μία ποιαύτη ταμβακοθήκη είναι διαπνηρωτά-
τη, διότι θέλει πημθη χιλίας κορώνας (7 χιλ.δρ.)

— Πολύ καλά, ειπεν ο Άγγλος, θέλω σάς πλη-
ρώσει τάς χιλίας κορώνας.

— Λοιπόν, Κύριέ μου, έντός ενός μηνός θέλει
είναι έτοιμη, και θα λάβω την τιμήν να σας την
φέρω ο ίδιος.

Μετά ένα μήνα ο άρχιεργάτης έπαρουσιάσθη εις
τόν Λόρδον Σ. * *

— Ίδού ή ταμβακοθήκη, κύριε.

'Ο δέ Λόρδος λαβών εις χείρας και εξετάσας
αυτήν.—Βλέπω, ειπε, την οικίαν μου με'όλων των
παρρητημάτων, καθώς και την φωλεάν τού σκύλου
πλησίον της πόλης, άλλά δέν βλέπω και τόν σκύ-
λον.

— Δέν παραγγείλατε, Βιλόρδε, άπεκρίθη ο έρ-
γάτης να χάνεται ο σκύλος όταν τόν βλέπη άλλος;
— Μάλιστα.

— Και να επανέρχεται όταν δέν τόν βλέπη
πλέον;

— Βεβαίως, τού ειπα.

— Λοιπόν, επανέλαθεν ο έργάτης; επειδή τούτην
την στιγμήν τόν βλέπετε, υπήγε και έκρύβη εις την
φωλεάν του. Βάλτε την ταμβακοθήκην εις τού θυ-
λάκιόν σας, και άμέσως θα έξέλθη.

'Ο Λόρδος σκεφθείς όλίγον ειπε.— Πολύ καλά.
Και θέσας την ταμβακοθήκην εις τού θυλάκιόν του,
επλήρωσεν εις τόν έξυπνον έργάτην τάς χιλίας κο-
ρώνας.

ΠΟΛΥΦΟΡΕΙΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Έν Λονδίνω υπάρ-
χουσι σήμεραν υπέρ τά 800 πολυφορεία (omnibus)
διατρέχοντα την πόλιν κατά διαφόρους διευθύνσεις·
έξ αυτών 595 άνήκουσιν εις γαλλικήν τινα εται-
ρίαν. Τά 595 ταύτα πολυφορεία διέτρεξαν έντός
μιάς έβδομάδος τού 'Οκτωβρίου 222,770 μίλια,
και μετέφεραν όχι όλιγωτέρους τών92,000 έπιβα-
τών. Υπολογίζοντες ότι τού επίλοιπον τεταρτημό-
ριον των πολυφορειών τού Λονδίνου μετεκόμισεν έ-
πιβάτας κατά την αυτην αναλογίαν, ειρίσκομεν ότι
μετέφεραν έν όλοις 1, 115,000 έπιβατών. 'Ο πλη-
θυσμός τού Λονδίνου, κατά την τελευταίαν άπα-
ριθμησιν ήτο 2, 362, 000 ώστε σχεδόν τού ήμισυ
τού πληθυσμού τούτου ταξειδεύει με πολυφο-
ρεία άπαξ της έβδομάδος. Τά πολυφορεία ταύτα
σύρονται υπό 6, 225 ίππων· έκαστος δέ ίππος τρέ-
χει σχεδόν 12 μίλια την ήμέραν. Η ήμερησία δα-
πάνη έκαστου ίππου είναι δα. 2, 90, άρα ή των
10 ίππων όκτινες απαιτούνται δι' έκαστον πολυ-
φορείον, είναι δρ. 29, 65 καθ' έκάστην. Αί άλλαι
δαπάναι, οίον ίπποστασιών, τροφής, πετάλων κτλ,
αναριθμώουσι τού ποσόν τούτο εις δρ. 38, 65 καθ' έ-
βδομάδα.

Οι άμαξηλάται, ίπποκόμοι και άλλαι υπηρέται
της εταιρίας ταύτης είναι 2, 300, πληρωνόμενοι
από δρ. 4, 20 μέχρι 8 την ήμέραν. Τά 595 πολυ-
φορεία τρέχουσιν έξήκοντα έξ διαφόρους διευθύνσεις,
τά δέ έβδομαδιαία έσοδα όλων αναβαίνουσιν εις δρ.
324, 875, ει και τού ποσόν τούτο ελαττούται
κατά 10—15, 000, δρ. καθ' έκάστην όταν ήναι
παλλή ύγρασία. Τά εισοδήματα της Κυβερνήσεως
έκ των παντοφορειών τούτων δέν είναι εύκαταφρό-
νητα, διότι δι' άδειας και φόρους έλαβε κατά τού
παρελθόν έτος περί τού 1,000,000 δρ. πληρωθει-
σών εις διάδια εις τούς διαφόρους όδους τάς όπρίας
τά παντοφορεία ταύτα διατρέχουσι.

—οοο—